

Tovarășul
**NICOLAE
CEAUȘESCU**
în vizită de lucru
la Întreprinderea
„23 August”
din Capitală
și la adunarea
generală a
oamenilor muncii
din această
citadelă a
industriei noastre
(Comentariu în paginile 2-3)

Organizare din mers, lucrând pentru viitoarea recoltă

În aceste zile, în întreaga agricultură s-a trecut la constituirea consiliilor unitare agroindustriale, moment de mare importanță pentru viața satelor noastre, pentru viitoarele recolte ale țării, moment care marchează începutul unei noi etape în dezvoltarea agriculturii, etapă foarte complexă având drept scop principal creșterea producției agricole a României. Sînt binecunoscute realizările obținute de agricultura noastră, dezvoltarea și modernizarea ei reflectînd de fapt justetea politicii partidului nostru în acest domeniu, superioritatea agriculturii socialiste, capacitatea ei de a contribui din ce în ce mai mult la progresul economic-social al țării, la creșterea

bunăstării întregului popor. Ca o consecință firească a condițiilor create de partid și de stat, a muncii rodnice desfășurate de oamenii ogoarelor, agricultura noastră a înregistrat importante succese, concretizate în sporirea producției agricole globale de 3,5 ori în perioada dintre anii 1950 și 1978. Repenta Plenară a C.C. al P.C.R. și cuvîntarea secretarului general al partidului rostită cu acest prilej au subliniat aceste succese, relevînd, totodată, lipsurile și rămănerile în urmă care se mai manifestă în această activitate

(Continuare în pag. 2)

MIRCEA RAICIU

Un rapsod cu sufioni, pișconi, carabă și doruri multe

Moșul are vreo șaptezeci de ani. Părul a albit. Satul din care vine nu poate fi străbătut la pas. Se cheamă Cornereva (jud. Caraș-Severin) și are o mie de case împrăștiate haț-hui pe suprafața verticală și orizontală a celor 40 de kilometri, nu pătrați, ci de-a lungul unei văi. Eu nu i-am văzut nicicînd vîlcea și satul; s-a întimplat — și-mi pare rău, dar tirziu nicicînd nu e — să-l întîlnesc pe bătrînul cel bun în preajma unei scene a Festivalului național „Cîntarea României”. Nu cred că, între timp, moșul „meu” s-ar fi dus în tăcere, cu un prun cioplît la că-

(Continuare în pag. 4)

TEODOR BULZA

PUTEREA ADEVĂRATĂ

Într-o lume civilizată ca a noastră, nimănui nu-i place să i se dea dreptate pentru simplul motiv că dispune de mai multă putere decît interlocutorii săi. Preferăm ca o eventuală recunoaștere a punctului nostru de vedere să fie rezultatul unui plus de argumente, al unei judecăți mai profunde și, de ce nu, al unui spor de inteligență.

Mai mult decît atît, noi credem că și la scară mondială, în dialogul națiunilor, lucrurile nu ar trebui să se petreacă altfel.

Nu putem, de aceea, deloc să ne împăcăm cu teoriile care, vrînd să legitimizeze practicile imperialiste, insistă să convingă de faptul că influența statelor pe arena internațională trebuie să fie proporțională cu puterea lor, adică în raport direct cu întinderea și mărimea populației, cu nivelul forțelor de producție și al veniturilor naționale și, mai ales, în raport direct cu forța lor militară.

Astfel de teorii conferă statelor situate în virful ierarhiei puterii dreptul de a impune un anumit comportament internațional celorlalte state, de a și subordona propriilor interese politice internă și externă a acestora.

În concepția noastră, prestigiul, rolul și influența unui stat nu pot decurge numai și nu în primul rînd din considerente de ordin cantitativ pentru că, după cum se știe,

(Continuare în pag. 20)

MIRCEA ANGELESCU

SUB SEMNUL URGENȚEI

Situația doctorului Florea Dinu

— Tovarășe dr. Florea Dinu, vreau să vă întreb aici, la locul dumneavoastră de muncă de la Cimpina, cum stăm cu nou-tățile promise de Ministerul Sănătății și anunțate de noi în revistă, în legătură cu valorificarea metodei dv. originale, cu valorificarea, de fapt, a gândirii dumneavoastră, a părții de gîndire pe care ați exprimat-o pînă acum.

— Sincer să fiu, pînă la ora actuală nu s-a întreprins absolut nimic. Chiar astăzi, 9 februarie, am fost în audiență la tovarășul ministru Proca, la tovarășul ministru Aldea cu două probleme, în primul rînd pentru atestarea existenței acestei unități.

— Care unitate?

— Țin să precizez că de aproape un an și trei luni de zile funcționăm ca unitate integrată de asistență și cercetare, conform indicațiilor date de conducerea superioară de partid, însă nici pînă la ora actuală nu s-a emis ordinul de înființare a acestei unități.

— Cine trezua să-l emită?

— Ministerul Sănătății.

— Ați solicitat aceasta Ministerului Sănătății?

— Am solicitat asta în perioada tovarășului ministru Nicolaescu, căruia prin citava memorii i-am solicitat acest lucru.

— Deci fostului ministru al sănătății.

— Da.

— Începînd cu ce an ați solicitat aceasta?

— Începînd cu 1976, apoi în 1977, 1978.

— Momentele astea, pe care le-ați folosit ca să redactați memoriile și să vă justificați, au trecut. Ele au fost consumate inutil de dumneavoastră.

(Continuare în pag. 11)

ADRIAN PAUNESCU

ANUL XXVIII (1236)
15 FEBRUARIE 1979

Flacăra

Săptămînal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

O noapte de iarnă de neuitat petrecută cu Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar la Palatul sporturilor și culturii din București

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în vizită de lucru și la adunarea generală a oamenilor muncii

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu la întreprinderea „23 August” din Capitală, precum și participarea secretarului general al partidului nostru la adunarea generală a oamenilor muncii din această mare și reprezentativă unitate a industriei bucureștene — desfășurată în cursul zilei de marți 13 februarie — aduce o nouă și elocventă dovadă a legăturii constante, indisolubile, dintre partid și popor, a însemnătății deosebite pe care partidul comunistilor români o acordă respectării și concretizării unui principiu de esență al societății noastre; adâncirea continuă a democrației socialiste, asigurarea cadrului adecvat pentru participarea nemijlocită, efectivă, a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la conducerea activității economico-sociale, a întregii societăți.

Evenimentul a avut loc la puțină vreme după recenta plenară a C.C. al P.C.R. consacrată analizării în profunzime a căilor prin care toate sectoarele de activitate productivă sînt chemate să asigure realizarea nivelului de eficiență pe care îl recomandă noul mecanism economico-financiar bazat pe principiul autoconducerii și autogestunii muncitorești. După cum se știe, măsurile preconizate în acest sens, prin grija și aportul decisiv, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, au fost concepute într-o viziune largă și dinamică în deplin acord cu actuala etapă de dezvoltare a țării noastre, și prin respectarea judicioasă a interdependenței dintre factorii tehnici, economici, politici, sociali și culturali. Cu deosebită tenacitate care îl caracterizează, cu înalta sa capacitate de analiză creatoare multilaterală, secretarul general al partidului nostru a adus, în acest sens, o contribuție hotărâtoare indicînd, totodată, soluțiile eficiente pentru așezarea pe temeiuri științifice a conducerii activității politice, economice și sociale, imprimînd fermitate în aplicarea integrală a măsurilor de perfecționare adoptate.

Dialogul conducătorului partidului și statului nostru cu acest mare colectiv de oameni ai muncii, angajați direct în sfera activității productive, marchează și un alt moment de însemnătate majoră în destinul colectiv al poporului nostru: desfășurarea în întreaga țară a adunărilor generale ale oamenilor muncii, chemați să analizeze, într-un climat de înaltă exigență muncitorească, de înaltă răspundere, activitatea fiecărei unități, să definească, prin forța gândirii colective, căile și mijloacele pentru perfectarea și optimizarea activității economice, pentru asigurarea îndeplinirii la termen și în condiții de eficiență maximă a sarcinilor ce decurg din planul unic de dezvoltare economică și socială a țării pe anul în curs.

Vizita de lucru a cuprins o arie largă de preocupări, vizînd problematica specifică industriei constructoare de mașini — ramură cheie, de importanță vitală pentru ansamblul economiei naționale. Au fost discutate probleme legate de diversificarea permanentă a producției, de creșterea sensibilă a calității și competitivității produselor, de promovarea pe scară largă a progresului tehnic, de abordare în spirit creator a cerințelor pe care le impune ducerea la bun sfîrșit a revoluției tehnico-științifice, pentru trecerea la o nouă calitate, superioară, în conformitate cu prevederile actualului cincinal.

Analizînd rezultatele obținute de acest vechi și puternic detașament al muncitorimii bucureștene, apreciînd rezultatele de ansamblu realizate de această reprezentativă unitate a industriei naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a remarcat, în același timp, cu prilejul discuțiilor purtate cu conducerea uzinei, cu factorii de răspundere din ministerul de resort și din centrala industrială de profil, o serie de deficiențe care mai frînează desfășurarea optimă a procesului de producție, de realizare exemplară a sarcinilor asumate, recomandînd, în acest sens, mobilizarea mai intensă a tuturor muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor pentru recuperarea restanțelor și asigurarea îndeplinirii planului la toți indicatorii, în special la producția fizică și netă.

Vizitînd fabrica de compresoare, conducătorul partidului și statului nostru a analizat cu cei prezenți programul de măsuri întocmit privind dezvoltarea și diversificarea producției la aceste sortimente aflat de solicitate de industria petrochimică și de către partenerii externi. A fost examinată de asemenea activitatea unui alt sector de bază al întreprinderii, producția de motoare, unde la indicațiile secretarului general al partidului nostru, au fost întreprinse în ultimii ani acțiuni notabile pentru înnoirea și lărgirea gamei de motoare necesare echipării instalațiilor de foraj, locomotivelor, mijloacelor de transport greu și navelor. Pe parcursul vizitei, muncitori și specialiști ai uzinei au prezentat diferite tipuri de motoare, îndeosebi de mare putere, unele dintre acestea aflîndu-se deja pe bancurile de probă.

Referindu-se la zestrea de valori precum și la perspectivele acestui important compartiment al întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se accelereze programul de dezvoltare a familiilor de motoare cu puteri mari, în mod special a celor destinate echipării instalațiilor de foraj, grupurilor electrogene, pentru avizarea la termen a contractelor încheiate cu partenerii interni și externi.

În încheiere a fost vizitată fabrica de locomotive, sector cunoscut și recunoscut în țară și peste hotare pentru calitatea și performanțele remarcabile ale mijloacelor de tracțiune fabricate aici. Locomotivele Diesel hidraulice produse aici au cucerit adeziunea unor numeroase firme externe, 80 la sută din producția fabricii fiind livrată în zeci de țări aflate în cele mai diverse zone ale globului. Subliniînd și aici importanța pe care o prezintă ridicarea permanenței a calității muncii de concepție și execuție, sporirea eficienței și diminuarea consumurilor de materiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să atragă atenția că unele nerealizări impun și aici un program de măsuri tehnice elaborate, care să asigure, odată cu îndeplinirea planului pe acest an, recuperarea tuturor restanțelor din anul precedent și, în mod prioritar, respectarea obligațiilor contractuale față de partenerii externi.

În după amiaza aceleiași zile, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, a luat parte la adunarea generală a oamenilor muncii din această mare și reprezentativă unitate a industriei bucureștene.

(Urmare din pag. 1)

economică, apreciînd că înfăptuirea Programului partidului privind edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism impune trecerea la o nouă calitate și în agricultură, unde trebuie să se obțină producții superioare, pe măsura nivelului tot mai înalt al bazei tehnico-materiale de care dispune. Potrivit acestor exigențe, plenara a adoptat Hotărîrea cu privire la îmbunătățirea conducerii și planificării unitare a agriculturii, crearea consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste și creșterea producției agricole, hotărîre care a avut un larg ecou în rândurile opiniei publice. Crearea consiliilor unice va permite, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, folosirea judicioasă a întregului fond funciar, indiferent de proprietate, amplasarea mai rațională a culturilor și realizarea unei rotații a acestora la nivelul consiliului unic, o profilare și specializare a producției. Dar, totodată, crearea consiliilor unice presupune

și continua perfecționare a stilurilor de muncă, deoarece, ca și în celelalte domenii de activitate ale societății noastre, și în agricultură noua calitate a muncii, a producțiilor, depinde de modul nou de a gândi, de a se organiza și de a munci al oamenilor.

Organizare din mers, lucrînd pentru viitoarea recoltă

Este necesară o mai largă participare a tuturor oamenilor muncii de la sate la întreaga activitate a unităților agricole și a consiliului unic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta în acest sens: „Trebuie înțeles că împlinirea sarcinilor mari din agricultură nu se poate asigura fără participarea activă și conștientă a tuturor oamenilor muncii care lucrează în acest sector. Să întărim răspunderea și rolul consiliilor de conducere, ca organe deliberative de hotărîre, de decizie și execuție. Ele trebuie să asigure con-

ducerea mai competentă a acestui sector important din agricultură”.

Adunările generale ale cooperativilor, ale oamenilor muncii din stațiunile pentru mecanizarea agriculturii și din întreprinderile agricole de stat au reliefat importanța deosebită a aces-

tor măsuri care constituie o bază temeinică pentru noua treaptă a dezvoltării agriculturii. Dezbaterile au dovedit că oamenii muncii de pe ogoare au înțeles necesitatea trecerii neîntîrziate la aplicarea măsurilor plenarei ținînd seama de faptul că, așa cum atrăgea atenția secretarului general al partidului, lucrările agricole care se apropie nu trebuie să sufere cu nimic în desfășurarea lor. În acest sens, dialogul lucrătorilor din agricultură a pus în evidență preocuparea generală de a se concentra toate forțele spre realizarea cu succes a lucrărilor agricole

prevăzute pentru această perioadă, pentru obținerea în 1979 a producțiilor prevăzute în plan. Activitatea celor aleși în aceste zile să conducă consiliile unice va fi rodnică numai dacă supremele criterii de alegere vor fi competența, responsabilitatea partinică și dăruirea. În fruntea consiliilor unice trebuie să se afle organizatorii de partid pricepuți și inimoși, specialiști valoroși pentru care locul de conducere să fie nu biroul ci cimpul, locul unde se obține producția agricolă, iar metodele lor de conducere să nu fie ședința sau circulația, ci munca directă cu oamenii, munca în mijlocul lor. Oamenii muncii de la sate rostindu-și în aceste zile cuvîntul, democratic, cu simț de răspundere, cu acea responsabilitate față de pămînt și țară proprie țărânului român, cu acea înțelegere adîncă față de transformările ce le vor face munca mai rodnică, participă la crearea consiliilor unice agroindustriale cu gândul la recolta anului 1979, ea însăși constituînd obiectivul principal al noilor organisme menite să dea un impuls și mai puternic dezvoltării agriculturii.

la Întreprinderea „23 August” din Capitală din această citadelă a industriei noastre

Participarea nemijlocită a secretarului general al partidului nostru la lucrările forului suprem de conducere muncitorească din această importantă întreprindere constructoare de mașini relevă, deopotrivă, atât preocuparea constantă pe care conducătorul partidului și statului nostru o acordă modului în care se desfășurează hotărârile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R. privind dinamizarea tuturor energiilor națiunii noastre pentru realizarea economiei naționale pe o treaptă calitativ superioară — cit și însemnătatea deosebită pe care partidul comunistilor români, secretarul său general, o consacră adâncirii democrației socialiste.

Adunarea generală a oamenilor muncii de la întreprinderea „23 August” din Capitală a demonstrat odată mai mult rolul și importanța pe care partidul nostru le atribuie conducerii colective, garanție pentru soluționarea cu competență și promptitudine a tuturor problemelor dictate de exigențele sporite ale vieții în desfășurarea ei dialectică. Munca în colectiv — a ținut să precizeze în repetate rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu — se înscrie ca o tendință majoră a metodelor moderne de conducere, înlocuirea conducerii unipersonale prin organe de conducere colectivă, având în vedere faptul că în prezent, și cu atât mai mult în viitor, organizațiile economice se găsesc în fața unor probleme de o asemenea anvergură și complexitate încât este imposibil ca un singur om, oricât de vast ar fi experiența și capacitatea sa profesională, să le poată cuprinde și soluționa.

Reîntâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu marele colectiv muncitoresc al întreprinderii „23 August” s-a transformat ca de fiecare dată într-o caldă și vibrantă manifestare a unității indistructibile dintre partid și popor, a sentimentelor pe care colectivul acestei citadele industriale, alături de întreaga noastră națiune, le nutrește față de partid, față de conducătorul lui, pentru edificarea neabătută a socialismului și comunismului pe pământul României. Adresându-se tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele comitetului sindical al întreprinderii, Dumitru Pădure, a spus între altele:

„Căldura și entuziasmul cu care v-am

întâmpinat și astăzi, ca întotdeauna, mult iubite tovarășe secretar general, constituie expresia sinceră și vibrantă a sentimentelor ce ne animă pe noi, muncitorii întreprinderii „23 August”, ca dealtfel pe toți cetățenii patriei, de dragoste fierbinte și aleasă prețuire față de cel mai iubit fiu al patriei, conducătorul încercat al partidului și statului nostru.

Neconținut în mijlocul și în fruntea oamenilor, sfătuindu-vă direct la fața locului, ne mobilizați prin excepționalul dumneavoastră dinamism, prin gândirea și acțiunea dumneavoastră mereu cutezătoare, prin caldă dumneavoastră omeniune comunistă, ne conduceți hotărât și

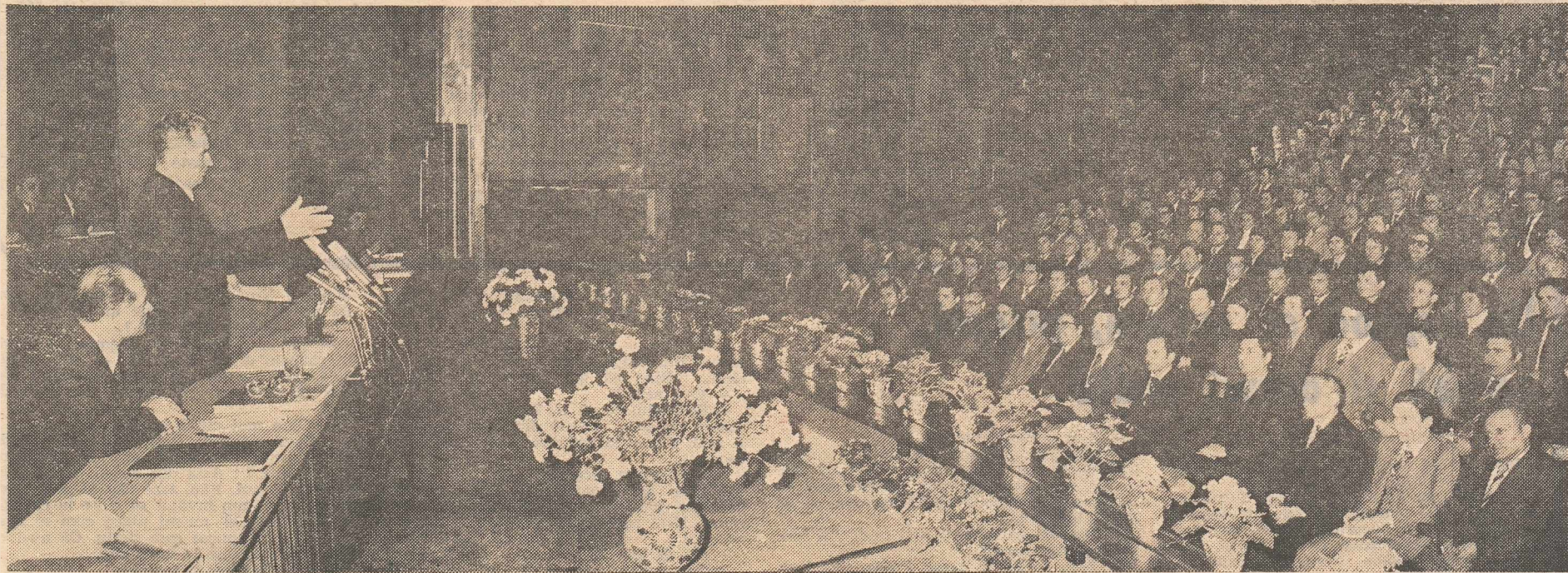
ferm pe drumul drept și liber al propășirii socialiste a patriei, al asigurării independenței și suveranității sale naționale, al păcii și progresului întregii umanități.”

Răspunzând dorinței unanime a participanților, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut cu acest prilej o amplă și mobilizatoare cuvîntare de conținutul căreia cititorii noștri au luat desigur cunoștință la apariția acestor rânduri.

Recenta întâlnire a secretarului general al partidului cu oamenii muncii de la întreprinderea „23 August” din Capitală reafirmă pregnant una din trăsăturile de esență ale stilului său de muncă: contactul nemijlocit cu realitatea țării,

dialogul permanent și fructuos cu cei ce activează în compartimentele fundamentale ale dezvoltării patriei socialiste, realismul și discernămintul științific cu care abordează problemele curente și de perspectivă, temeinicia opțiunilor și cutezanța soluțiilor preconizate, confruntarea permanentă a teoriei cu practica, pasiunea consecventă în promovarea noului, sau ceea ce determină ca activitatea marelui fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să fie asociată indisolubil în conștiința poporului nostru cu destinul dinamic al țării noastre, cu prezentul și viitorul ei luminos.

LVIU TIMBUS ■

Primire

la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Unitatea de acțiune a tuturor forțelor progresiste ale contemporaneității reprezintă în concepția Partidului Comunist Român un imperativ hotărât al lumii noastre, un element esențial pentru succesul luptei generale în favoarea păcii și securității internaționale, a progresului și prosperității tuturor popoarelor. Este acesta un obiectiv politic permanent, un obiectiv de acțiune consecventă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. O asemenea preocupare statornică își găsește reflectarea directă, nemijlocită în dialogul frecvent al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanți ai unor partide comuniste și muncitorești, ai altor partide, pe probleme de interes reciproc și de largă conlucrare, în spiritul și în favoarea aspirațiilor celor mai înaintate ale umanității.

La începutul acestei săptămîni, secretarul general al partidului nostru a primit pe tovarășul Samuel Melendrez

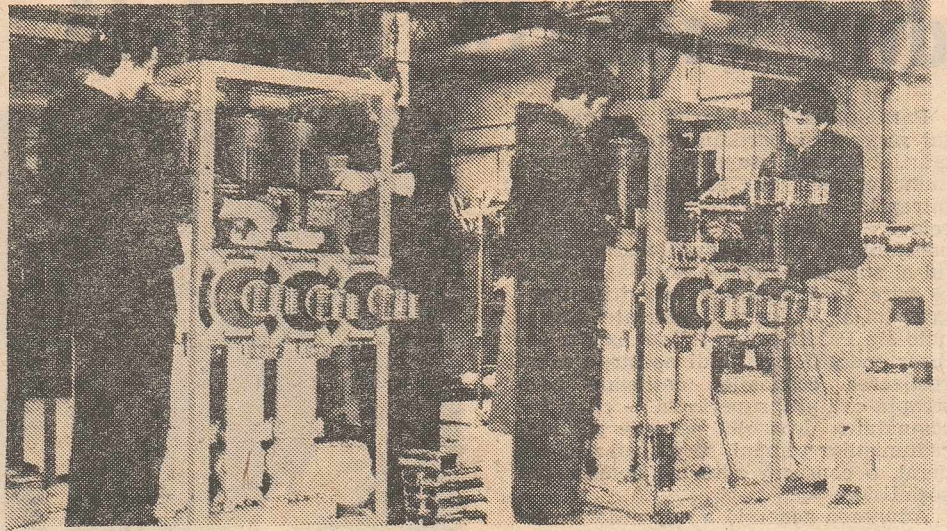
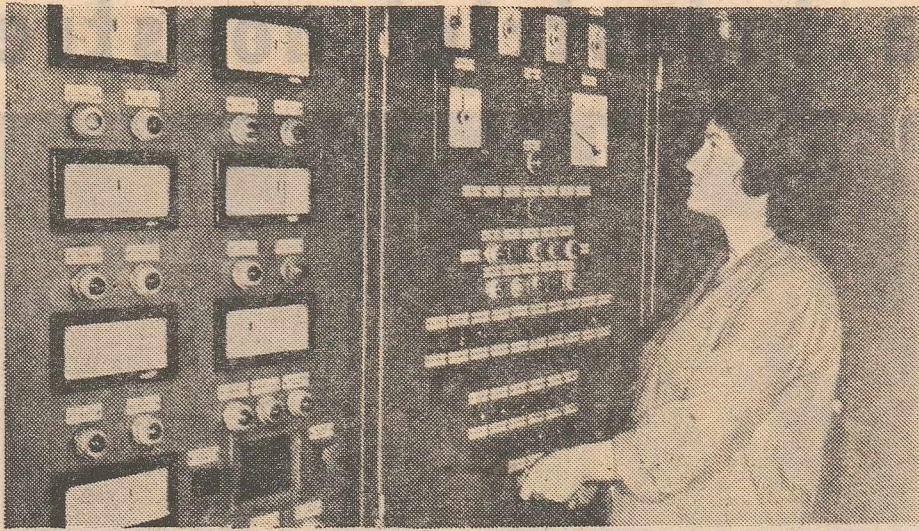
Luevano, membru al Comisiei Executive și al Secretariatului C.C. al P.C. Mexican, aflat în vizită în țara noastră. Primirea a prilejuit o informare reciprocă asupra activității și preocupărilor celor două partide și un schimb de vederi în legătură cu unele probleme ale activității internaționale și ale mișcării comuniste și muncitorești. A fost manifestată în cadrul acestui dialog tovarășesc, de caldă prietenie, satisfacția față de bunele raporturi de colaborare și solidaritate dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Mexican și a fost exprimată dorința de a adînci și extinde aceste legături, în interesul oamenilor muncii din România și Mexic, în folosul dezvoltării bunelor raporturi de prietenie și cooperare dintre cele două țări și popoare.

Convorbirea a evidențiat poziția fermă a celor două partide în legătură cu necesitatea întemeierii relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești pe principiile egalității în drepturi, stimei și înțelegerii reciproce, neamestecului în treburile interne, respectării dreptului fiecărui partid de a-și elabora în mod autonom strategia și tactica revoluționară, în conformitate cu condițiile specifice istorice și social-economice din propria țară.

Abordarea unor aspecte ale actualității internaționale a pornit de la relevarea schimbărilor profunde ce au loc în lume ca urmare a luptei popoarelor pentru independență,

democrație și progres social, împotriva politicii imperialiste, coloniale și neocoloniale, accentuându-se în acest cadru importanța intensificării conlucrării dintre partidele comuniste, socialiste, dintre toate forțele progresiste, democratice și antiimperialiste în largul front de luptă pentru triumful ideilor păcii și progresului tuturor națiunilor. Un deziderat general, care își poate afla împlinirea — după cum a reliefat dialogul dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Samuel Melendrez Luevano — prin îndeplinirea unor măsuri concrete de dezarmare, și în special de dezarmare nucleară, prin soluționarea pe cale pașnică a stărilor de încordare și conflict din diferite zone ale lumii, prin instaurarea unei noi ordini economice mondiale, condiție esențială pentru progresul mai rapid al tuturor statelor. Reafirmarea tuturor acestor imperative ale lumii noastre, pentru care militează consecvent partidul și statul nostru, la împlinirea cărora contribuie activ, susținut conducătorul partidului și statului nostru, reprezintă încă un argument palpabil al eforturilor desfășurate de România socialistă și de Partidul Comunist Român pentru transpunerea lor în viață, dar și o expresie a încrederii în forța nemărginită a popoarelor, a voinței acestora de a le instaura definitiv în viața planetei.

La Băilești, într-o iarnă cu omăt curat

Iernile cu zăpadă multă și curată sînt un fapt comun al cîmpiei. Îi anulează culorile și contrastele, toate așezările par reale, păzite de fumurile lungi, de un abur care micșorează distanțele. Drumul în sud, în Cîmpia Dunării, e ca o întoarcere acasă, cînd cauți amintiri, filtrate prin ecranul zăpezii bogate ce cade fără conținere, precum un semănat cu bob alb al acestui pămînt de griu. Prin această imagine m-am apropiat de Băilești, oraș al Doljului, care trăiește azi o vîrstă a prefacerii totale, un început de istorie proprie și deplină, adăugată la timpul mare al țării.

Și totuși documente adunate cu trudă și cu dragoste de origini, în muzeul orașului, aduc revelația unei așezări vechi, trecută prin zbuciumul istoriei, cu nume, cu date, cu fapte... În ianuarie 1536, domnitorul Țării Românești, Radu Paisie, semna un act de danie pentru „Siliștea Băilești și toate Siliștile”. La sfîrșitul aceluiași veac, Mihai Viteazul închina satul episcopiei de Rîmnic. Apoi documente din 1612, 1785. La 1821, o luptă dintre pandurii lui Tudor și arnăuții căpitanului Solomon. Un recensămint din 1831 găsea la Băilești 507 locuitori. În cronică de glorie a Războiului pentru independență, așezarea figura pe hărțile de luptă drept sediu al Diviziei a III-a. La început de veac 20, Băileștii avea 3 biserici, 2 școli, o moară cu abur, un spital, ateliere de fierărie și timplărie, o cărămidărie, două prăvălii și sucursalele a trei bănci. Cum trăiau oamenii de aici o spune faptul că, în 1907, răscoala a pirjolit puternic moștile lui Barbu Știrbei și mulți săteni au plătit cu moarte de glonț curajul de a-și fi ridicat fruntea pentru dreptate. În 1921 Băileștii e declarat oraș. „Declarat” numai, pentru că rămîne un tirg sărac de cîmpie, anul 1948 aflîndu-l cu cîteva mori, prese de ulei, dărace de lînă și mici ateliere meșteșugărești. Sînt doar cîteva date din cartea orașului. Prezente aici, la muzeu, pentru cunoaștere și pentru amintire, pentru ca aceia care azi fac puterea adevărată a unui oraș adevărat să-și știe începuturile. Cu atît mai mult cu cît prezenta însuși are și el o istorie, e drept cu ceva mai mare de un deceniu, dar o alt fel de istorie, care comprîmă timpul dîndu-i valori și sensuri spectaculoase, cronică de revoluție în construcția așezării și în construcția oamenilor săi, astăzi 21 000 la număr.

Sigur, baza economică era aici, în cîmpie, agricultura. Griu, porumb, sfeclă-de-zahăr, legume. „Bază” la voia vremii, a biciului secetei care lovește des pămîntul din sud. Agricultură se face și acum. Dar seceta e supusă de perdeaua ploilor artificiale ale unui mare sistem de irigații. Firesc, se vorbește despre recorduri agricole. I.A.S. Băilești a obținut recolte de porumb pe teren irigat mult peste media pe țară. Schimbarea hotărîtoare, însă, de accent economic, o aduce industria modernă, implantată aici viguros, ca o sămînță a noului, a dezvoltării continue. Se vorbește, cu îndreptățire și cu argumente tari, despre „platforma de nord” — zona industrială a orașului. Întreprinderea de celule prefabricate, întreprinderea de piese turnate, întreprinderea mecanică, acestea sînt marii piloni ai zonei. Fabrici construite pe terenul dinspre drumul Craiovei, cultivate pînă nu demult cu porumb și cu lubenițe. Un detașament muncitoresc numărînd aproape 10 000 de oameni.

Actul de naștere al Întreprinderii de celule prefabricate poartă data „octombrie 1970”. Prima capacitate a intrat în funcțiune la 30 decembrie 1971. Din 1972, deci, o întreprindere cu profil unic în țară ieșe în lume. Produsul de bază — celula prefabricată — contrazice definiția microscopică din cărțile de științele naturii. Element esențial al sistemului electric pentru alimentarea utilajelor industriale, piesa alfa pentru orice investiție, cu dimensiuni care încep de la 1,60 metri, un proces tehnologic ce impune înaltă calificare. În 1972 o producție de 1 855 celule. Numai în primele 8 luni ale anului 1978 — 10 000. Salt concludent pentru munca celor 1 375 de oameni de la I.C.P. Despre toate acestea îmi vorbesc Emil Enculescu, directorul întreprinderii, și Gheorghe Dincă, secretarul Comitetului organizației de partid. Și, ca o expresie poate a mindriei oltenestii, cuvinte ce revin în explicațiile lor: „Nici o investiție din România nu poate funcționa fără aceste celule”. Adevăr probat de muncă, de rezultate. De faptul că, dincolo de producția pentru economia țării, I.C.P. exportă celule în 14 țări din Europa, Africa și Asia. Și, ca în sute de alte zone din România „eminamente agrară” la începutul evului socialist, la temelia extraordinarelor transformări din aceste locuri stă o uriașă muncă de creștere a oamenilor în ritm rapid, o cursă

contratimp pentru calificare, pentru înaltă calificare. Am surprins la I.C.P. o ieșire din schimb. O imagine, ca o metaforă aproape, sute de tineri în salopete, cu chip și cu gesturi de muncitori, mult deosebiți prin fizionomie, prin privire parcă, de țărani olteni printre care am crescut. Un detașament format în numai cîțiva ani. Lăcătuși pentru construcții metalice, electricieni, strungari, frezori, vopsitori, calificați prin cursuri de scurtă durată, întii la uzina-mamă, Electroputere Craiova, apoi aici, în întreprindere. Învățătura continuă, majoritatea urmind școli profesionale, liceul seral. O medie de vîrstă cu puțin peste 20 de ani. 32 la sută din total, fete. Dealtfel, în atelierul de circuite secundare lucrează numai fete.

O familie mare, unde sînt fără îndoială probleme de creștere, probleme de educație, unde nu încă totul funcționează ideal. Disciplina, folosirea timpului de lucru, introducerea noului — teme de meditație, teme de acțiune pentru organizația de partid și U.T.C., pentru întregul colectiv. Cu satisfacții, dar și cu unele insuccese. Firesc, pentru procesul care făurește conștiințe, care schimbă oamenii, așezîndu-i pentru totdeauna în matca spiritului muncitoresc. Am ales cîteva exemple ilustrative pentru această nobilă febră a căutării, a luptei pentru nou, ce mi se pare a caracteriza cel mai bine pulsul tînarului colectiv de la I.C.P.: studii privind posibilitatea de creștere a productivității benzii de vopsire (autori: Dumitru Marinescu, Ștefan Durlă, Doru Staicu), realizarea de circuite sălbatice la compartimentul de celule secundare al celulelor de stație (Ilie Brandinburg), dispozitivul de strunjit carcace cu trei cuțite, cu prindere rapidă (ing. Virgil Petrescu și Dan Mărcușanu).

Așez alături de rîndurile „introducerii în temă” surpriza pe care mi-a produs-o prezența abundentă a florilor în spațiul uzinei, priveliștea unei sere proprii, organizată cu mină și cu ochi de gospodar de oameni ce simt, ce știu că aici e casa lor, locul lor de inimă, și că trebuie să-l facă frumos și curat, să-l innozească prin dragoste. Violetele de Parma, inflorite în sere, păzite de iarnă, 40—50 de metri pătrați de ghivece cu flori, multă ingeniozitate și grijă. O frumusețe care purifică ochiul și care are o valoare aparte în spațiul sonor și dinamic al uzinei.

După ziua pe „platforma de nord” a industriei băileștene, după impresiile produse de portdrapelul ei — întreprinderea de celule — am revăzut altfel orașul. Un patralater cu străzi largi, asfaltate, blocuri cu 900 de apartamente, căminul muncitoresc de peste 300 de locuri, casa de cultură, cele două licee, cele șase școli generale, grădinițele. Secretarul adjunct al Comitetului orașenesc al P.C.R., Tiberiu Greblă, om tînar, născut în Birca Doljului, dar stabilit aici, la Băilești, cu sufletul și cu fapta, mi-a vorbit despre planurile de viitor ale orașului, care tîm de industrie, de viața de fiecare zi, de cultură, de civilizație. Despre festivalul tradițional de importanță națională „Primăvara băileșteană”, care adună în fiecare an interpreți de muzică populară și ușoară din multe județe ale țării. Despre activitățile politice, cultural-educative și științifice al căror nivel este demonstrat de calitatea ireproșabilă a cabinetelor de propagandă vizuală, de conținutul programelor casei de cultură. Și despre spiritul gospodăresc al oamenilor din acest „oraș al florilor”, care a cucerit deja un premiu național pentru frumusețe urbană.

Și poate, ca o concluzie, am văzut la cîteva kilometri de oraș, în pădurea de salcîmi a Balasanului, satul de vacanță organizat pentru copiii Băileștii. Aici, pe aproape patru hectare, 24 de cabane, decupate parcă dintr-o poveste, terenuri sportive, o cantină, un dispensar, un club cu sală de proiecție, pînă și un pădurar, Dan Gheorghe, „cel mai mare și cel mai mic”, după cum se autocaracterizează unul dintre puținii adulți, în acest univers pentru copilărie. Peste tot semne ale ingeniozității copiilor, rezultate ale activității cercurilor tehnico-aplicative pionieresti. O stațiune în toată puterea cuvîntului, ca un vis frumos al copilăriei, unde își petrec vacanțele peste 500 de copii.

Era iarnă, iarnă deplină și bogată în zilele în care am revăzut Băileștii. Și cînd mi s-a părut — părere devenită acum, cînd toate impresiile s-au sedimentat, certitudine — că, dincolo de numitorul comun al iernii, așezarea din Cîmpia Dunării trăiește intens și gîndeste intens prin toate fibrele sale, într-un cuvînt, lucrează pentru viitorul imediat.

DOINA FRUNTELATA ■

Un rapsod cu sufioni, pișconi, carabă și doruri multe

(Urmare din pagina 1)

pății; era și sănătos și iubitor de viață, cum sînt cei fără astîmpăr.

Laolaltă, am băut cîteva stropi de răchie din traista sa uriașă, să-ncape întreaga sa avere; ne-am bucurat ca doi prieteni, oarecare eu, neobișnuit el; de aceea, nu-l pot uita pe Nicolae Nemeș, poreclit — zicea — și Munteanu, fapt care mi s-a părut straniu; nu-l pot uita pe Nicolae Nemeș-Munteanu, care, din cimpoi, fluier, clarinet sau taragot, cîntă ca și cum ar vorbi și vorbește ca și cum ar cînta. El a și început:

— Acuma numa' la cimpoi și fluier, că-i de-ajuns. Obosesc cam iute.
— Tușiți?!
— Cum să tușesc?! Mă năduș, dacă nu mă opresc la vreme. Ai cîntat v-odată?!
— Încă nu...
— D-ai-a țî-i dumitale ușor, că vād că mina-ți fuge ca iepurele la deal. Ia, ce tot scrii acolo?
— Ce vorbim noi doi...
— Să țîi minte mai ușor, bag samă. Să nu uiți. Bine, scrie, dacă asta țî-i voia.
— De unde-ați cumpărat cimpoiul?
— Nu-ți bate joc, tinere. Io-l fac. Nu vezi că-i lemn de prun coșitorit și burdufu-i de ied?!
— Ce fel de ied?
— Ho-hooo, nu știi baș nimica! Iedu-i de capră, că am capre acasă, citu-i dealu. Cînd iedu are 12 kile, îl tai, mînc ce-i de mîncat și rămîn cu burduful. Îi fac io ce-i fac — și iacă-l!

— S-ar pricepe și alții?
— Încearcă și dumneata, dacă ai capre, iezi, dealuri și altețe. Face v-o două mii de lei, dacă nu mai mult. Mi-or cerut de la Muzeul Banatului din Timișoara, să le dau și lor, că n-au.
— Dați-le, dacă aveți mai multe, să rămînă peste veacuri.
— Asta-i, că altu n-am. Poate le-oi face și lor. Eh, dacă mor, le lăsmine cimpoiul meu, că nu l-oi lua cu mine, dincolo.
— Cît rezistă?
— Douăzeci-treizeci de ani. La muzeu, fine citu-i lumea, dacă nu suflă nimeni, să-l spargă... Da, fără aer, burdufu-i urit și fără cîntat nu-i de folos.
— Cu ce se aseamănă sunetul lui?
— Cu valeda de-acasă... Cu nimic altceva... Că dacă stai pe deal și fluieri, s-aude ca un oftat. Inima. Da, ca un oftat... Acuma, te-am prins, mă întrebi cu care oftat, nu?
— Bine: vā întreb.
— Cu oftatu' meu, că io cînt, nu altu' Dacă ai cînta dumneata, ar fi oftatu' dumitale.
— După cine oftăți?
— După baba, că m-o lăsat singur. Pruncii-s la oraș, nu le-o mai plăcut la Cornereva. Casa-i pustie și mi-i tare dor, așa cum, înainte, oftam după mama și după tata și, mai înainte, după moșu meu și după babă-mea, cum o fost să fie...
— Cred că urcați pe deal, ca să cîntați.
— La ce să mă sui?! Cînt în vorețe, s-audă vecinii, moșii și babele. Că fiecare

are doru' lui. Da' de cîntat nu și-l cîntă. Alții îl duc așa, pe tăcute, ca un jar.

— Ce taci, mai întrebă-mă, că-mi place. Îmi fuge uritu'. Vezi, parcă aș cînta. Bine că nu m-apucă plînsu'...
— Ce-i asta?
— Sufioniu, ce să fie?! În el, suflu, să umplu burdufu'. Osu-i din corn de vacă. Îi mai bătrîn ca dumneata și-i mai tînar ca mine.

— Mai spune, moșule.
— Uite, asta-i sufioniu, asta-i caraba, care are două pișconi de trestie, asta-i tarauz. N-ai mai văzut cimpoi?! Nu mă speria!
— Ba, la televizor.
— Săracu' de mine... Voi nu mai aveți răbdare să creșteți iezi, să faceți burduf, pișconi. Păi da, nu-i mai sărăcia care-o fost.

— De cînd cînti, moș Nemeș?
— Munteanu! De mic. La clacă, la tors, la nunți, am tot umblat cu cimpoiul, cu fluieru', cu clarinetu', cu taragotu', care cum o vrut și cum am vrut și io. Că io simt cînd îmi vine să cînt. Și cum. Sau cînt din gură, cu vorbe.

— Îmi cînti ceva, moș Munteanu?
— Hîm... Acuma?!... Acuma nu poot! Nu pot și gata. Vorbim. Oi cînta pe bină, să m-audă lumea. Să vii și dumneata, să m-ascuți.

— Încep cu Sirba lu' Munteanu. Asta-s io, c-așa mi-i porecla. Porecla-i mai mindră ca numele, nu țî se pare și dumitale? Nemeș, ce-i asta Nemeș?! Și-apoi o să cînt o horă de mină și de doi, vine un briu, după aia Tăndăra, Bordeiu, Poșovaica, Iedera. Și, dacă mă cheamă, 'napoi, le-oi mai zice și altețe. Și sfîrșesc tot cu Sirba mea, s-o țînă minte.

— Se cîntă și cu cuvinte?
— Ce tot vorbești acolo? Cimpoiul cîntă

singur! Nu-i musai să se cînte cu gura. Se pricepe tot, că se țîne un drum.

— De la cine ai învățat?
— De la uica Nicolae Nemeș. O murit în războiu' dîntii. Sufioniu' el mi l-o dăruit. Nu l-aș da p-o avere. Ce om! S-o dus cu cimpoiul pe front, să-i țînă de urit.

— Cine mai cîntă în Cornereva?
— N-ai auzit de Pătru Mihu-Pasăre, de Gheorghe Cercescu-Tăciune și de Pătru Duicu-Bijă?! Asta din coadă are numa' trizeci de ani. Rău, tare rău că n-ai auzit de el... Io i-am învățat să cînte la cimpoi. Ni-s patru. Da' nu-mi place cum se descurcă. S-or apucat cam tirziu. Că nu-i ca la fluier, să-nveți în două zile.

— Ați mai fost în turnee?
— Fost. La multe concursuri. Avem o medalie de aur, două diplome. N-ai ascultat placa noastră? Or și fabricat puține, că nici neamurile mele n-or mai găsit-o. Cînd vin la mine și-mi cer să le cînt, io le pun placa. Știi că nu le place?! Mă roagă să le cînt io, să mă și vadă cum înfoi burdufu', cum mișc degetele pe carabă și taragot. M-or văzut vecinii și la televizor. Zicea o babă că-s frumos, auzi dumneata la ce-i umblă mîntea... Iuuu, citu-i ceasu'?!... Gata, nu mă scrie. O venit vremea să tac din gură și să cînt. Vezi cum trece vremea de iute... Cînd țî-i lumea mai dragă, hop, te duci...

Și, curînd, sala aceea imensă a amuți: moșul „meu” din Cornereva a adus acolo valeda, prunul și iedul, cornul și trestia, baba și amintirea, dorul și iubirea, le-a adus să sune, împreunate, fără graiul cuvîntelor, cî cu dînoșia și puritatea inimii sale, talmăcite curat ca lacrimile ce-i îmbrățișau privirea ascunsă în pleoapa fără vîrstă.

... — Moșule, de ce-ai plîns?
... — N-am plîns... Am cîntat... Valca, știi, valeda de-acasă...

POȘTALIONUL CU MOTOR DIESEL

sau cum sprijină C.F.R.-ul cooperarea dintre întreprinderi

De curind, s-a adresat redacției, printr-o scrisoare, tovarășul Constantin Maros, economist principal la serviciul desfacere din Combinatul siderurgic Galați. Autorul scrisorii susține, pe temeiul unor exemple grăitoare, că „unitatea în care lucrez întâmpină mari greutăți care afectează rezultatele economico-financiare, greutăți provocate de cărăusul nostru principal — C.F.R., prin nerespectarea obligațiilor ce rezultă din contractele de transport”.

Zilele trecute, la Combinatul siderurgic Galați, am discutat cu factori responsabili despre aceste necazuri. Conform regulamentelor în vigoare, termenul de scadență pentru achitarea facturilor de către beneficiari este de zece zile. La nevoie — dacă marfa n-a ajuns în acest termen — furnizorul are dreptul să ceară un răgaz de 20 de zile până la refuzarea de către beneficiar a plății. Dacă însă, nici după 30 de zile de la expediție, marfa nu ajunge la destinație, beneficiarul refuză plata facturilor. Așa se ajunge la ceea ce se numește imobilizarea de fonduri — de loc neglijabilă, după cum vom vedea! — pe această cale. În felul acesta, pe parcursul anului trecut, combinatului gălățean i-au fost refuzate la plată de către beneficiarii interni — întreaga discuție de aici se referă în exclusivitate la aceștia — peste 500 de facturi, a căror valoare totală depășește 86 de milioane de lei. De necrezut, dar, în cazul a 100 de vagoane, cele 30 de zile nu i-au ajuns cărăusului nici pentru acoperirea distanței până la Șantierul naval Constanta. Față de o asemenea impresiune, viteza de parcurgere a unei distanțe de 260 de kilometri, se cuvine să spunem că regulamentul de transport pe C.F.R. — document în vigoare și azi, de la 1 ianuarie 1929 — precizează cit se poate de clar câteva lucruri de loc lipsite de importanță. Conform acestuia vagoanele cu mărfuri ca acelea despre care vorbim trebuie expediate în două zile de la preluarea lor de către C.F.R. și trebuie să parcurgă distanța până la destinatar într-un ritm de 250 de kilometri în 48 de ore. Sint deci mai bine de 50 de ani de când această viteză minimă de transport se cheamă că ar fi obligatorie. Și totuși, am văzut acte care arată fără dubiu că pentru unii lucrători de la calea ferată o asemenea obligație n-are nici o valoare. Cum s-ar putea explica astfel faptul că un număr însemnat de vagoane cu marfă expediată de combinatul gălățean ajung la destinație după luni de zile? Iată un exemplu: vagonul nr. 115 369 692 211, luat în primire de cărăus la 21 noiembrie 1977,

a fost prodat destinatarului — o întreprindere din Timișoara — la 16 august 1978. Conform prevederilor amintitului regulament, chiar și în anul de grație 1929, C.F.R.-ul ar fi fost obligat să transporte marfa pe această distanță în 10 zile, iar nu în 268 de zile, cum se întâmplă, iată, în... zilele noastre. Un zvon public pretinde că, în ultimii 50 de ani, viteza de transport feroviar ar fi crescut. Cum, în orice caz, ea n-a putut să scadă de aproape 27 de ori și cum ministerul de resort n-a dezmințit, deocamdată, zvonul respectiv, mărturisim că inclinăm să dăm crezare zvonului. Chiar dacă o facem pe propria noastră răspundere, în ciuda tuturor cazurilor în care vagoanele cu marfă fac luni de zile până la destinație, în baza, doar, a unui raționament elementar, pe care progresul în toate domeniile realizat în ultimii 50 de ani îl pune, oricum, și la îndemina furnizorilor interesați și păgubiți, ori a destinatarilor dezavantajați de asemenea. Pentru că această este situația. Furnizorii sint serios afectați de imobilizările de fonduri de asemenea proporții, sint nevoiți să ceară și să utilizeze credite cu dobânzi majorate pentru activitatea lor economică. Pe de altă parte, este lesne de înțeles cam ce bucurie le provoacă beneficiarii întârzierii cu luni de zile a produselor așteptate. Nu căutăm nod în papură nimănui, dar este limpede că asemenea boabe de nisip în mecanismul contractelor economice, pe lângă efectele amintite deja, afectează, în unitățile interesate, atât realizarea indicatorului producție marfă vândută și încasată cit și realizarea unei însemnate părți din beneficiu. Or, numai acest singur lucru produce, la rindul lui, o seamă de alte efecte negative asupra cărora e inutil să mai insistăm. Și totuși... „Un vagon de care nu se mai știe nici unde se află — ne spune tovarășul Constantin Maros — l-am găsit pe o rampă din Craiova: crescuseră deja brusturi în jurul lui. Și acesta este unul singur dintre cazurile de acest fel”. Ne-am convins că există într-adevăr și alt fel de cazuri. De pildă, ca să zicem așa, al unor vagoane îndrumate brambura și care ajung, pur și simplu, în altă parte decât au fost expediate: Cluj-Napoca în loc de Timișoara, Constanta în loc de Iași, Botoșani în loc de Oradea, Arad în loc de Rimnicu Vilcea sau Bacău în loc de Alba Iulia.

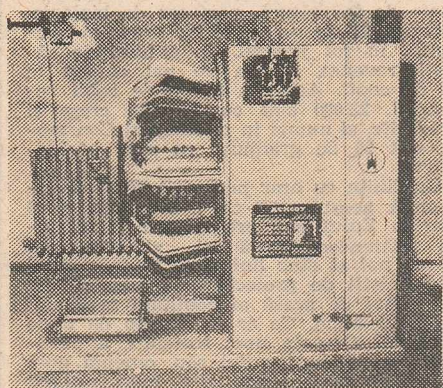
În ce ne privește considerăm lipsită de importanță și de o eficiență reală discuția despre care unii tovarăși de la combinat ne-au spus că se mai poartă pentru a se vedea pe riscul cui trebuie să circule marfa: al furnizorului ori al beneficiaru-

lui. Cum fiecare unitate este, de la caz la caz, în fiecare din aceste două posturi, și cum anomalia o constituie întârzierile datorate cărăusului, ne-am adresat tovarășului inginer Constantin Ciobănel, directorul general al Regionalei de căi ferate Galați. De la început, acesta a recunoscut că nici pentru întârzierile exagerate, nici pentru îndrumări greșite ca aceea amintite, nimeni nu are nici o scuză. „Pe ansamblul activității, aceste cazuri reprezintă puțin, dar noi avem datoria să eliminăm orice lipsuri, ne-a spus interlocutorul. Ceea ce și facem. Nu vă spun asta ca să mă ferească de vreo răspundere, dar vă rog mult să rețineți starea exactă a lucrurilor și iată de ce. Combinatul siderurgic încheie contractele de transport cu noi și tot noi le sintem, normal, parteneri și în litigiile provocate de predarea cu mari întârzieri a mărfii către beneficiari. Numai că eu controlez efectiv ritmul transportului doar pe raza Regionalei Galați. Or, pe regională, încă de la începutul semestrului doi al anului trecut, durata de transport a mărfii a fost sub cea permisă de regulament”. Îl asigurăm pe directorul general că ne interesează tocmai starea exactă a lucrurilor, iar dînsul se arată gata să ne explice în detaliu sistemul greoi și învechit ce se mai practică încă la urmărirea transporturilor. Cînd, de pildă, stația Mălina, de unde pleacă mărfurile combinatului siderurgic, vrea să afle de soarta unui vagon, cere în scris relații, prin regională, stației Făurei. Făureii răspunde, tot în scris și tot prin regională, dacă vagonul a trecut pe acolo și spre ce stație a fost îndrumat. O altă scrisoare pleacă apoi, pe aceeași filieră, spre noua stație și așa mai departe. S-a încercat înlocuirea acestei corespondențe lente cu telefonul, dar, pentru cazurile în care se ajunge la litigii, dosarul cu documente scrise fiind neapărat necesar, s-a revenit la corespondență. Aflăm însă că regionala Galați este regională-pilot, pe întreaga noastră rețea feroviară și că de doi ani aici s-a pregătit și a început deja experimentarea unui sistem modern de urmărire a vagoanelor de marfă cu ajutorul calculatorului electronic, respectiv al centrului de calcul din M.T.Te. Noul sistem — SITRAM — va permite ca tot lanțul imens de scrisori, cu drumul lor întortocheat, să devină inutil: informația căutată va putea fi obținută în câteva secunde. Deocamdată sint conectate la SITRAM doar stațiile regionale Galați și câteva stații limitrofe. Tovarășul Constantin Ciobănel ne asigură că, experimentarea sistemului fiind încheiată, există deja toate condițiile pentru generalizarea lui, ceea ce speră, cum sperăm și noi — ca să nu mai vorbim de unitățile economice — să se va întâmpla în cel mai scurt timp. Cu atât mai mult cu cit aflăm de la directorul general că, datorită noului sistem, în luna decembrie 1978 și ianuarie a.c., pe raza Regionalei Galați, în toate cazurile, durata de transport a fost sub cea cerută de regulament. „La ora actuală, ne spune to-

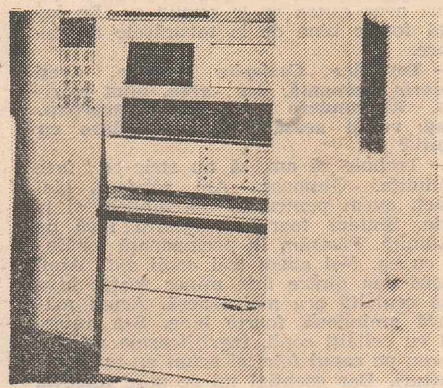
varășul Constantin Ciobănel, orice transport de marfă ajunge la stațiile de ieșire de pe raza regionale noastre în maxim 10 ore în loc de 48 cit permite regulamentul”. Ceea ce nu înseamnă că și ieșea de pe raza regionale amintite. „Din păcate, mai ales în direcția Regionalei Constanta, avem mari staționări. Trenurile, pe care noi facem totul să le mișcăm cu o asemenea viteză, stau zile și chiar luni întregi în stațiile de ieșire din regională până să li se dea drumul în continuare. Azi, 10 februarie, cînd discutăm despre asemenea necazuri, noi avem 1167 de vagoane în 15 trenuri, nepermise la frontiera cu Regionala Constanta. Unele stau din decembrie, încărcate cu zahăr, cu cereale, cu țevi, cu cherestea...”. Directorul general este de acord că ar fi util ca documentele de însoțire ale vagonului să precizeze — conform regulamentelor în vigoare — și ziua în care va trebui să fie predată marfa la beneficiar. Cit privește calitatea aranjării mărfii în vagoane, aflăm că la combinatul siderurgic, lucrurile s-au îmbunătățit încă din semestrul al doilea al anului trecut. Cu toate acestea, la Barboși triaj, în aceeași zi, aveam să vedem — împreună cu reprezentanții ai combinatului și regionale — cum unele vagoane stăteau de mai multe zile din cauza încălcării defectuoase a mărfii. Este, nu ne îndoiim, foarte bine că, la cererea Regionalei Galați, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi din București a început, din primăvara anului trecut, elaborarea, pe etape, a unui studiu privind îmbunătățirea modului de asigurare — fixarea pe vagon, n.n. — a mărfii la Combinatul siderurgic Galați. Dar, după cele văzute și auzite pe teren, sintem datori să spunem că ar fi cel puțin la fel de bine, ba chiar și mai necesar să crească exigența față de modul cum lucrează și conlucrează oamenii combinatului și feroviarilor la încărcarea vagoanelor și preluarea acestora de către C.F.R.

Este adevărat că, pentru întârzieri de felul celor discutate aici, penalitățile ce pot fi pretinse C.F.R.-ului sint atât de mici încît nimeni nu se mai incurcă în litigii cînd vede bine că e mai mare dăruia decît ocăua. Dar, dacă este la fel de adevărat că feroviarilor au — așa cum zicea tovarășul Constantin Ciobănel — obligația să elimine orice lipsuri din activitatea lor, apoi, nimeni nu dorește decît să dovedească acest lucru. Pentru aceasta ne permitem să le amintim doar două lucruri. Pe de o parte faptul că nerespectarea contractelor între unitățile productive se pedepsește cu penalități incomparabil mai mari, iar pe de altă parte că, atunci cînd ei, feroviarilor, sint rugați frumos — prin adrese scrise, la telefon și chiar fără telefon — să transporte marfa la timp, nu li se cere, de fapt, decît să respecte viteza de transport pe care și buncii lor erau obligați s-o respecte, încă de acum 50 de ani.

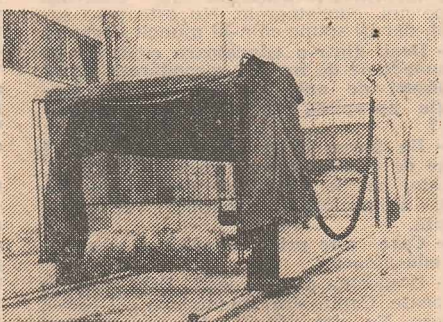
DORIN GHERGHINESCU ■

„Demont”, sau aproape 32 000 de lei aruncați în vînt, pentru un aparat de import care n-a funcționat niciodată!

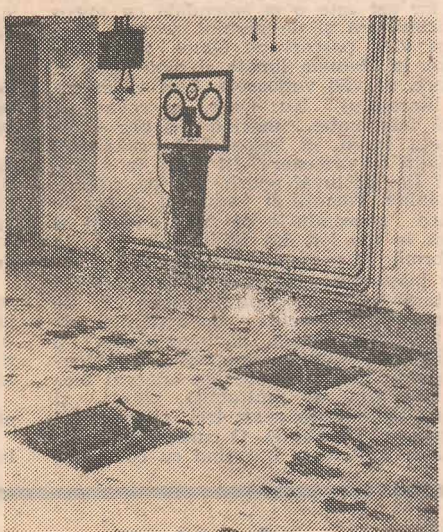

Despre „testerul” de verificare a aprinderii și carburajului motorului, adus din Anglia, ni se spune că ar fi în bună stare de funcționare. Cum însă camera de față pare cam strîmtă pentru o mașină, aparatul rămîne în continuare nefolosit

De mai bine de doi ani nefolosită, iată o stație de spălare a autoturismelor pe care multe unități de profil și-ar dori-o.

Pentru aparatul de testare a frinelor, aflăm, urmează să se ia din nou legătura cu reprezentanța firmei. Pînă atunci...

— Asta înseamnă o pagubă?
— Da, așa este.
— Acum vă rugăm noi să fiți mai explicit.

— E simplu: pentru utilajele care n-au fost folosite pînă acum, statul a pierdut bani, adică valută, și n-a obținut nimic. Pentru toate cele patru utilaje, pe de altă parte, întreprinderea este obligată să plătească amortismente băncii, conform Legii fondurilor fixe. Or, aceste amortismente se plătesc, de fapt, ca și cum utilajele ar fi folosite. Neîntînd așa, desigur că pierdem niște bani, iar utilajele se degradează, se apropie de sfîrșitul duratei de serviciu, fără ca noi să ne folosim de ele. Deci, paguba există, e adevărat.

— Sintem datori să vă întrebăm dacă întrevedeți o schimbare a situației, măcar acum, dacă de ani de zile nu s-a ocupat nimeni de asta. Ce ziceți?

— Eu v-am spus: stația de spălare și dispozitivul de demontare a cauciucurilor trebuie redistribuite. În ce privește problema celor două „testere”, ea poate fi rezolvată.

— De dumneavoastră?

— Nu, nu de mine. Detașarea mea ca director la I.T.T.A. se încheie la 13 februarie. Mă întorc în minister. Asta-i tot?

— Da, asta-i tot. Plus întrebarea: cine plătește? Fiindcă, credem noi și așa e normal și cinstit, cineva trebuie să răspundă și în acest fel. Adică, material.

DUMITRU GRAUR ■
Fotografii de VASILE MINECAN ■

Fotoanchetă la I.T.T.A.

Din import direct la fier vechi?

Întreprinderea de transporturi turistice auto, biroul tovarășului director Constantin Hera, aflat în funcție doar de la 13 noiembrie anul trecut. După obișnuitul „bună ziua” urmează dialogul de mai jos.

— Tovarășe director, sintem informați că în unitatea pe care o conduceți există mai multe utilaje aduse din import, care zac pur și simplu nefolosite. Așa este?

— V-aș ruga să fiți mai concret.

— Concret, tovarășe director, cit se poate de concret: o stație de spălare a autoturismelor, adusă din R.P.U., un „tester” pentru verificarea sistemelor de frinare, fabricat tot în R.P.U., o presă de montaj și demontaj cauciucuri, din R.S.C., un alt „tester”, pentru verificarea aprinderii motorului și carburajului la autoturism, importat din Anglia. Este exact?

— Într-adevăr. Lucrurile se pot însă explica, fiecare în parte.

— Chiar vă rugăm.

— Stația de spălare a funcționat într-un timp la garajul aparținînd de ministerul nostru, pe Calea Dorobanților. Unitatea s-a desființat însă acum doi ani, iar utilajul a fost adus în curtea noastră. De atunci încoace n-a mai funcționat, fiindcă s-a montat în aer liber și pentru că, de altfel, noi mai avem o stație chiar în incinta unității, a cărei capacitate de spă-

lare este suficientă pentru nevoile noastre. Nu pentru că aș vrea să apar întreprinderea, eu fiind aici de nici 3 luni, dar vreau să vă informez că se ia în considerare posibilitatea mutării ei la garajul aflat în apropiere de „Nord”-Hotel. Desigur, va fi nevoie pentru asta și de avizul consiliului popular.

„Testerul” de verificare a sistemelor de frinare a funcționat un timp, de asemenea. Apoi i s-a rupt cureaua de transmisie, o curea specială, danturată, și neavînd cu ce s-o înlocuim am renunțat la utilaj. Verificarea frinelor se face după metoda cea mai obișnuită, frînînd pur și simplu în timpul parcurșului. În ce privește aparatul de demontaj cauciucuri, aici s-a produs o greșeală, chiar în momentul contractării importului. Acest aparat se poate folosi numai pentru pneurile de autocamion tip „Tatra”, cu o circumferință foarte mare. Cel care și-a dat avizul pentru cumpărarea lui a crezut că el va putea fi folosit și la pneurile autobuzelor de tip „Skoda”, ceea ce s-a dovedit a fi eronat. Din păcate, întreprinderea n-a știut să refuze aparatul nici după recepția lui, deși ar mai fi avut timp. Adus în septembrie 1977, acest aparat n-a putut fi folosit nici măcar o singură dată. Cred că ar trebui redistribuit într-o altă întreprindere, avînd în dotare autocamioane „Ta-

tra”. În fine, „testerul” pentru verificarea aprinderii și a carburajului a mai fost folosit din cînd în cînd, dar nici un om din personalul nostru nu s-a prea priceput cum să-l folosească, din lipsa unor instrucțiuni. În momentul de față doi oameni lucrează la traducerea prospectelor, așa că în curînd vom avea și instrucțiuni de folosire clare, poate cum nu sint prin alte locuri.

— V-aș ruga să ne spuneți și cit au costat aceste utilaje.

— 272 070 lei pentru stația de spălare, 95 280 lei pentru „testerul” de frine, 31 994 lei pentru dispozitivul de demontaj cauciucuri, 22 727 lei pentru „testerul” de verificare a aprinderii și a carburajului.

— Lei valută?

— Nu. Calculul a fost făcut în lei, dar desigur că s-a plătit valută, fiindcă toate aceste utilaje au fost aduse din import.

— Și de cînd zac ele nefolosite?

— Stația de spălare a fost adusă în 1973, dar ea nu mai funcționează, v-am spus, de circa doi ani. Aparatul de verificare a frinelor îl avem tot din 1973, iar cureaua de transmisie s-a rupt cu citeva luni în urmă, poate un an. „Testerul” pentru motor și aparatul de demontaj cauciucuri practic n-au fost folosite niciodată...

Niciunde nu se vede mai bine grija pentru viitor decât într-o grădiniță de copii

Intrăm la grupa mică, grupa tovarășei educatoare Angela, tovarășă care trebuie să știe 20 de poezii, cum prevede programa. Dar tovarășa Angela încalcă programa și învață mai multe, să aibă și pentru serbări.

- Voi o iubiți pe tovarășa educatoare ?
- Daaa !
- De ce ?
- Pentru că ne învăță poeziile și se joacă cu noi.
- Tovarășă educatoare este frumoasă ?
- Daaa ! (și ce copil n-are dreptate).
- Daniela, ce ai mâncat tu azi ?
- Dimineață am mâncat piine cu unt și cu...
- Ei, cu mai ce ?
- ...cu brinză.
- Și în căniță ? Ce ai avut în căniță ?
- ! !

O salvează toată grupa mică... și lapte ! Daniela se reabilitează, recitându-ne frumos, cu o reverență, ultima strofă din poezia „Omul de zăpadă” : „Iepurașul din tuși / Îl privește pe furis / Și îi strigă mui bădie ! / Dă-mi un pic de nas și mie”. Articol la care virsta de trei ani este, într-adevăr, deficitară. Ca să vadă musafirii „ce știm noi”, Cristina ne recită, de asemenea cu eleganță, „Iată-mă sint româncuță” la care îi răspunde prompt Cătălin „Iată-mă sint româncuță”. Ce au mai făcut copiii azi ? Copiii azi au desenat. Ce este aceasta, Cristina ? Ce ar fi de explicat ! Ce să fie, un vapor ?, sare Laura. Laura este cea mai vorbăreacă și îngrijitoare le îi spun socrița.

- Citiți ani ai, Laura ?
- Trei ani.
- Mama unde lucrează ?
- La servicii.
- Și tata ?
- Se duce la doctor.
- Mai ai frațiori ?
- Decit unu.
- Și unde e ?
- La școală, unde vrei să fie !
- Acasă ești cuminte sau te mai atinge mama ?
- Da ce, pe tine nu te atinge ?
- Cind te atinge ?
- Cind fac prostii și sint obraznică.

Și aici pe malul mării, la Constanța, ca și la munte, la Brașov, de pildă, ca și aiurea, copiii sint aceiași. Cu aceeași bucurie sau necazuri, cind e vorba de ale lor. Dănuț mi-a luat păpușa. Ruxandra n-a mâncat tot, cu aceeași drepturi pe care și le revendică cum se pricepe, cu armele lor, delicatetea, gingașia... Așa este și la Grădinița nr. 12 din cartierul Tomis 5, cea mai mare grădiniță cu orar prelungit din țară. Cartierul este în plină construcție, lărgind și modernizând orașul care deschide țara către lume. Iarna a fost așa cum a fost, grupa mică a prins și ceva zăpadă, prima, iar azi este o zi splendidă cu miros de primăvară și de pămint reavăn. Pescăruși violi, pescari pe Ghiol valuri albastre, la Mamaia liniște și pină departe, în zare, se vad vapoarele. Sint astfel copiii litoralului ? Nu. Doar, cu ceva mai multă imaginație... marină. La ora 6 dimineața încep să sosească la grădiniță. Infofoliti cu pricepere. Îți place la grădiniță ? Da. Că învăț poezii. Mă joc, colorez și măninc. Părinții îi aduc, îi sărută la plecare spunându-le să fie cumiți și pleacă la ale lor. La Media-Năvodari, la platformă, în port, la „Integrata”.

Ce înseamnă „cea mai mare grădiniță din țară” ? 530 de copii înscriși ; 23 de educatoare, o directoare cu douăzeci de ani vechime, medici, 12 îngrijitoare, 3 spălătoarese. Camere spațioase, luminoase, beneficiind de un design adecvat (copiii sint greu de mulțumit), paturi și măsute pe măsura celor trei, patru, cinci și șase ani. Curățenie. O curățenie exemplară de laborator. Incepind cu covoarele

și terminind cu halatele celor peste 45 de mame. Incepind cu șortulețele de la „trei ani” și terminind cu costumășele de șoim. Pină la opt și jumătate, jocuri la alegere. Apoi laptele cu unt, dulceață, brinză sau cacao sau griș sau orez sau... după care intrarea la clasă. Unde e copilăria ? „Jucindu-se, copilul trebuie să și învețe”. Odată dobindite „mama” și „tata”, Andrei învață că se spune roată și nu luată, treabă și nu tleabă. Desigur, se spune și luată dar asta e cu totul altceva. „Punguța cu doi bani” limpezește pe depin chestiunea, și, cu lectura educatoarei pentru dezvoltarea vorbirii, se face ora 11 cind se repetă cîntecule și jocurile. Și pentru că vremea este frumoasă, clasele se mută pe nisipul Mamaiei unde nu este chiar așa de frumos ca toamna cind „frunzele sint grozav de colorate”, dar nisipul tot rămîne bun pentru acele castele pe care le construiesc toți copiii din lume.

Tovarășă directoare Maria Barbu, sinteti de 20 de ani educatoare. Care este grădinița in care v-ați început meseria ?

- Grădinița din Tuzla. Era în 1959.
- Cum era comuna în 1959 ?
- Mare. O comună mare cu o populație numai de cooperatori. Aveam 80 de copii iar educatoare nu eram decit două, eu fiind și directoare. Aceeasi grădiniță are azi 150 de locuri și cinci educatoare. Găteam la masini pe care le încălzeam cu cocieni și din cind în cind cu lemne de unde apucam. Plecam zilnic cu o căruță să aduc alimente de la gospodăria agricolă, cum spuneam noi. Luam două-trei oăări din baltă. Erau mai slabe, mai prăpădite. Paturile erau comune, n-aveam fețe de masă, perdele și nici lenjerie. Am muncit cu copiii, dar și cu părinții. Trimeteam copiii acasă spălați, pieptănați și hrăniți, dar pentru asta făceam de toate. Spălam, zugrăveam, găteam.
- Ce trebuie să facă astăzi o educatoare ?

Desigur, nu mai este om la toate. Există atribuții potrivit unui statut precis. Adică trebuie să stăpînească importante cunoștințe de pedagogie preșcolară, psihologie, anatomie și fiziologie, noțiuni de bază privind limbajul, sociologia preșcolară și, firește, istorie. De asemenea, trebuie să cunoască foarte bine documentele de partid, ca orice om al muncii din țara noastră, să poată să explice copiilor, potrivit puterii lor de înțelegere, de ce copilăria lor este așa, cu tact, cu mult tact, altfel copilul te amendează și imediat. Unde lucrează părinții lor, ce fac acolo, ce înseamnă acolo în țara aceasta, ce este țara. Și cind un băietul sau o fetiță îi răspunde așa : „tata este plecat cu vaporul în altă țară”, dar tot țara mea e mai frumoasă”, răspunsul ne onorează și pe noi, educatoarele. Nu este neapărat să fie, dar îți spune că n-ai muncit degeaba.

Deci, dintr-o educatoare complexă de o susedenie de treburi gospodărești acum douăzeci de ani, o educatoare cu o formație apropiată de cea a unui cercetător ?

Ba facem chiar și cercetare. Există teme de cercetare pe fiecare grădiniță și, firește, noi le avem pe ale noastre. De aici, simpoziioane, schimburi de experiență.

Care este prima condiție a meseriei de educatoare ?

Dragostea pentru copii. Fără asta nu se poate. Copiii sint imediat pe cei care-i iubesc. Nu sint dificili, dar cer răbdare. Au personalitate, fiecare are particularitățile lui. Și ca să-i înțelegi trebuie să-i iubești.

Dar părinții au evoluat ? Cum erau părinții de la Tuzla, de pildă ?

S-au schimbat și cei de la Tuzla și încă foarte repede, înțelegind că toată

munca era pentru copiii lor. Cum au evoluat părinții ? A venit odată un tată și m-a întrebat ce se întâmplă, că băiatul lui nu mai dă randament ca în primul trimestru, că tovarășa educatoare nu l-a mai ascultat la fel de des. Ani în urmă, părintele îl întreba pe copil dacă a mâncat, dacă l-a bătat cineva. Azi îl întreabă ce a învățat nou. Nu este o evoluție ? Este foarte adevărat că azi și relațiile dintre grădiniță și familie sint altele, mai evoluate. Dintr-o inițiativă a inspectoratului nostru, mergem și la întreprinderi, participăm la adunările generale ale părinților. Pentru că, de ce să nu recunoaștem, sint și copiii noștri.

Sintem la „studentii”, adică la grupa mare. Șoimii au trecut de felul întâi și se pregătesc să atace șnițelele. Maria Barbu îi interrupe.

Cum înveți tu la grădiniță să fii în viață ?

(Momentul nu e bine ales. „Studentii” sint ei curiosi și interesați de vizită, dar stau cu ochii pe șnițele.)

! ? !

Ei hai că mincați imediat. Învățați să mințiți ?

Nuuu ! Să spunem adevărul.

Și mai ce ?

Să fim vrednici, să ne ajutăm părinții.

Să fim fricoși ?

Nuuu ! Curajoși.

De ce ?

Ca să nu ne bată părinții.

Cum așa ? De asta sinteti voi curajoși ?

Nuuu ! Ca să fim curajoși și cind vom fi mari.

Să spunem adevărul și să nu mințim, să fim ordonați și să fim curajoși. Chiar dacă marea e mare, chiar dacă tata pleacă cu vaporul. Să ne ajutăm părinții. Să ne iubim și prietenii. Ce prietenă ai tu ? Pe Monica. L-am avut și pe Iri, dar nu-l mai am. Nu-l mai iubesti ? Nu ! De ce ? Pentru că nici el nu mă mai iubește. De ce nu te mai iubește ? Pentru că n-am venit la începutul săptămînii la serbare, la Mos Gerilă. Iar părinții îi privesc topiți de incintare.

Citiți copii aveți aici la grădiniță, tovarășă Mariana Gheorghe ?

Doi. Băiatul la grupa mare și fetița la grupa mică. Ce să vă spun, grădinița mă ajută foarte, foarte mult. Dacă am aduce pe cineva în casă să aibă grijă de ei ne-ar costa foarte mult și nici liniștiți n-am fi.

Cit plătiți grădiniței pentru cei doi copii ?

O sumă derizorie : 58 de lei pe lună. Vă dați seama, casă, masă de trei ori pe zi, îngrijire, educație. Poate că multe lucruri n-aș putea să le explic eu. Le învață foarte bine de la tovarășele educatoare.

Tovarășe Costache Benone, aveți meserie frumoasă, dar grea, pilot maritim. Răspundere mare, nervi încordați. Cind veniți acasă mai aveți răbdare cu copiii ?

Trebuie să am, să nu stric ce face grădinița. Glumesc. Am răbdare. Mai exact, avem pentru că mă gîndesc și la soție. Sintem foarte mulțumiți însă de grădiniță. Păstrăm în permanență legătura cu ea. Noi avem trei copii aici. Anul trecut una dintre fete minca foarte bine însă cealaltă era mai leneșă. Acum mănincă amindouă foarte bine. S-a antrenat cu ceilalți copii, îngrijitorii au stat mereu pe capul fetei și acum nu mai face mofturi. Dar esențial mi se pare altceva. Învață foarte multe lucruri frumoase : cîntece, povești, jocuri, să fie gospodari și prietenosi. Astea nu se pot învăța doar în timpul liber al părintelui.

— Dacă pină la șase ani stă la grădiniță, se mai poate spune despre un copil că are șapte ani de acasă ?

— Firește. Citeodată, băiatul mă ceartă că intirzii cu el la grădiniță. Se simte bine aici, se simte ca acasă. Deci și acasă și la cămin totuna e.

— Ce retribuție aveți ?

— Cu soția 5000 de lei.

— Și pentru copii cit plătiți grădiniței ?

— O sumă infimă. 25 de lei pe lună pentru fiecare. Educație doar cu 25 de lei ! Suma este pur și simplu simbolică.

— Este primul an cind Andreca vine la grădiniță.

— Si cind vine acasă ce vă spune, tovarășă Elena Ciocan ?

Mă întreabă dacă vreau să-mi spună ce a învățat în ziua aceea. Eu îi răspund da și ea începe. Acum citeva zile mi-a recitat „Unirea” de Vasile Alecsandri, apoi „Tricolorul”, „Fulgul”.

Educatoarea Stela Bucur are virsta de 40 de ani și este și bunică. Educatoare a devenit în urmă cu 16 ani și prima sa grădiniță a fost una aruncată undeva în capătul județului, la Dobromir. Copii de țărani. Oameni harnici și inimoși, interesați de soarta copiilor lor și a grădiniței căreia i-au înțeles foarte bine rostul. Cum erau totuși anii aceia ? Mai grei, nu erau grădinițele de azi. Nici educatoare destule. Dar e bine să te obișnuiești cu greul. Îți face viața mai ușoară.

Ce probleme au copiii de la grupa mică, tovarășă Bucur ?

Cele ale copiilor de peste tot din lume. La început, cind vin la noi, plîng, unde e mama, unde e tata, cind vin să-ia. Pină cind înțeleg că grădinița este tot casa lor, iar educatoarea o a doua mamă. Pe urmă, seara, cind vin părinții să-ia, îi roagă să-și mai lase.

Sorin, ce ai spus tu la serbarea de Anul nou ?

Mos Gerilă și Plugusorul.

Și de ce vii tu la grădiniță ?

Ca să-și spun bunicii povești.

O iubești mult pe bunica ?

Da.

Cum ?

Cind o să fiu mare o să fiu doctor

ca să tratez oamenii bolnavi și oamenii bătrîni, iar mămicițel care este o bolnavă o să-și fac injecție cu un ac mic ca să n-o doară.

Copiii celei mai mari grădinițe din țară. Copii care învață la fel ca ceilalți copii ai țării ce este bine și ce este rău, ce înseamnă să fii curajos și ce este adevărul. Lucruri mari dăruite cu multă inimă de oamenii mari. De părinții lor, de „acea care conduc țara noastră”, o țară „mai frumoasă ca toate”.

Anii au trecut, însuși litoralul este altul, oamenii Dobrogei construiesc unicate pentru o industrie în continuă devenire. Și copiii și casele lor sint altele. Cum era, de pildă, în urmă cu opt ani ? „Învățămîntul preșcolară, ne răspunde Maria Martin, inspector școlar, ea însăși fostă educatoare, ajunsă apoi prin rîvnă și dragoste de învățatură, profesor de biologie, număra 20 de grădinițe cu program prelungit în tot județul. În grădinițele sătești, revenea adesea un pat comun la 75 de copii. Azi, din 27000 de copii recenzați, 23000 sint cuprinși în creșe și grădinițe, și numai în municipiul Constanța sint 20 de grădinițe cu orar prelungit.”

Grădinițe cu orar prelungit. Știți ce înseamnă acest lucru ? ne întreba inginerul Marian Zulfescul, președintele comitetului cetățenesc de părinți al grădiniței. Că eu pot să stau liniștit la treabă, să-mi văd liniștit de proiectare, convins că cei șapte ani de acasă al copilului meu sint în mîini bune. Ce ar fi dincolo de toate acestea ? Omenia unei societăți, de partidului, a conducătorului său, omenia unei țări care întotdeauna și-a iubit pruncii și care azi pot să facă și totul pentru ca dragostea aceasta să rodească.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Munca efectivă reprezintă legătura conducătorului cu restul personalului

Trebuie să recunoaștem că după aproape 30 de ani vechime în muncă, dintre care 11 ca directoare de grădiniță, Victoria Ștefănescu nu are motive complete de satisfacție. Nu, pentru că de la 15 ianuarie 1979 ar fi trebuit scoasă din munca de conducere și trecută ca educatoare în cadrul aceleiași grădinițe — 47 — din București. Acesta este conținutul Deciziei 948 din 26 decembrie 1978 a Inspectoratului școlar al municipiului București. Datorită faptului că Victoria Ștefănescu a contestat valabilitatea deciziei la organele de resort și la comitetul de partid al municipiului București hotărîrea nu a fost pusă încă în aplicare. În liniile cele mai mari cu puțință, V. Ș. a reușit să intre în conflict cu cea mai mare parte a personalului grădiniței care — corect, normal — au cerut și obținut o cercetare întreprinsă de forul tutelar și superior — Inspectoratul școlar al municipiului București, 9 cadre didactice de la Grădinița 47 sustin că timp de 10 ani V. Ș. a luat bani de la părinții copiilor fără forme legale, că și-a însușit pentru florile dumnezei de acasă 3 cubere, că a încălcat legea atunci cind a acordat gratificații sau cind a avizat plata unor certificate medicale. Că se poartă de sus cu oamenii din subordine, că vine la program cind vrea, că la camera de alimente sint lipsuri. Grupul de cadre didactice care ne-au sesizat (în numele cărora a expediat „mate-

rialul scris” Adela Ștefan) se arată îngrijorat că, iată, este 5 februarie 1979 și decizia nu este pusă în aplicare. Tovarășul Gheorghe Dumitru, prim-secretar al Comitetului de partid al sectorului 8, ne-a confirmat faptul că dînsul cunoaște bine situația, că decizia trebuie adusă la îndeplinire deoarece „avind colectivul impozitiv este și normal că nu se poate lucra astfel”. În aceste condiții ne-am propus să stăm de vorbă cu reclamantele și reclamata și să vedem ce anume s-a întâmplat. Concluziile noastre sint acestea și le transmitem deoarece, credem, importanța lor depășește perimetrul Grădiniței 47.

1. Tovarășă Ștefănescu Victoria a practicat în ani mulți de activitate excesul de autoritate. Semnificativ este faptul că de-abia în urmă cu cîteva luni a început să funcționeze organismul colectiv de conducere a grădiniței. Chiar și prin limbaj, V. Ș. a creat o distanță între dînsa și restul cadrelor didactice. Ne spunea tovarășă Ștefănescu, de pildă : „Eu le-am spus fetelor...” „fetele” fiindu-i colege, avind aceeași virstă. Sancțiunile dictate sau propuse de V. Ș. s-au petrecut pe un fond nervos mult prea ridicat și nu se poate spune că au privit întregul personal. S-au cultivat lipsa de principialitate, limbajul nepotrivit („Dacă nu-ți convine, îți pun geanta pe umăr”), protecția și favoritismul. Acestea au generat nemulțumiri și

discuții pe la colțuri. Lipsa de autoritate reală a directoarei este evidentă din următorul exemplu : de Anul nou persoanele desemnate pentru gardă erau acelea care ieșeau la sorți. Directoarea și-a făcut un stat major și nicidecum un colectiv de conducere. Chiar și în ziua documentării la ora 9, V. Ș. nu era în grădiniță. Or, planificarea activităților, scoaterea alimentelor de la magazine, venirea celorlalte cadre didactice se petrec între 7 și 8.

2. Ocupîndu-se excesiv de munca de director, avind ieftine satisfacții din aceasta, directoarea s-a îndepărtat de munca efectivă, aceea cu copiii. Un director de grădiniță nu este un musafir sau un părinte exagerat în tandrețe. El se ocupă de copii și dacă are timp îi mingieie. Dealtfel, inspecția frontală efectuată de un colectiv al Inspectoratului școlar al municipiului București, colectiv condus de inspectorul general adjunct Lenuta Ripeanu, semnala faptul că V. Ș. nu-și ține cu regularitate orele la clasă.

3. După opinia noastră în grădiniță nu s-au petrecut fapte care să frizeze Codul penal dar nereguli în gestionare au fost destule. V. Ș. s-a ocupat mai mult de „jandarmerie” decit de treburi pentru care lua „M”-ul de conducere (285 lei lunar), litera aceasta, M, revenind de multe ori în discuție.

4. Tovarășă Ștefănescu nu a crezut că largă democrație din țara noastră, conducerea colectivă dreptul și curajul opiniei, dreptul, consfintit de lege, la sesizare, se aplică și la Grădinița 47. Dar se aplică.

5. Colectivul de cadre didactice, în majoritate foarte bine pregătit, avea datorita și ia măsuri, să propună luarea acestora cu mult timp înainte. La început s-a încercat, iertăți-ne, stimat tovarășe cadre didactice

de la Grădinița 47, cîștigarea bunăvoinței directoarei cu cadouri de ziua dînsi, cu o falsă supunere și alte procedee asemănătoare. Acum aceleși persoane „demască” practicile acestea dar gestul nu este frumos și creează altă impresie. Urită, adică.

6. O ultimă concluzie, deloc lipsită de importanță. Se întreabă tovarășă Ștefănescu în memoriile sale (ni le-a arătat dînsa, n.n.) de ce se ia o măsură atît de aspră de prima dată, după ce ani în șir a avut caracterizări și calificative bune și foarte bune. De dragul adevărului trebuie să spunem că directoarea a mai fost muștrată de către Inspectoratul școlar al municipiului București, deci nu e chiar la prima abatere. Caracterizările au fost însă bune și foarte bune și asta dovedește ce ușor și superficial și fără grijă s-a procedat.

Ne mîhnește faptul că într-o grădiniță atît de frumoasă și bine dotată se petrec asemenea fapte. Căci și directoarea ne-a arătat negru pe alb dovezi ale unor fapte urite comise de educatoarele Tănăsescu și Ștefan Adela. Bătaia, scoal copiilor de la masă atunci cind nu erau cuminti, vînzarea de obiecte personale către părinți sau, trist dar adevărat, sustragerea unor obiecte dintr-o autoservire de către o educatoare. Situația acestei tovarășe Ștefănescu, dealtfel ambițioasă și energică, ne-a și impresionat și am fi înțeles să-și fi pledat cauza dar, din păcate, ocupată cu „directoria” a făcut să-și scadă competența profesională. Sintem convinși că numai sancționarea tovarășei Ștefănescu Victoria nu rezolvă integral situația Grădiniței 47.

EUGEN SECELEANU ■

Cine nu ne lasă să muncim?

„În meseria noastră începem de la zero. Noi sintem cei care cercetează pământul, de la primele roci de suprafață până la forările de adâncime, până la deschiderea de galerii care așteaptă să fie date în exploatare. Noi le predăm celor care vin după, mina la cheie”, așa ne spune inginerul șef Radu Cotețiu de la întreprinderea de prospecțiuni și exploatare geologică Baia Mare. Citeva mii de oameni depun efortul bărbătesc de a descoperi noi rezerve de substanțe minerale utile, defrișează singurătățile, unii în locuri din care nu se pot întoarce decât o dată pe lună acasă, deschizători de drumuri noi ale producției desfășurate. Iarna, la cotele cele mai înalte, au de înfruntat și necazuri, uneori liniile electrice se rup din cauza furtunii, și atunci sint aduși cu buldozerele. „Sondorii care efectuează forajele de altitudine sint niște eroi, ne spune tovarășul inginer șef. În unele zone mai îndepărtate le-am ridicat cabane care rivalizează cu cele ale O.J.T.-ului. Dar cum dumneavoastră ați venit pentru altceva, poate că o să reveniți, merită, și o să scrieți despre oamenii noștri minunați. Drum bun spre secția noastră de la Baia Borșa!”

Refacem, alături de subinginerul Gheorghe Mărcuș, locțiitor al secretarului comitetului de partid din această secție, drumul peste muntele Gutii, drumul a ne-nunțate comisii sosite la Baia Borșa în urma reclamațiilor, sesizărilor, plingerilor, amenințărilor tovarășei Frosina Pop, fostă funcționară — administrator de cămin — la secția respectivă.

„Înfăptuind o hotărâre întemeiată, aceea de reducere a personalului administrativ, alături de alte schimbări operate, am redus și trei posturi de funcționari dintre care și cel al tovarășei Frosina Pop, fără a afecta într-un fel producția, ne informează Gheorghe Mărcuș. I-am oferit citeva (7!!) posturi de muncitor. A fost singura care n-a înțeles această necesitate (nu are nici o calificare, urmează abia cursurile liceului seral), ne-a dat în judecată și, cu mare greutate, a acceptat să lucreze într-un post productiv, la stația de prelucrare a probelor geologice. Dar pentru puțină vreme, acolo unde a fost repartizată începând neînțelegerile, reclamațiile, ajungându-se ca o parte din colegii de muncă să refuze a mai lucra cu ea. Sfidându-i pe toți, părăsind serviciul, i s-a desființat contractul de muncă. „În umbra unor certificate medicale ce-

toase Frosina Pop se pune la adăpost. Ce se spune acolo? Nu are voie să ridice greutatea, nu suportă intemperțiile. Vrea postul de administrator de cămin și nimic altceva. Într-un timp, tinărul colectiv al secției I.P.E.G. Baia Borșa, condus de inginerul șef de secție Nicolae Marinică, ajunge anul trecut, în urma unei munci îndrăgite, printr-o bună organizare și un spirit de echipă admirabil, de pe ultimul loc pe primul loc pe întreprindere în întrecerea socialistă. Tot între timo, în numele dreptului de a sesiza, dosarul Frosinei Pop crește. Nicolae Marinică precum și Vasile Someșan, secretarul organizației de bază, precum și Dumitru Icozan, geologul șef al secției, venit din București, de 19 ani pe aceste meleaguri, sint mindri de cit de puternic s-a sudat colectivul tinăr din care fac parte. De ce au fost pe ultimul loc? „Într-o vreme vepeau să lucreze la noi, în nordul acestei aspru și îndepărtat, oameni trimisi fie disciplinar, fie ca să-și încerce norocul, ne spune șeful de secție. Dar acum, uitată-vă în jur. Baia Borșa nu mai pare o colonie, e un orașel în care majoritatea se cunoșc, se respectă, se ajută. Tinerii nu mai pleacă de aici. Le-am construit și terenuri de sport. Chiar în seara aceasta, un băiat din secția noastră se căsătorește. Nunta o face la cantina pe care am ridicat-o noi”. Îi privim pe toți. Oamenii cărora nu le stău în cale munții, vitregiile naturii, oameni cu răspundere, puternici, căliți, așa-ză cu năduf dosarele voluminoase ale nemulțumirilor Frosinei Pop, ale declarațiilor multora care au lucrat cu ea sau pentru ea. Am aflat că pe la dumneaei a trecut un adevărat pelerinaj de oameni, chiar și primarul, care au rugat-o să vină să poftescă să muncească, să accepte unul din cele șapte posturi de muncitor propuse de întreprindere. În ultimele ședințe de partid s-a discutat și cazul ei. „Sinteti prea mică, răspunde tovarăsa Frosina Pop. Eu am să-mi rezolv problemele altfel!” Și într-adevăr se urmeșc spre Baia Borșa de mai multe ori reprezentanții ai conducerii Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei, ai U.G.S.R., activiști de partid, un procuror din Procuratura generală, toți în parte și laolaltă în numele unei largi democrații, dorind să lămurească o dată pentru totdeauna problema tovarășei Frosina Pop. Ce problemă? Aceea de a repri mi postul de administrator al căminului de nefamiliști, muncă de care se achi-

tă în prezent suplimentar trei oameni cu alte funcții. „Permiteți o digresiune. Tovarășe Mărcuș, sinteti căsătorit?” „Da. Soția mea Silvia, inginer topograf, lucrează în subteran. De șapte ani. La insistențele ei, deși a fost încadrată ca inginer de suprafață. Cred că e singura femeie din I.P.E.G. Maramureș care lucrează în mină”. „Tovarășe Frosina Pop, de ce nu acceptați unul din posturile care vi s-au oferit?”, ne-am permis o astfel de întrebare chiar în apartamentul primit de la întreprinderea la care a lucrat. Trebuie spus că tovarăsa etalează un lux peste posibilitățile ei de câștig. „Decit să fiu muncitoare necalificată, mai bine mor de foame!” „Dar ce calificare aveți?” „Urmez acum liceul la seral. Și în fond, pentru posturi de funcționari se prevăd doar șapte clase și cinci ani vechime. Nu, această problemă nu rămâne aici!” Și pentru a nu rămâne aici, pentru tovarăsa Frosina Pop s-au deplasat oameni, mașini, s-au marșat sute de kilometri de șosea și cale ferată, s-au dus pe aia simbetei timp și bani, numai organele ministerului de resort cheltuind cu deplasările peste 12 mii de lei.

Zece persoane din minister și din Maramureș s-au deplasat personal numai la 20 septembrie 1978 pentru a întocmi un raport cu ocazia discuțiilor finale (dar nu erau finale, n.n.) în legătură cu reclamația omului muncii Frosina Pop, de față. După ce ascultă cu atenție cele șapte oferte de serviciu, ea le refuză categoric cerind cu insistență postul de administrator. „Cit timp a fost administrator, ne spune tovarășul Nicolae Marinică, am sesizat că din cămin lipseau geamuri, că s-au găsit instalații descompletate, că lipseau pături, săpun. Am fost anunțat de către tovarăsa Frosina Pop, personal, că dacă nu mă liniștesc, mă schimbă, așa cum a mai schimbat ea și pe alții”.

Consultând dosarul Frosinei Pop constatăm că în perioada „administrativei” sale a fost urmărită penal și apoi amendată pentru sustragerea din cămin a 90 kg săpun în scopul comercializării lui la magazin. **Din declarațiile martorilor: Ana Toth:** — „Cit Frosina Pop a fost administrator am ajutat-o la sustragerea păturilor și a săpunului din cămin. I le ducem acasă și mă învinuia că lipsește cite o bucată. Din străinătate aducea inele, coase. Avea necazuri la vamă. Mă intimidă. Cu mare greutate m-am hotărît să declar aceasta. Sint și eu vinovată”. **Ianos Baizat** — „I-am zugrăvit în '76 aparta-

mentul. Mi-a dat o sută de lei și două pături noi, în carouri, preținzându-mi altele două uzate”. **Ioan Trifoi** — „A venit din străinătate cu o legătură de coase. I-am cerut una și mi-a spus că n-am eu atîția bani (o sută lei). O coasă costă în magazin 23 lei”. **Danci Teodora** (fostă gestionară la magazinul 5 Alimentara — Borșa) — „Am primit adeseori săpun pentru care dădeam bani și nu deterșenți în schimb, așa cum am spus în altă declarație. Am trimis acasă la părinții ei 300 kg de săpun, un geamantan și două sarose mari cu pături și cearcafuri”. **Mihali Ion zis Burlă** — „Îmi amintesc că am transportat cu mașina la alimentară de două ori cite cinci lăzi cu săpun (1 ladă = 20 kg săpun)”. **Floare Năsaudean** — „Am lucrat la cămin patru ani. Cînd a venit o comisie a trebuit să umflu numărul măturilor ce le aveam în dotare și au iesit mai multe decit au intrat pe bon. I-am dus acasă săpun și linolem. I-am dus, tot acasă, niște vopsea albă. Zicea că vine să vopsească o tablă la școală”. După cite știm noi, cooții noștri scriu încă pe table negre. Cu alb, despre cinste, despre muncă și omenie.

Un TELEX din partea ministerului, adresat tovarășei Frosina Pop la 7 februarie 1979: „Gresit ați procedat că nu ați acceptat unul din locurile de muncă oferite. Vă încunostintăm că un colectiv de 52 de oameni ai muncii din cadrul secției este de acord să primească aportul dumneavoastră într-un loc de muncă productiv. Față de argumentele exprimate de colectiv, bazate pe principiul utilizării raționale și eficiente a forței de muncă, am considerat că oozia adoptată de acesta este întemeiată”.

În apartamentul Frosinei Pop: pe un recamier două flanelle începute. „Din acestea îmi câștig existența”. De pe masă (ce întimplare!) cade o scrumieră din care se rostogolesc citeva inele de aur („Anume le-am pus acolo, ca să le vedeți și dumneavoastră. Poate că ați auzit ceva. Asta e tot ce am”). N-o ajutam să le culeagă. Oamenii cu funcții de mare răspundere o primesc, îi ascultă plingerile, învinuirile interminabile aduse colectivului din care a făcut parte și de unde se exclude singură, oameni cărora Frosina Pop le pune la îndoială pregătirea și munca, noblețea și răbdarea cu care vor s-o redea unui colectiv ce și-a cucerit și asudă să-și consolideze locul intii pe întreprindere. Între camioane grele cu minereu prețios, între muncitori ce intră și ies de la lucru, ne facem loc cu gîndul de-a scrie cit mai curînd despre adevărata și nedezmințita lor preocupare — munca. Și în definitiv cine nu ne lasă să muncim?

ADI CUSIN ■

Despre papuci

Eram în biroul președintelui comitetului sindicatului dintr-o mare uzină bucu-reșteană. La un moment dat discuția ne-a fost întreruptă de un tinăr muncitor. Avea în mină un pachet de mărime potrivită, învelit în ziar.

„Știti, i-am găsit ieri, în camera care mi-a fost repartizată — a arătat el către pachet, punindu-l pe masă, după ce, mai înainte, ne explicase ce se află înăuntru: o pereche de papuci bărbătești, din piele. Apoi, cerîndu-și scuze pentru întrerupere, a dat să plece...”

Interlocutorul meu l-a oprit însă. Și după ce mi l-a recomandat pe tinăr, a adăugat, zîmbind: „Unul din beneficiarii noului nostru cămin pentru nefamiliști, dat în folosință ieri”. Apoi l-a invitat pe tinăr să ia papucii înapoi. Aceștia nu numai că nu fuseseră uitați în cameră de altceva — pină atunci în cămin nu locuise nimeni! — dar erau chiar papucii tinărului în cauză, făceau parte din dotarea camerei sale...

Rememorînd întimplarea nu poți să nu te oprești asupra sensului primar al expresiei „a da papucii”. Care înseamnă, știe oricine, ceva în sensul „pleacă de aici”!

Dar iată și o întimplare cînd, dîndu-i-se cuiva papucii, înseamnă a-i spune „Bun venit!”

Odată cu primii pași în profesie, mulți dintre tineri fac cunoștință cu viața de cămin — muncitorească sau studentească etc. Și pentru că, pe de altă parte, papucii mai sint și simbolul confortului casnic, papucii tinărului de mai sus au și ei înțelesul lor. Este unul dintre multele feluri prin care tinerilor li se spune: „Fiți bine veniți, vă așteptăm!”

TITUS ANDREI ■

O privire în bucătăria „Gospodinei”

- Unde zici că e carnea?
- Aici.
- Nu asta. Cea care a dispărut...
- Nu știu, tovarășe inspector.
- Păi nu dumneata trebuie să știi?
- Ba da, dar nu știu.

Dialogul se petrece pe strada Academiei, la numărul 3-5, acolo unde, fie noapte fie zi, pe firmă, sus, deasupra ușii, scrie „Gospodina”. Cum intri în magazin, la dreapta se află sectorul zis cald, adică al mincărilor gătite. Urmează barul la care se vinde și orez cu lapte, apoi sectorul lactate unde se găsesc spre vînzare chiar și pirjoale moldovenești și în sfîrșit, la marginea din stînga, sectorul semi-preparatelor. În spate, printr-o ușă, vine din cînd în cînd dogoarea bucătăriei. Este trecut de ora 9 dimineața și bucătăresele trebăluiesc în jurul plitelor încinse. Alături, în colțul unei mese, cineva a crezut probabil că se află lada de gunoi. Acest cineva trebuie să fi fost însă mai mulți, fiecare contribuind cu cite ceva la înălțarea grămăjoarei de resturi și deseuri lingă care vedem o tavă cu cartofi fierți, curățată de coajă. Urmează să se facă din ei, ni se spune, chiftelute! Sub masa cu pricina, un vas cu carne. „Porc II”, zice bucătăreasa șefă Dinu Maria, încercînd să lămurească în felul ei problema. Însă, în felul său, Mihail Mihăilescu de la Inspectoratul comercial de stat încearcă să lămurească și dumnealui aceeași problemă. Aflăm astfel că Dinu Maria a primit cu vreo două ore în urmă 17.600 kilograme de carne. N-a apucat pină acum să gătească din ea nimic și totuși, lucru de mirare, carnea se încăpățînează să nu fie mai grea de 16 kilograme cînd este așezată pe talerul cintarului. În aceste clipe critice avea loc dialogul reproduș la începutul acestor rînduri. În plus, printre cuvinte, bucătăreasa șefă arăta cu degetul, într-un gest plin de semnificație, către subalternele sale. Din carnea proaspăt adusă de la magazie și-or fi făcut și ele cite-o friptură, nu-i așa?, la începutul zilei de muncă. Sau poate că, totuși, carnea aceasta va fi apucat pe drumul transformării ei în bani pentru buzunarele lucrătorilor unității? Vom vedea că nici această posibilitate nu-i exclusă.

Mîncărurile și semipreparatele trec din

bucătărie către raioanele de vînzare însoțite de un „bon de eliberare” în care se inscriu felul produsului, cantitatea, prețul. Ca totul să fie în ordine, ar trebui ca bonul să fie semnat de către cel care predă, adică de bucătăreasa șefă Dinu Maria și de către cel care preia, adică de vînzătorul raionului respectiv. Or, din cite am văzut, aici semnează încă de dimineață bucătăreasa șefă iar gestionarele raioanelor de vînzare semnează doar la sfîrșitul zilei. Procedul acesta, e limpede pentru oricine, creează posibilitatea transferării preparatelor în două sau mai multe rînduri cu același bon de eliberare. Evident, banii rezultați de pe urma acestor șarje clandestine nu mai intră în casă ci, cum spuneam, prin buzunarele cele mai ascunse. De fapt avem a face cu citeva verigi, ușor de sesizat, ale necinstei, de la crearea, prin furt, a unor „disponibilități” de materie primă — lipsa neexplicată a 1.600 kg carne — pină la întocmirea, în modul mai sus arătat, al bonurilor de eliberare. Să zicem că la „Gospodina” se face, la un moment dat, 50 de pirjoale. Acestea sint trecute în „bonul de eliberare” și trecute spre vînzare. Dar, să mai admitem că după citeva ore acestea s-au vîndut. Și totuși, în vitrină, expuse, se află altele, dintr-un lot suplimentar, executat de lucrătorii unității în propriul lor beneficiu. Se înțelege, metoda arătată este imposibil de practicat fără nerespectarea retetelor de fabricație. Bucătăreasa șefă Dinu Maria a recunoscut, dealtfel, că observația inspectorului Mihail Mihăilescu privitoare la calitatea pirjoalelor moldovenești aflate la vînzare este cit se poate de întemeiată. A recunoscut că ea și subalternele ei pususeră mult mai multă piine decit se cuvinea și, se înțelege, mai puțină carne... E adevărat că la „Gospodina” din strada Academiei există mărfuri în cantități îndestulătoare și sortimente destul de variate. Prima impresie, așadar, este bună. Numai că, iată, dacă intri în amănunte află că mărfurile acestea au niște vicii ascunse...

La magazinul „Gospodina” din Piața Rosetti, de asemenea, vitrinele sint pline și oamenii se îndeamnă să cumpere. Există, însă, și produse pe care oamenii le evită. De exemplu, piftia abia înche-gată, care dacă nu ești atent risți să fi se verse printre degete. Sau chiftelule

prăjite, cam vechi, cam ofilite. Cum acest magazin este aprovizionat de Laboratorul „Gospodina” Obor, mergem într-acolo și vorbim cu responsabilul Vintilă Beznea. Discuția porneste de la starea de curățenie și igienă destul de critică a laboratorului. Responsabilul acceptă că lucrurile stau chiar așa, cum dealtfel nici nu-i greu de observat, și adaugă că i s-a promis, cit de curînd, igienizarea bucătăriei-laboratorului. Pină atunci, însă, el mai poate avea surpriza de a viri spaima în gîndacii negri chiar cînd deschide sertarele propriului birou. Cerînd scuze cititorului cu fire mai sensibilă de această rapidă schimbare a planurilor discuției, mai notăm că responsabilul însuși crede că, de exemplu, piftia făcută aici este de calitate îndoieinică, în ciuda faptului că în ultimele zece zile bucătarul Florea Samuru a depășit consumul planificat de gelatină cu trei kilograme. În schimb, zice el, chiftelutele sint proaspete. Ce-i drept, peste un sfert de oră avea să-și schimbe părerea. Fiindcă, așa cum ne-am lămurit, din ziua precedentă laboratorului îi rămăseseră în stoc 8 kilograme și, cu toate că pentru ziua în curs, zicea chiar responsabilul, comenziile se urcau abia la 11 — trei kilograme pentru unitatea din Bulevardul Muncii 170, alte trei pentru Grîndieului 16 și cinci pentru Mihai Bravu 90 — oamenii laboratorului n-au mai prăjit doar trei kilograme, cit ar fi fost nevoie, ci nouă!

Așadar, ne întrebăm, cum ar putea fi proaspete aceste biete chiftelute în magazinele „Gospodina” cînd ele pleacă uneori vechi chiar din laboratorul care deservește aceste magazine? Ceea ce ni s-a părut și mai curios a fost că, pentru a da un exemplu, o comandă de cinci kilograme din același sortiment venită din partea magazinului din Piața Rosetti nu fusese onorată deși, cum s-a văzut clar, posibilități erau! Dealtfel, la acest laborator există o neorînduială în evidența comenzilor și aceasta duce citeodată, bineînțeles, chiar la nerespectarea cererilor lansate de cele șaisprezece unități care se aprovizionează de aici. În acest fel, se înțelege, la „Gospodina” comerțul cu preparate și semipreparate alimentare ajunge citeodată semicomerț...

DUMITRU ELIADE ■

De la Direcția de Telecomunicații a Municipiului București. Urmare sesizării tovarășului Gheorghe Buruc cu privire la cuplarea postului telefonic, vă comunicăm că s-a revenit asupra acestei lucrări. Postul telefonic rămâne în continuare singur pe circuit.

De la Oficiul județean pentru construirea și vânzarea locuințelor Bacău. Urmare scrisorii apărute în „Flacăra” nr. 50/1978 privind unele deficiențe de la blocul din str. N. Bălcescu nr. 1 Bacău vă facem cunoscut următoarele: 1. Instalația de hidrofor a fost preluată de I.J.G.C.L. și asigurată cu personalul necesar pentru a funcționa în condiții optime. 2. Cele șase lifțuri funcționează în condiții normale. 3. Centrala termică a fost asigurată cu cota de gaze planificată și furnizează căldura și apa caldă necesare, conform programului stabilit.

Mă numesc Gheorghe Pislaru, domiciliu în orașul Luduș, str. Rîndunelelor, bloc G 3, ap. 1. Din anul 1954 am suferit de o boală de piele care în decursul anilor a evoluat treptat ajungând să se generalizeze. În urma unei internări de 42 de zile la Spitalul dermatologic nr. 2 Agiea datorită unei mîini bune și unui suflet devotat profesiei pe care și-a ales-o — în persoana medicului primar dermatolog Paraschivescu Constantin — astăzi sînt din nou om, m-am întors sănătos în sinul familiei, în colectivul de muncă din care fac parte.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu trimite aceste originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați telefonul unde vă putem găsi.

De la Consiliul popular al Municipiului București-Centrala construcției montaj-București. Urmare sesizării tov. Ciufu Titus, titularul apartamentului 44, proprietate personală, bloc M. 3, h., bd. Ion Șulea nr. 92, sector 4, vă facem cunoscut următoarele: Cele sesizate sînt reale. Remedierea deficiențelor de condens (igrasie, n.r.) se va executa de I.C.R.A.L.-Vitan.

Locuiesc, împreună cu familia mea, în Sibiu, str. Mihai Viteazul, nr. 18, cartier Gusterița. În anul 1970 s-a introdus și în acest cartier apa potabilă. Cîteva luni totul a decurs normal. Apoi a început prin a curge numai noaptea, apoi duminică și la sîrbătorile legale, iar în ultima vreme defec. Strada unde locuim este puțin în pantă, motiv pentru care, la numeroasele intervenții făcute la I.J.G.C.L.-Sibiu, se răspunde că apa nu ajunge la noi. Cetățenii au propus să se facă o stație de pompare cu contribuția fiecărei familii la care am rămas numai cu promisiuni. (Maria Ionescu)

De la Cooperativa metalo-casnica — București. Urmare sesizării tov. Gliga Constantin din București, privind tergiversarea reparării la aspiratorul marca „Ceaika” vă informăm: În urma controlului efectuat de noi, s-a constatat că cele sesizate au fost adevărate, vinovat de această situație făcîndu-se depanatorul Radu Romeo. În momentul de față aspiratorul funcționează. Tov. Radu Romeo a fost scos din servirea populației și transferat la una din unitățile noastre de mică serie.

De mai bine de trei săptămîni, procurarea iaurtului în orașul Caracal a devenit o problemă! Motivul invocat — dispariția borcanelor din circuitul comercial. Cumpărătorii nu se împacă cituși de puțin cu astfel de

motivări simpliste. (D. Rădulescu, str. Libertății nr. 17)

Sîntem 46 de elevi din satul Uria care zilnic parcurgem 6 kilometri (3 km dus, 3 întors) pînă la Școala generală Frunzaru unde învățăm ciclul gimnazial. De la Caracal circula spre Frunzaru un autobuz la ora 12 — foarte bun pentru a merge la școală (seara, cînd terminăm, veneam acasă pe jos). Acest autobuz în urmă cu 2 luni a fost scos — exact cînd a început iarna, deci cînd naveta noastră e mai grea. Cu acest autobuz mai făceam naveta și colegii noștri (vreo 40) din Zănoaga spre Dăneasa. Față de cel mai apropiat oraș sîntem la 20 kilo-

măsurî urgente pentru schimbarea aspectului actual prin: revizuirea completă a formației de lucru; organizarea desfacerii berii la sondă; reducerea sortimentului de băuturi alcoolice și diversificarea preparatelor culinare; servirea consumatorilor numai în limita locurilor la mese; renovarea unității atît din punctul de vedere al clădirii cit și al mobilierului etc.

De la Întreprinderea de industrializarea cîrnii Vrancea. În legătură cu articolul apărut în revista „Flacăra” din 11 ianuarie 1979, sub titlul „Drumul spre abatorul din Adjud nu e pavat, cum s-ar crede, doar cu bune intenții”, vă comunicăm

primi un apartament la blocul 33 care se va da în funcțiune în cursul lunii februarie 1979.

De la Consiliul popular al jud. Sălaj. Referiți la scrisoarea numitului Meseșan Toma, domiciliat în orașul Zalău, vă comunicăm următoarele: Meseșan Toma este încadrat paznic la Paza militarizată cu o retribuție de 1620 lei. Este căsătorit cu Meseșan Livia, căsătorie în urma căreia s-au născut 10 copii, dintre care 7 în viață, 6 sub 18 ani. Meseșan Toma pe lingă retribuția lunară de 1620 lei mai beneficiază de 1065 lei lunar alocația pentru cei 6 copii. Meseșan Livia, soția petentului, beneficiază de o in-

tra în rampa de descărcare, iar cei care suferă sint cititorii, neprimind presa în aceeași zi. Trenul nu așteaptă. (T. Ion — București)

De la Cooperativa frizerii coafori „Igienă”. Ca urmare a articolului intitulat „Iertați-mă, astăzi nu vă pot da decît 2 lei!”, apărut în nr. 4 din 25 ianuarie 1979, vă facem cunoscut că organul nostru colectiv de conducere a supus unei analize exigente, responsabile fiecare din aspectele ridicate și a stabilit măsuri menite să întronzeze în unitatea respectivă un climat de muncă corespunzător cerințelor actuale. Astfel în ziua de 29.1.1979 articolul a fost dezbătut cu întregul colectiv al unității. Analizîndu-se situația creată în această unitate și cauzele care au generat atmosfera necorespunzătoare de lucru, s-a hotărît destituirea tov. Popescu Petre din funcția de responsabil al unității, sancționarea sa cu avertisment și mutarea la unitatea nr. 34. Prin aceeași decizie au fost sancționați cu avertisment încă 5 cooperatori vinovați de abaterile specificate mai sus și mutarea a 5 cooperatori la alte unități.

Mă numesc Aneta Obreja, domiciliu în Brașov, alea Magnoliei nr. 10, bl. 95, sc. B, ap. 17, om al muncii la Întreprinderea de șuruburi. La data de 9 oct. 1978 am mers la medicul întreprinderii solicitîndu-i o trimitere la dr. Pușcas Ion din Șimleu, să mă trateze. Mi-a răspuns că nu trebuie trimitere, că la Șimleu se internează cine vrea. Eu am plecat și timp de 18 zile am fost tratată, iar la externare am primit 14 zile concediu medical. La întoarcere am mers la medicul de întreprindere care aproape nici nu a vrut să se uite la ieșirea din spital. Mi-a spus că nu-mi semnează certificatele că nu mă încadrez în prevederile Legii nr. 3/1978. Eu m-am internat în spital pe data de 17 oct. 1978, deci înainte de apariția Legii 3/1978. Cînd am întrebat de ce nu mi-a dat trimitere mi-a răspuns că nu a crezut că voi merge la dr. Pușcas. Direcția sanitară județeană mi-a vizat doar internarea 18 zile, internarea semnată de dr. Pușcas, iar concediul medical dat tot de același doctor nu mi l-a onorat. Eu nu înțeleg nimic, cum se poate, ori recunoști tot de la un medic, ori nimic, recunoști numai ce vrei sau ce-ți convine?

De la Comitetul județean Vilcea al P.C.R. Tovarășul Ploscaru Mircea a lucrat la I.U.C.F. Rm. Vilcea ca frezor-rabotor-mortezor și a avut contract cu această uzină pe 3 ani. A lucrat însă în perioada 2 septembrie 1977 — 1 august 1978 cînd a plecat la altă întreprindere prin transfer la cerere. I.U.C.F., pînă la clarificarea situației sale, îl va urmări în continuare pentru plata celor 2511 lei, reprezentînd cheltuieli de școlarizare.

De la Inspectoratul școlar al județului Brașov. Urmare sesizării semnate de Constantin Babeș am cercetat faptele relatate la Liceul de matematică, fizică „A. Saguna” din Brașov și s-a constatat că tov. maîștri-instructori nu au efectuat orele de instruire practică, prevăzute în planul de învățămînt pentru elevii de cursul seral, deși le-au semnat în condica de prezență. Probele practice s-au executat în atelierile întreprinderilor unde erau încadrați elevii seraliști, nu în atelierile școlii ale liceului. Inspectoratul școlar jud. Brașov a luat următoarele măsuri: a dispus ca maîștrilor-instructori Andreescu Paul și Ghiban Traian să li se impute contravaloarea orelor de instruire practică neefectuate; tov. prof. Marian Emil, care a răspuns în anul școlar 1977—1978, în calitate de director adjunct, de învățămîntul seral, a fost aspru atenționat în cadrul biroului executiv al Consiliului de conducere al Inspectoratului școlar.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13.

Posta redacției

SOCIAL

■ **Ivănescu Mihai, Memet Ciinet** — Cobadin-Constanța: Constați obiectivitatea anchetei „In principialitate, jumătățile de măsură înseamnă de fapt falsă principialitate” fără a avea argumente serioase. Faptul că restaurantul din localitate nu are separeu nu este un argument forte, așa cum doriți. Tovarășe Ivănescu, important este și faptul că un sat întreg discută ceva. În măsura în care aveți argumente vă rugăm să reveniți și conduceră redacției poate decide realizarea cazului ■ **Sfetcu Gavrilă** — Borșa-Maramureș: Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului v-a acordat pensia corespunzătoare pe lunile februarie, martie 1977 ■ **Munteanu Vasile** — Galați: V-ați girat pentru gestiune soția și nu fosta soție ■ **Voiculescu Aurel** — Constanța: Veți și titlul „Un revizor de gestiune victimă a capriciilor unui șef de birou comercial nemulțumit de inventarele inopinate ordonate”. Dacă este adevărat că ați fost bătut din această cauză, reveniți pentru inițierea unei anchete de presă ■ **Burcea D. Ion** — Tulza-Constanța: Am înaintat memoriul dv. procuraturii județului ■ **Bălica Ecaterina** — Galați: Aflăm și noi că dacă se fură libretul CEC și nu anunți în aceeași zi unitatea emitentă, CEC nu poartă nici o vină. Trebuie deci să economisim la CEC și apoi să păzim carnetele. Greu, așa e ■ **Un grup de oameni ai muncii de la Industria viei și vinului** — Galați: V-ați petrecut revelația la localul „Pot-coava de aur” și ați fost jecmăniți ca într-un nou vechi nu ca într-unul nou. Veți să-l pedepsim pe responsabil. Iată!

■ **Sergheie Domnica** — Constanța: Oficiul juridic al Trustului ergo-montaj ne comunică faptul că vi s-a atribuit din greșeală apartamentul lui Ciobanu Mihai. Așa că urmează mutarea și veți fi mulțumită ■ **Popescu Ion** — Dumbrava-Mehedinți: Șoferul Cernăianu din Strehaia v-a spus că este patronul autobuzului. Nu este ■ **Popastamate Polina** — Constanța: Reveniți cu o scrisoare scrisă clar ■ **Prodescu V. Ioan** — Rm. Vilcea: Memoriul înaintat de dv. redacției are nevoie de completări serioase. Reveniți ■ **Afrodita Perian** — Arad: Și editurile sînt obligate să înregistreze manuscrisele și desigur să răspundă solicitărilor ■ **Valea Gheorghe** — Miniș-Arad: Adresați-vă Ministerului Educației și Învățămîntului, singurul for ce poate să rezolve situația tatălui dv., profesorul Valea Virgil ■ **Mihai Vasile** — Borșa-Maramureș: Veniți la redacție. Precizăm că vă invităm deoarece doriți aceasta ■ **Dicu Ștefan** — Deleni-Constanța: Adresați-vă Inspectoratului școlar al județului cu propunerea dv. ■ **Paparița Petru** — Valea Vișeuului, Gară-Maramureș: Revista noastră nu face audieri la fața locului. Reveniți și spuneți clar ce doriți ■ **Burduja Evdochia** — Roșetti-Tulcea: Semnalăm pe această cale autorității tutelare a județului Tulcea faptul că numitul Burduja Petre nu contribuie la întreținerea fiicei-lore sale Amalia și Maria. Numitul, se spune, lucrează la Dunavățul de Jos sau la Murișghiol ■ **Marin Ecaterina** — Virteșcoiu-Vrancea: Solicitați o audiență la Comitetul jude-

țean Vrancea al P.C.R. unde, sîntem siguri, veți găsi înțelegere ■ **Măcișan Mirela Delia** — Arad: După ce că „Linia maritimă Onedin” a luat sfîrșit nu cunoaștem nici adresa actorului. Asta e situația. Poate mai vine în România ■ **Popescu Matrona** — Predeal: Chiar nimic n-am înțeles din scrisoarea dv. ■ **Căpraru Alexandru** — Glimbocata-Argeș: Nu avem adresa lui Eugen Ionescu. Cit despre Sergiu Celibidache vedem că este destul de des la București ■ **Malii Constantin** — Constanța: Ne pare rău dar nu putem s-o găsim pe simpatica „bunicuță” de 40 de ani. Ne întrebați de ce organizația sindicală n-a ajutat-o să vadă clar lucrurile. Nu știm, stimata tovarășe Malii ■ **Perju Andrei** — Sibiu: Facem cuvenita rectificarea: am atenționat greșit OGA Sibiu ■ **Ștefan Ion**: Pe această cale îl rugăm pe vecinul dv., tovarășul Constantinescu, să deschidă apa. Arătați-i revista ■ **Vagner Vasile** — București: Vecinul dv., Tujorache Nicolae „venit ulterior de la țară” vă toarnă apă pe pereți. Culmea e că-l sfătuieste flica sa, învățătoare. Încecați să vă împăcați, altfel o să-l turnați apă și dv., și nu credem că o să-i convină!

EUGEN SECELEANU

ADMINISTRATIV

■ **Ion Ciobanu** — Constanța: Ați primit răspuns din partea Consiliului popular municipal. Vă sfătui să aveți răbdare; sînteți inclus pe lista de priorități pentru locuință pe anul 1979 ■ **Marian Moise** — București: Din punct de vedere al situației materiale a părinților nu vă încadrați dispozițiilor legale de atribuire a burselor pe anul universitar 1978—79 ■ **Viorel Todea** — comuna Arieșeni — Alba, Liviu Coroiu — Deva ș.a.: Pentru achiziționarea unei cositori Carpatina vă sfătui să vă adresați cooperativelor de consum locale, sau pentru detașii tehnice întreprinderii producătoare „Metalica” București, strada Înclinată nr. 129 ■ **Ciobanu Gheorghe** — București, Ștefan Filipescu — Constanța ș.a.: Cotele pentru funcționarea și repararea ascensoarelor se calculează astfel: a) cheltuielile aferente energiei electrice consumate pentru funcționarea ascensoarelor se repartizează proporțional cu numărul de persoane, b) nu contribuie la plata cheltuielilor cei care ocupă locuințe situate la subsol, demisol, parter, mezanin și etajul I din clădirile fără magazine, decît în situația în care clădirea respectivă are părți și instalații comune situate la etajele superioare (băi, spălătorii) ■ **Doca Grec Botezan** — Borșa, Maramureș: Pentru ajutor vă sfătui să vă adresați Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului ■ **Virgilius Crăciunel** — Breznița-Mehedinți: Demisia implică și pierderea unor drepturi (alocație pentru copii, spor de vechime) ■ **Niculina Popescu** — comuna Topana, Olt, Elefteria Constantin — București: Nu aveți dreptul la a doua pensie ■ **Constantin Rădulescu** — București, Gheorghe Simion — Techirghiol ș.a.: Din cota de autoturisme „Hycomat” repartizată în anul 1978 au fost onorate cererile înregistrate în intervalul octombrie 1976 — iulie 1977. Dat fiind numărul mare de solicitări, primesc

autoturisme cu prioritate persoanele încadrate în muncă și a căror invaliditate se datorează unui accident de muncă, bolilor profesionale sau războiului.

MARGA NEDELEA

ÎNVĂȚĂMÎNT

■ **Doru I. Șendroiu** — București: Într-adevăr, împlinind cîrind vîrsta de 25 ani nu mai sînteți considerat a fi în întreținerea părinților; student fiind însă, și deși avînd în primii trei ani de institut medii peste nota 9, venitul părinților depășind plafonul legal pentru cei care pot primi bursă, în acest an IV în care vă aflați nu puteți beneficia de bursă deoarece stabilirea acestuia se face pe baza datelor personale existente în momentul înscrierii la începutul anului de curs; puteți beneficia de bursă în anul viitor ■ **Livia Vlăscanu** — Brașov: Exmatricularea atrage după sine suportarea tuturor consecințelor legale; drept pentru care, ca să vă prezentați la un nou concurs de admitere vă sînt necesare toate actele, inclusiv adeverința că sînteți în producție ■ **Tamara Moldovan** — Buzău: Pentru a afla amănunte despre studiul limbilor orientale, adresați-vă direct Universității din București, Facultatea de filologie ■ **Aurora Popa** — București: Conform instrucțiunilor M.E.I. nr. 330/1068 date în aplicarea Legii 26/1967, aveți dreptul la cîte 5 zile de concediu pentru fiecare lună lucrată integral ■ **Eleonora Brașoiu** — Reșița: Din moment ce v-ați adresat unor foruri centrale este firesc să așteptați răspunsul acestui for ■ **Paula Zamfir** — București: În timpul satisfacerii stagiului militar fiul dumneavoastră nu are dreptul să se prezinte la concurs de admitere în facultate ■ **D. D. Bădescu** — școala generală Samarinești, județul Gorj: 1) Problema pusă de dumneavoastră este în studiu, presa s-a mai referit la cazuri similare; deocamdată, nu; 2) În legătură cu „morții care vorbesc la telefon”, sîntem de aceeași părere cu dumneavoastră: respectivul cablu telefonic ar trebui prelungit dincolo de cimitir, în folosul celor vii, 3000 la număr, din comuna Văgulești, Gorj, dar, credeți-ne, asta e o chestiune care se referă strict la organele locale de specialitate ■ **Filip Demisov** — Tulcea, Natalia Popescu — Peștișani, Gorj: Vă sfătui să vă adresați direct Ministerului Sănătății ■ **Ecaterina Munteanu** — Craiova: Vi s-au furat (sau ați pierdut?) folie de drum ale copiilor pe care erați obligată să-i însoțiți într-o stațiune balneoclimaterică; treaba asta s-a petrecut în martie 1978... (?); la întoarcere, vi s-a reținut suma corespunzătoare transportului; mai ne scrieți că „am rugămîntea la dumneavoastră să vă interesați la unul din forurile superioare competente să dea un răspuns, dacă există sau nu o cale de a mi se înapoia costul transportului pe care am fost nevoită să-l achit și să-mi comunicați răspunsul.” Nu putem să vă ajutăm ■ **Lucian Rezmiveș** — Motru, Gorj: Pentru a afla care sînt condițiile de a fi încadrat pe o navă de tip special, adresați-vă direct Institutului de marină din Constanța.

HORIA PĂTRAȘCU

demnizație de 200 lei lunar în baza Decretului nr. 197/1977 privind ajutoarele ce se acordă mamei cu mai mulți copii, fiind pusă în drepturi pentru 6 copii sub 18 ani.

În incinta Gării de Nord, în zona unde se află rampa de descărcare a presei din autocamioane, se află mormane de gunoi din care cauză aproape zilnic se pierd trenuri, rămîn colete pe a doua zi. Deși s-a atras atenția de către Direcția de transporturi postale și Direcția de expediere a presei, în repetate rânduri, lucrătorii de la C.F.R. și Romvared aruncă zilnic gunoiaie, care cresc mereu. Urmărea: din cauza acestei situații, autocamioanele nu pot

— Tovarășe profesor doctor docent inginer Augustin Petre, de peste trei decenii v-ai legat viața de învățământul politehnic, fiind, după cum vă place să repetați, în primul rând un dascăl. E drept, un dascăl ceva mai deosebit. Fapt poate unic în istoria științei și tehnicii românești, ai creat o nouă disciplină într-un domeniu atât de pretentios și de sofisticat ca aeronautica. Ne referim la aeroelasticitate. Unul din cele mai prestigioase centre universitare și de cercetare științifică din lume, cel de la Stanford, S.U.A., v-a solicitat în mod expres colaborarea și v-a recunoscut preeminența. Tratatul dumneavoastră de aeroelasticitate (statică, dinamică) apărute în ultimii ani au fost printre primele din lume. Ele au apărut în România, țara care a dat aviației pe Vuia și pe Coandă. Dumneavoastră, șeful catedrei de aeronave de la Facultatea de aeronave a Institutului politehnic București, sinteți dascăl, dar și un om la tribuna socială, socotind, la fel ca un alt mare savant activând într-un domeniu oarecum inrudit, academicianul Caius Iacob, care slujește învățământul românesc de aproape o jumătate de veac, că „universitatea este cartea de vizită a unei națiuni“. Deci nu ați despre materialele aviației, despre aripi și performanțe de zbor va fi vorba în discuția noastră, ci despre materia cenușie, despre tinăra generație și zborul ei spre necunoscut, spre cunoaștere, care aduce unei nații faimă și avuție, un loc trainic într-o lume schimbătoare.

— În adevăr, profesorii produc cel mai scump material: materia cenușie. Bunicul meu a fost învățator într-un sat din Transilvania, tatăl meu — profesor și director de liceu în Cehu Silvaniei, Sălaj; ei s-au străduit să contribuie la făurirea unei intelectualități românești, la ridicarea culturală a oamenilor din popor, uneori în condiții nu tocmai ușoare. N-o să-l uit niciodată pe scripcarul sărac care vroia ca fiul său să se ridice la lumină, să învețe carte, dar nu avea bani să plătească taxele liceale, destul de mari în acea vreme, după primul război mondial. Tata l-a întrebat: „Ii zici bine din vioră? Arată ce poți. Un cîntec pornit din inimă“. Omul a pus mina pe arcus și a arătat ce știe. Apoi tata a exclamat: „Cu asta ai plătit taxa!“ Și flăcăul a mers pe gratis la liceu.

— Deși ne-am propus să nu abordăm subiecte pur tehnice, v-am ruga totuși să explicați esența cercetărilor dumneavoastră, care au aruncat, din punct de vedere teoretic, o nouă lumină asupra zborului la viteze mari. O contribuție românească de prestigiu.

— Cercetările noastre au apărut ca o necesitate dictată de noua etapă în care a intrat aviația odată cu vitezele transsonice și supersonice. Asupra unui aparat în zbor acționează două forțe: una perpendiculară pe viteza de înaintare și care poartă numele de portanță (ea „poartă“ avionul, îl ridică, îl face să plutească în aer) și o altă forță, orizontală, care se împotrivesc înaintării și care este determinată de rezistența aerului. Ați timp cit vitezele nu depășeau o anumită limită, rezistența aerului nu juca un rol prea important și ca atare nu era introdusă în ecuațiile aerodinamicii, pentru a se evita considerabile complicații matematice. Odată cu creșterea spectaculoasă a vitezelor, în ultimii ani, rezistența aerului nu mai poate fi neglijată, iar efectul ei în aeroelasticitate tinde să capete o importanță covârșitoare. Generalizările teoretice la care am ajuns în aeroelasticitate au avut rezultate nesperate și specialistii le-au primit cu un interes marcat. Remintesc că în momentul în care se produce un fenomen aeroelastic rezultatul obișnuit este distrugerea completă a avionului. Evident, în proiectare, prin cunoașterea acestor fenomene, se pot preveni astfel de dezaastre. Acum mai mulți ani am primit sarcina de a preda un asemenea curs și am constatat că nu posed decât puțin material bibliografic. Am crezut că era vorba de o simplă deficiență de documentare, ceea ce nu era prea de mirare, având în vedere că nici în prezent catedra noastră nu primește practic nici o lucrare străină, nici o revistă străină de specialitate. Am hotărât să mă descurc singur și am reluat întreaga teorie a aeroelasticității, introducând a doua forță care acționează asupra avionului. Abia după ce am încheiat primul volum al tratatului am constatat, oarecum surprins, că de fapt nimeni nu abordase pînă atunci, sub nici o formă, această problemă în toată amploarea și complexitatea ei.

„Eu consider munca de profesor în primul rând ca o chestiune de meserie. Uneori se uită acest lucru“

— Sinteți poate singurul profesor al politehnicii absolvent a trei facultăți de profil foarte diferite: Electromecanică, secția aviație, Matematică, Litere și filozofie. De ce v-ați angajat în tinerețe la acest efort uriaș?

— M-au determinat rațiuni profunde, valabile și azi. O cercetare tehnică la nivel realment contemporan necesită o pregătire matematică superioară celei pe care o asigură politehnica. Toată fizica modernă, începind cu Newton, este exprimată prin ecuații diferențiale. Or, acestea sînt mult mai puțin adecvate inginerului decît ecuațiile integrale, care însă, de-a lungul secolelor, nu au atras atenția decît unui număr relativ mic de cercetători. Fizica ar trebui azi reformulată pe această bază. Alt aspect: apariția calculatorului electronic schimbă fundamental utilizarea matematicii în tehnică, totul trebuie regîndit. Cît despre legăturile strînse dintre teh-

„Cea mai rentabilă producție este cea de inteligență, iar uzina ei este învățămîntul superior“

nică, știință și filozofie, să nu uităm că marii matematicieni ai lumii, începind cu Newton, Leibnitz, Descartes, au fost, într-o măsură mai mare sau mai mică, și filozofi. În zilele noastre, logica matematică, atât de fertilă în aplicații, nu este oare un capitol de filozofie? Filozofia dă sens și perspectivă cercetării științifice și activității didactice în specialitățile tehnice. Eu consider munca de profesor în primul rînd ca o chestiune de meserie. Uneori se uită acest lucru, se afirmă sau se crede că esențialul este să posezi cunoștințele tehnice. Fundamentală eroarea!

— Indulgata activitate didactică v-a adus satisfacții profunde, durabile. Este totuși ceva care v-a nemulțumit în acești rodnici ani de profesorat?

— Un fapt aproape incredibil. Nu generalizez, vorbesc doar din experiența mea, dar o scot pilduitoare. Funcționez în învățămîntul superior de peste trei decenii. Ei bine, în tot acest răstimp, în care am primit poate mii de adrese și mi s-au solicitat tot felul de dări de seamă, situații, procentaje, citi studenți au trecut la cutare examen, citi nu și de ce etc., nu mi-aduc aminte să mi se fi pus vreo întrebare cu privire la anumite probleme de fond ale învățămîntului nostru. Ne preocupăm de cifre, de statistici. Ele își au, firește, însemnătatea lor, dar unora problemele esențiale rămîn pe dinafară. Înainte de a le aborda, să vă povestesc o istorie amuzantă, perfect reală, al cărei erou trăiește și azi și a urcat pe cele mai înalte trepte academice și universitare. Pe cînd era simplu asistent, a

fost dat ca exemplu negativ într-o sedință pentru că, după cum se afirma, dintr-o exigență exagerată lăsase să cadă la un examen 50 la sută din studenții. Omul, din timiditate sau din alte pricini, n-a răspuns nimic. Peste cîteva luni, la proxima sesiune de examene, a fost din nou dat ca exemplu negativ, de astă dată pentru că dintr-o condamnabilă indulgență i-a trecut pe toți candidații. „Acuzatul“ a replicat: „De ce vă ocupați doar de procentaje? La examenele la care v-ați referit nu s-au prezentat decît doi studenți. Prima oară, unul a trecut, celălalt a căzut. A doua oară i-am trecut pe amîndoi!“.

— Anedotă adevărată, cu titlul ei. Să revenim însă la problemele de fond pe care doreați să le ridicăți.

„Învățămîntul nostru superior nu se ocupă suficient de virfuri“

— În prezent, mulți profesori universitari, printre care mă număr și eu, predau săptămînal 10-15 ore de curs sau desfășoară alte activități însumînd un număr de ore cu mult peste normele prevăzute în Statutul corpului didactic. Nu e o plîngere, ci o constatare. Nu se ține suficient seama că pentru cele maximum șase ore de curs pe săptămîină prevăzute profesorul trebuie să depună o muncă uriașă, să sintetizeze mii de pagini. Dar principala problemă care mă preocupă este alta. După părerea mea, învățămîntul nostru superior nu se ocupă suficient de virfuri, atenția se concentrează asupra mediocrităților. Nu ne ocupăm cît am vrea de studenții cu 9 și 10, centrul de greutate cade pe cei cu 4, 5 și 6. Dealtfel, și miile de adrese pe care le-am primit în cariera mea îi priveau pe aceștia din urmă, niciodată nu mi s-au cerut păreri și nu a existat o preocupare deosebită pentru impulsivitatea și stimularea studenților excepționali. Departele de mine gîndul că politehnica și universitatea ar trebui să aibă un caracter elitist. Este arhicunoscut faptul că unul din meritele istorice ale socialismului constă în aceea că a deschis larg porțile învățămîntului la milioane de elevi și studenți. În politehnica noastră, ca oriunde în lume, nivelul de pregătire al studenților variază. Avem nevoie de tot mai mulți specialiști și nu toți studenții pot absolvi cu 10. Nici o nenorocire. De la sine înțeles, profesorul trebuie să se străduiască să ridice tot mai sus nivelul general. Dar de aci și pînă la a ignora, într-un anume sens, valorile excepționale ale fiecărei promoții este o cale lungă, pe care, din păcate, sîntem pe punctul de a o străbate. Poate mă înșel, este însă părerea mea.

— Vorbind de studenții de excepție, vă referiți la talentele care apar rarism, precum copiii-minune în muzică?

— Nicidcum. Voi invoca un termen de referință mai larg, pentru a preciza un anumit context. Al nostru. Pe baza unui contract între Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie și Universitatea Stanford am efectuat acolo, între 1972 și 1975, o muncă de cercetare la Centrul de aeronautică și astronautică, în colaborare cu specialiștii americani, pe teme de aeroelasticitate. Am cunoscut mulți studenți și profesori, față de care nutrește stimă și respect. Am constatat însă că nivelul de pregătire al studenților noștri, de la Facultatea de aeronave, este superior celui de la Stanford. Nu pentru că am fi noi mai dăruți de la natură, ci fiindcă selecția la admitere în facultatea noastră este mult mai dură decît la americani. Acolo intră cine plătește, la noi — cine este mai bine pregătit și a înfruntat cu succes o concurență — ca să-i zicem așa — acerbă. Eu am în fiecare clasă, în fiecare an de studii, între doi și zece studenți ați de dotăți, încît, exagerînd puțin, as spune că frizează anormalul. Sînt convins că și în alte facultăți din politehnica noastră se întîlnesc situații similare. Or, pe acești studenți îi pierdem. Și încă de două ori.

— De ce?

O experiență inedită: studenții la catedră

— Întii, pentru că, după cum am arătat, nu li se creează în mod organizat condiții speciale de dezvoltare. În ei trebuie să vedem pe savanții de mine, promotorii noului, fala și justificarea tehnicii românești. La catedra noastră, pe cont propriu, dacă mă pot astfel exprima, am încercat unele metode de stimulare mai puțin obișnuite: citorva studenți excepționali din ultimii ani le-am repartizat ore de curs, le-am dat sarcina să predea capitole foarte moderne. Totodată, le-am incredințat materiale documentare de ultimă oră, aduse de mine din S.U.A. Unele erau ați de noi încît erau doar înregistrate pe bandă de magnetofon, însoțite de diapozitive, așa cum s-au difuzat la simpoziunile de specialitate la care am participat. Tinerii noștri au predat admirabil particula din curs care le-a fost atribuită. A fost un bun stimulent. Dar, repet, ce se face pentru impulsivitatea și valorificarea talentelor studențești, a elementelor cu totul ieșite din comun, este, după părerea mea, mult prea puțin.

— Și totuși, de ce „îi pierdem de două ori“?

— A doua oară îi pierdem la repartizarea în producție. Firește, nimeni nu poate obiecta nimic la modul în care în general se realizează repartizarea. Normativele sînt judicioase, echitabile. Dar există situații excepționale în care ar trebui admise derogări. Altfel, după opinia mea, mult din ce s-a creat în învățămîntul superior românesc într-un secol și mai bine ar putea fi pus sub semnul întrebă-

rii. Profesorii îmbătrînesc și mor, tinerii excepționali nu pot îmbrățișa cariera universitară după absolvire. Cine va lua locul la catedră vechii generații? Ce se va întîmpla peste 10 sau 15 ani? Este o întrebare cu implicații adînci asupra soartei națiunii. Mă întreb de ce nu s-ar crea condiții de excepție pentru studenții de excepție? Există și o valoroasă experiență a propriului nostru învățămînt superior. În trecut, cadre universitare asociate recrutate din rîndurile studenților foarte dotați primeau posibilitatea să-și verifice forțele și, într-un fel, să îmbrățișeze cariera universitară încă de pe băncile facultății. Să reflectăm și la această experiență, eventual s-o îmbunătățim. Sînt convins că producția nu ar avea nimic de suferit, ci doar de cîștigat, și încă substantial, fiindcă s-ar ridica nivelul învățămîntului, deci al viitorilor ingineri. Altfel, există riscul să pierdem definitiv pentru învățămîntul superior un număr de cadre excelente care aci și-ar da măsura posibilităților lor. Cunoșc cazuri cînd asemenea absolvenți semnav, la locul de muncă, bonuri de benzină, se ocupau de lucruri mărunte și ieșeau din ritm. O întrerupere de trei-patru ani în activitatea didactică și științifică este enormă. Mi-aduc aminte că acum cîteva ani, într-o vacanță, mă simteam foarte obosit și nu am mai lucrat nimic timp de o lună. Nu vă închipuiți ce greu mi-a venit mie, profesor universitar doctor docent, ca doar după 30 de zile de pauză să reiau munca. Dar tînrul care intră în producție? Se căsătorește, se gîndește la mîile de lei pe care le poate primi în proiectare într-un timp relativ scurt, la cumpărarea unui apartament (și nu-i nimic rău în toate astea), se gîndește de asemenea la posibilitățile de călătorie în străinătate pe care i le oferă noua slujbă (mulți absolvenți sînt repartizați la TAROM) și e puțin probabil că va reveni în facultate, unde condițiile sînt mai puțin strălucite. Desigur, sînt și excepții, dar problema ca atare rămîne. Cred că există la noi tendința de a se pune un accent exagerat pe „imediat“. Ar fi absurd să contestăm importanța majoră a producției. La urma urmei, trăim, creăm, ne dezvoltăm tocmai pentru că producem. E vorba însă de accent, de perspectivă. În învățămînt, orice investiție, intelectuală sau materială, se fructifică literalmente insușit. Un cadru ductiv bun pregătește sute de specialiști buni pentru producție. Prin discuții largi cu specialiștii s-ar putea găsi relativ ieșine soluții pentru întinerirea cadrelor universitare și pentru îmbunătățirea continuă a dotării tehnice a învățămîntului superior.

Cartea de vizită a unei națiuni

— Nivelul tehnologic al unei țări depinde, într-o măsură defel neînsemnată, de industria aeronautică, ea constituie o oglindă sui-generis a acestui nivel. Cum apreciați dezvoltarea aeronauticii în România socialistă?

— Trebuie relevate cîteva fapte de bază, deosebit de pozitive, de încurajatoare: există la noi, în prezent, hotărîrea fermă de a impulsiunea această industrie, și s-au realizat pași concreți în această direcție; de asemenea, începe să se formeze un corp tehnic valoros. Producția de avioane românești se situează cu totul și cu totul la nivelul tehnicii mondiale, o afirm în deplină cunoștință de cauză. Eforturile din ultimii ani dau roade, reînnoind cu mijloacele tehnice ale acestui sfîrșit de veac o prețioasă tradiție. (Apropo de tradiție: e trist că la ora actuală nu posedăm, cel puțin după știrca mea, nici un singur avion românesc din perioada antebelică. Dacă vreun cititor are cunoștință despre existența unui asemenea aparat, poate pe jumătate îngropat într-o ballă sau în alt loc retras, îl rog să-mi aducă la cunoștință, pentru a încerca restaurarea. Trebuie să ne ocupăm și de istoria aviației noastre, s-o evocăm nu numai prin fotografii și documente, ci și prin mărturia vie a aparatelor.) Toate acestea sînt realități care ne bucură ca români, ca oameni ai aviației. Întru totul laudabilă este și înzestrarea tehnică a întreprinderilor de profil, dar cu ați mai regretabil decadalul în dotarea învățămîntului de specialitate. Oare știți că studenții noștri folosesc, în 1979, tunelul aerodinamic construit în perioada eroică a aviației, prin anii '30, de către profesorul de gimnastică Ion Stroescu, un pasionat al aviației? Desigur, nu se poate realiza totul dintr-o dată, există priorități, o scriere a eforturilor. Eu mă mărginesc doar să indic dotarea învățămîntului ca problemă deschisă. Dealtfel, în convorbirea noastră am insistat tocmai asupra unor asemenea probleme, din dorința de a contribui la rezolvarea lor, de a stimula discuții constructive. Cu decenii în urmă am putut dezvolta cu succes și într-un ritm relativ rapid producția de tractoare, grefînd-o pe industria de avioane existentă la acea dată. A urmat, în această industrie, un hiat, explicabil prin condițiile istorice. Redezvoltarea aviației noastre a cerut apoi eforturi considerabile, pe deplin justificate prin iradierea, înriurirea favorabilă asupra construcțiilor de mașini, asupra întregii industrii naționale. Acum punem accent pe industria aviației și lăsăm oarecum pe planul doi învățămîntul de specialitate. S-ar putea însă ca la un moment dat să avem nevoie mai mult de învățămînt decît de industrie pentru a străbate etapele care sigur vor veni. Inteligența tehnică nu o vinde nimeni sau dacă o vinde, ea costă eporm. De ce s-o cumpărăm la acest preț? Cea mai rentabilă producție este cea de inteligență, iar uzina ei este învățămîntul superior, cartea de vizită a unei națiuni.

LIONEL NIȚESCU ■

PRAFUL DE PE MAȘINĂ SAU PRAFUL DE PE CONȘTIINȚĂ?

Inginerul Florin Constantin Ghiurea este probabil unicul inventator care a creat în tehnică și pe cînd își aștepta rîndul la dentist. Nu e nici o glumă, acesta-i omul. Afîindu-se la policlinica stomatologică din Fălticeni natal, i-au alunecat ochii spre un afiș prin care Ministerul Sănătății anunța planul tematic de inovații pe anul în curs. La numărul 82 figura: „Un aparat de perfuzie cu oprire automată la terminarea soluției sau la intrarea aerului în sistem.” Tema i se părea simplă din punct de vedere tehnic și pe loc inginerul a început să schițeze soluția. Firește, finalizarea invenției nu s-a realizat în sala de așteptare, dar acolo s-a conturat. „Trebuie mereu să gîndești, nu poți sta nepăsător”, crede Florin Ghiurea, și tot mai fiindcă a refuzat să rămînă nepăsător este posesorul a 20 brevete de invenții, primul datînd din 1971. Așadar, 20 în opt ani. Ele se concentrează asupra prelucrării metalelor, interesul pentru tehnica medicală evidențiat la Fălticeni fiind fortuit, însă definitiv pentru firea sa iscoditoare și setea de acțiune.

Acest fost maistrul de la „Metalurgica”-București a urmat politehnica la fără frecvență și, după absolvire, a trecut în proiectare; a studiat singur filozofia și logica; a prezentat comunicări pe teme de cercetare fundamentală și a participat în 1978, cu contribuții originale, la primul Simpozion național românesc de gravitație. Zece ani a lucrat la Institutul de cercetări și proiectări de aparate, instalații și utilaje pentru industria construcțiilor, ICPAIUC, iar actualmente la Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică, colectivul de gravitație.

Redăm mai jos strania istorie a unei valoroase invenții a lui Florin Ghiurea. Partea cea mai ciudată este că toți factorii de răspundere sînt de acord asupra meritelor și eficienței tehnice și economice a brevetului 57 455, inventatorul a fost congratulat, premiat.

Obiectul brevetului: dispozitiv de profilat reperul „Aripioară” de la produsul convector-radiator. El înclocuiește două operații manuale oboșitoare și două mecanice printr-una singură. Se bagă tabla dreaptă și, după o simplă apăsare la presă, iese o piesă cilindrică cu secțiune transversală complicată și cu margini suprapuse. Această piesă se bucură de căutare, are, cum se spune, piața de desfacere asigurată, fiind vorba de un reper component al unor elemente gen calorifer. Motiv în plus pentru care invenția a fost bine primită, a fost apoi proiectată la ICPAIUC și realizată fizic la Întreprinderea de mecanică fină din București.

Iată un extras dintr-un referat al secției de cercetare-proiectare ICPAIUC, vizat de șeful secției — un specialist de bună credință care l-a ajutat mult pe inventator — doctorul inginer Petre Terzi: „Dispozitivul reduce norma de timp de 14 ori în raport cu procedeul vechi utilizat de Întreprinderea de aparate și accesorii Alexandria (beneficiarul care a deschis finanțarea lucrării — n.r.), rezultînd o economie de aproximativ 2 lei pe reper și o economie totală pe an de aproximativ 840 000 lei”.

Proiectarea și realizarea dispozitivului au costat peste 100 000 lei — arată Florin Ghiurea. Un colectiv a încasat retribuția, a luat și acord, cinstit cinstite, lucrînd cîteva luni la proiectare; alții au muncit

cam două luni la experimentări și retușări pentru darea în funcțiune, plus execuția fizică. A urmat procesul-verbal de omologare la beneficiar. Consemnăm aci și sprijinul acordat de inginerul Zoe Popescu, de la întreprinderea din Alexandria. Din procesul-verbal din 10 iunie 1976 cităm punctul 3 (primele două au un caracter strict tehnic):

„Comisia a constatat că dispozitivul confirmă principal funcționalitatea și modalitatea de realizare a piesei scontate prin brevet, realizînd în producția de serie un timp efectiv de un minut pe reper”.

— De notat că în vechiul sistem se consumau 20 minute, trăgeau ca hamalii, observă inginerul Ghiurea.

Procesul-verbal este semnat din partea Întreprinderii de aparate și accesorii de un inginer, doi subingineri, trei maistri și un tehnician, iar din partea ICPAIUC de Florin Ghiurea.

Și fiindcă totul mergea atît de bine, întreprinderea din Alexandria a mai comandat la ICPAIUC un alt dispozitiv, bazat pe un brevet complementar, pentru o aripioară mai mare, de 1 100 mm.

Așadar, cer senin. Un singur norișor: un zvon cum că totul e bine, dar dispozitivul nu se aplică. Inventatorul, pe care nu-l interesau aplauzele și stringerile le mină ci realizarea practică, menită să ușureze truda muncitorului — pe care o cunoștea, deoarece a lucrat și el cîndva în fabrică — se urcă într-o mașină și, însoțit de doi colegi de la ICPAIUC, inginerul Ion Neamtu și un tehnician, găsește spre Zimnicea, la unitatea de industrie locală cu care cooperau cei de la Alexandria. Și acolo, după cum au constatat vizitatorii neanunțați, dispozitivul pe care un inginer l-a gîndit și căruia un doctor inginer i-a certificat virtuțile, iar un inginer, doi subingineri, trei maistri și un tehnician i-au elogiat, sub semnătură, calitățile, zăcea acoperit de un strat de praf gros de un deget lingă presa pe care trebuia să funcționeze. „De ce?” a întrebă Florin Ghiurea stupefiat. „E mai rentabil să realizăm aripioarele manual, oamenii încasează bani mai mulți așa”, a sunat răspunsul, prompt și sincer, dar trădînd o inadmisibilă ingustime și egoism.

— Ce s-a întîmplat după aceea, tovarășe Ghiurea?

— Am plecat și nu m-am mai întors, după ce am respirat adînc, adînc. Poate am greșit, ar fi trebuit să mă zbat, dar n-am avut puterea să mă lupt cu praful.

— Praful de pe unele conștiințe sau praful de pe mașină?

— Ce importanță are? M-am mulțumit să informez în scris ICPAIUC și atît. Oricum, pentru mine „a te zbate” înseamnă să gîndești, să nu dormi nopțile, să proiectezi, să îmbunătățești și astea eu le-am făcut, după puterile mele. Ulterior am aflat că nici pînă în ziua de azi nu s-a scuturat praful de pe invenția mea. Dacă printre cititori se vor găsi specialiști interesați s-o aplice în producție, le stau cu plăcere la dispoziție cu orice informații tehnice și voi considera că articolul dumneavoastră și-a atîns scopul.

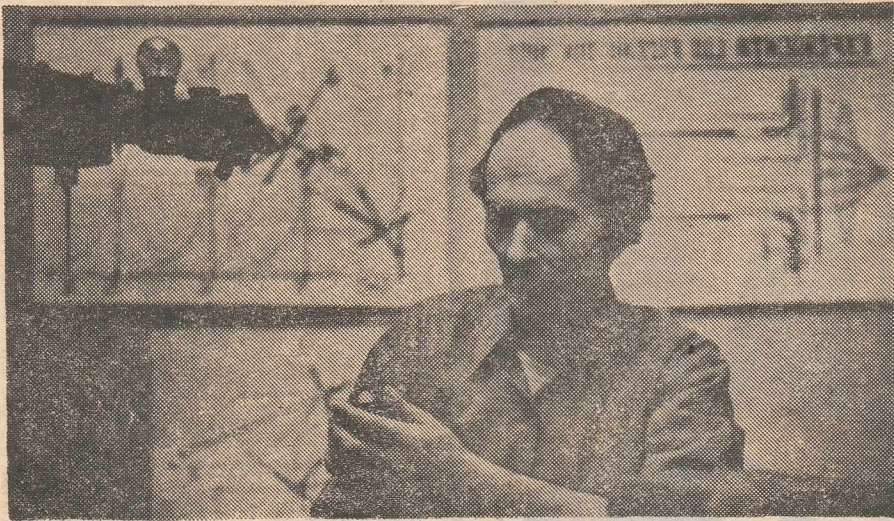
Mai există și un post-scriptum. O adresă semnată de directorul general al Centralei de mecanizare pentru construcții industriale, București, din 24 octombrie 1978, „Către ICPAIUC, tovarășul inginer Ghiurea Florin. Conducerea centralei apreciază activitatea de invenții ce o desfășurați începînd din anul 1970, contribuind astfel la ridicarea prestigiului creației originale românești pe plan mondial și internațional. Prin cele zece invenții înregistrate din care opt brevete (de fapt, sînt 20, n.r.) ați devenit detașat inventatorului cu cele mai multe invenții din cadrul Centralei de mecanizare pentru construcții industriale București. Pentru activitatea depusă pe linie de invenții, respectiv pentru rezultatele obținute, biroul executiv al Consiliului oamenilor muncii din CMCIB v-a premiat”.

— Le sînt recunoscător tovarășilor pentru aprecieri, sînt stimulatori asemenea încurajări. Dar cînd mă gîndesc la praful acela despre care v-am povestit mă întreb dacă și el contribuie „la ridicarea prestigiului creației originale românești”.

— În prezent cu ce vă ocupați?

— Cu probleme de gravitație. Lucrez la alte invenții. Lupta continuă.

L. NICULESCU ■

O lucrare despre o istorie comună

Zilele trecute, prestigioasa editură timișoreană „Facla” ne-a pus la îndemînă o lucrare datorită distinsului istoric dr. William Marin, conferențiar la Universitatea de pe malul Begăi, cu privire la o istorie comună: „Unirea din 1918 și poziția șvabilor bănățeni”.

Lucrarea se impune, respectiv ne reține atenția, prin faptul că aduce în cîmpul nostru vizual de cunoaștere evoluția relațiilor politice dintre populația autohtonă românească a Banatului și naționalitatea conlocuitoare sîvbească din această parte a României. Ea se constituie în nenumărate și tot atît de frumoase file din istoria zbuciumată, comună a trăitorilor de pe meleagurile bănățene. Pe lingă munca laolaltă, pe ogoare, în fabrici și uzine, participanți în egală măsură la producția bunurilor materiale și spirituale, la înfrățirea oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, de aici și de pretutîndeni în România, o contribuție esențială au adus-o hărnicia în muncă, dragostea față de glia natală. Munca și lupta comună, aspirațiile și idealurile comune, confruntarea cu aceleași probleme impuse de viață, de vicisitudinile istoriei au constituit factori de înfrățire, de progres social.

Lucrarea de față scoate la lumină, înfățișează evenimentele, faptele vremii în procesualitatea lor, cu tendințele și caracterul lor contradictoriu, creionează din punct de vedere politic și moral personalități valoroase din rîndul naționalităților conlocuitoare ca, de pildă, Karl Wilhelm von Martini, Johann Nepomuk Preyer, Edmund Steinacker, Adam Müller-Guttenbrunn ș.a., precum și relațiile lor cu oamenii politici români Coriolan Brediceanu, Alexandru Vaida Voievod, Valeriu Braniște și alții în activitatea și lupta comună împotriva asupririi naționale.

Autorul analizează cu discernămint activitatea liderilor populației sîvbești bănățene, precum și caracterul presei de limbă germană în raport cu marile probleme politice și sociale cu care popula-

ția acestei părți de țară românească era confruntată în perioada regimului austro-ungar. În acest context, ne reține atenția gazeta progresistă, social-democratică „Volkswille”, editată la Timișoara, care a protestat de nenumărate ori împotriva asupririi naționale a românilor, condamnînd politica guvernamentală de la Budapesta, de deznaționalizare.

Activitatea și lupta comună ale maselor populare, fără deosebire de naționalitate, a primit parametrii noi prin impulsivitatea ei de către mișcarea muncitorească și socialistă. Surprinzînd această idee majoră, autorul o așază, pe bună dreptate, la temelia dezvoltării solidarității tuturor celor exploatați, fără deosebire de naționalitate.

Demn de remarcat este și faptul că din noianul de atitudini, de poziții, manifestări și fapte, autorul a descifrat și, în consecință, a reținut pe cele caracteristice, definitorii. Numai o astfel de abordare i-a permis formularea unei din concluzii cu o deosebită rezonanță politică și anume că „Istoria a dat dreptate acelor oameni politici sași și svaabi care au înțeles încă înainte de primul război mondial faptul că, numai alături de poporul român și în bună înțelegere cu celelalte naționalități conlocuitoare, germanii din Banat și Transilvania își vor putea păstra limba maternă, valorile culturale și identitatea proprie”. (p. 39)

Cum era și firesc, lucrarea tratează pe larg starea de lucruri din preajma mărețului act al Unirii și, în mod deosebit, poziția înaltă a șvabilor bănățeni față de marele eveniment de la 1 decembrie 1918.

În acest sens, adunarea șvabilor din 10 august 1919 de la Timișoara este edificatoare. Cu acel prilej, a fost adoptată rezoluția de importanță istorică prin care populația sîvbească aproba fără rezerve actul Unirii de la 1 decembrie 1918. Pe aceeași linie se înscrie și acțiunea frunțurilor șvaabi din Banat peste hotare, respectiv la Paris în fața Consiliului celor

zece, adică a organului Conferinței de pace alcătuit din șefii guvernelor și miniștrii de externe ai celor cinci mari puteri învingătoare. În legătură cu această acțiune, autorul formulează ideea că prin gestul politic respectiv „populația sîvbească a exprimat și pe plan internațional sentimentele sale de respect, prietenie și încredere față de poporul și statul român, ceea ce a servit incontestabil atît întăririi prestigiului politic al României cît și unei mari apropieri dintre români și svaabi, conviețuirii lor frățești în cadrul aceluiași stat” (p. 117).

Cercetător experimentat, pasionat și cu o mare capacitate de discernămint, istoricul dr. William Marin, pe baza unei documentări de-a dreptul impresionante, adică de la materialele arhivistice și presa vremii pînă la întreaga literatură de specialitate din țară și de peste hotare apărută în limbile română, germană și maghiară, asigură lucrării de față o evidentă înută științifică. Importanța lucrării-document „Unirea din 1918 și poziția șvabilor bănățeni” rezultă și din împrejurarea că pentru prima dată în istoriografia noastră este studiată în mod științific, temeinic, tradiția de conviețuire și de dezvoltare a frăției dintre populația românească și șvabii bănățeni. Această tradiție și înfrățire au constituit premise fundamentale ale atitudinii înaintate, progresiste, promânești — cum era și firesc — adoptată de populația sîvbească la istorica adunare de la 10 august 1919 din Timișoara cînd s-a legalizat pe plan moral, politic și social sprijinirea fără rezerve a Unirii Banatului cu România. Această tradiție și înfrățire a fost ridicată pe trepte superioare de societatea socialistă învingătoare pe întreg cuprînsul patriei noastre comune, patria libertății reale și depline pentru toți cetățenii ei, fără deosebire de naționalitate.

Ținînd cont de calitățile lucrării și de interesul pe care îl prezintă problematica ei în țară și peste hotare, propunem traducerea ei în limba germană. Sugerăm Editurii politice din București să îmbrățișeze această idee.

Prof. univ. dr. TRAIAN BUNESCU ■

DIN PARTEA MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII

Am citit cu interes în revista dumneavoastră din data de 8 februarie a.c. rubrica intitulată „Ce este nou...”, în care faceți referiri la modul de aplicare în practică a unor propuneri terapeutice și de diagnostic, temă care în revista dumneavoastră se bucură de o atenție cu totul și cu totul particulară.

Am citit informațiile respective nu numai cu interes, dar și cu surprindere, din următoarele motive:

— în discuția avută pe această temă, nu v-ați manifestat intenția de a da publicității unele date discutate de dumneavoastră cu mine și cu dr. Leontopol; m-aș fi așteptat să-mi cereți acordul pentru publicarea lor, acord care fără îndoială vi l-aș fi dat;

— prezentați problema ca și cînd eu aș fi de acord integral cu metoda și aș recunoaște valabilitatea acesteia; acest lucru nu este pe de-a-ntregul adevărat. Este adevărat că am fost surprins de unele rezultate, dar acestea trebuie verificate în continuare, înainte de a trage o concluzie definitivă.

Nu reiese din informarea pe care dumneavoastră ați publicat-o un alt aspect pe care eu îl socot de mare importanță, anume refuzul dr. Leontopol de a primi pentru tratament doi bolnavi pe care aș fi dorit să-i trimit, bolnavi verificați, care nu mai aveau nevoie de nici o comisie de expertiză prealabilă pentru a fi introduși în protocolul dr. Leontopol. Tov. dr. Leontopol mi-a cerut o aminare de o lună de zile, pretextînd că este foarte ocupat, ceea ce a avut darul să mă surprindă și să-mi creeze îndoiele în privința tratamentului respectiv. Un bolnav cu neoplasma nu poate aștepta o lună de zile fără tratament, iar un bolnav trimis de Ministerul Sănătății ar fi trebuit primit cu prioritate, deoarece putea convinge mai devreme factorii de decizie asupra valorii tratamentului.

Credem că dacă în informația dumneavoastră erau introduse și aceste probleme discutate atunci, opinia publică ar fi avut posibilitatea să aprecieze mai bine starea de fapt.

Cu acest prilej vă reamintesc opinia Ministerului Sănătății care, în continuare, acordă cel mai înalt credit metodelor oficiale de tratament a maladiilor canceroase și face totul ca asistența medicală a acestor bolnavi să fie îmbunătățită. În același timp, Ministerul Sănătății face toate eforturile pentru ca ideile noi și valoroase să aibă cîmp larg de aplicare, avînd grijă totodată ca nu cumva recomandări terapeutice și de diagnostic neverificate, care pot dăuna bolnavilor, să scape controlului și să fie puse la îndemna bolnavilor.

Stimate tovarășe redactor-șef, între bolnavii care s-au adresat Ministerului Sănătății solicitînd tratament la dr. Dănilă, erau și doi care aveau cancer în formă vindecabilă cu certitudine prin operație și tratament radioterapic sau hormonal. Este o mare eroare ca acești bolnavi să renunțe la metodele noastre verificate pentru a urma un tratament încă neverificat și care științific nu și-a dovedit eficacitatea.

În continuare vom recomanda cu toată răspunderea ca bolnavii să se adreseze cu încredere medicilor specialiști și numai în situația în care aceștia nu pot face nimic, ei să recurgă la alte procedee de tratament.

Ne-am lua o mare răspundere, atît eu cît și dumneavoastră, dacă am îndemna acești bolnavi să recurgă de la început la tratamente care încă așteaptă verificarea.

Dealtfel, cu regret constat că înțelegerea stabilită între noi, ca pe parcursul experimentării și nu se mai facă nici un fel de publicitate în jurul metodelor respective, nu este respectată de dumneavoastră, ceea ce împiedică asupra obiectivității desfășurării tratamentului și poate crea confuzie în sinul celor interesați.

Am convingerea că prin articolele dumneavoastră nu doriți decît să informați corect opinia publică; am convingerea că doriți să sprijiniți Ministerul Sănătății în acțiunile de îmbunătățire a asistenței medicale a populației, am convingerea că între noi se poate realiza o colaborare în interesul oamenilor muncii și că veți acorda acestor rînduri semnificația pe care o conțin.

În eventualitatea că ați dori să dați publicității — la aceeași rubrică — această scrisoare, vă transmit acordul meu, cu condiția să fie publicată integral.

EUGEN PROCA ■
ministru sănătății

Situația doctorului Florea Dinu

(Urmare din pag. 1)

— Bineînțeles că da, pentru că nu s-au materializat în nici un fel.

— Căți oameni așteptau afară în timp ce dumneavoastră trebuia să redactați memoria?

— Sute de oameni așteptau.

— Iată o primă eroare a celor care s-au ocupat de cazul dumneavoastră, de valorificarea gândirii dumneavoastră, o primă eroare. Ne-am bucurat, auzind la Ministerul Sănătății, că vom vedea sfârșitul a acestei erori. Ați solicitat Ministerului Sănătății, în perioada nouă, drepturile ce vi se cuvin?

— Am solicitat, chiar pe 18 noiembrie am fost invitat la Ministerul Sănătății, la Comisia superioară de stomatologie, unde au fost invitați și toți profesorii din țară. Am fost rugat să expun invențiile mele la care am lucrat, primindu-se, bineînțeles, laudele și aprecierile întregului corp profesoral, a doua zi am fost solicitat de tovarășul ministru Proca, care, la fel, a reafirmat că este încântat, că sint singurul inventator căruia nici un cadru didactic nu a avut să-i obiecteze. M-a rugat să-i fac un memoriu de ceea ce avem nevoie. În primul rând am solicitat deschiderea cadrului legal în care să ne putem desfășura activitatea.

— Ce, n-aveți un cadru legal?

— Nu. Noi funcționăm, adică acest centru funcționează practic pe existența unui cabinet de stomatologie de policlinică.

— Și-ați mii de oameni care vin acolo, vin la un cabinet de stomatologie?

— Da, la un cabinet de stomatologie.

— Se spune că de fapt ați solicitat un număr de 84 de persoane pentru a lucra alături de dumneavoastră.

— Nu este adevărat, nu am solicitat acest lucru, am solicitat numai un îngrijitor de animale și un registru medical.

— De fapt, nici 84 de persoane pentru cauza aceasta n-ar fi mult. Pentru că, dacă e să fim sinceri, sint extrem de multe persoane care beneficiază de binele dv. Așadar, n-ați solicitat atâtea persoane cite se spune la Ministerul Sănătății?

— Am solicitat minimum necesar pentru a-mi desfășura activitatea. Cadrul legal ca să ne putem desfășura activitatea și minimum de persoane ca să ne putem achita de sarcinile contractuale ale termenului de cercetare cu Academia de Științe Medicale, asta am cerut.

— Și?

— Nu am primit nici un răspuns.

— Cum? Nici da, nici nu?

— Nici da, nici nu.

— Și ați întrebat pe tovarășul ministru?

— Da, l-am întrebat pe tovarășul ministru astăzi, 9 februarie, am fost în audiență și l-am întrebat despre această situație. Și mi-a spus că nu poate să-mi dea nici un răspuns.

— Cum nu poate să vă dea nici un răspuns? Adică e greu de înțeles ce-ați cerut?

— Nu. Întii m-a întrebat dacă am făcut un memoriu. L-am reamintit că am făcut memoriu pe data de 20 noiembrie, în care am solicitat același lucru.

— Și?

— Și mi s-a spus: probabil materialul a ajuns la unul din colaboratori care nu m-a informat decât a răspuns sau nu.

— Tovarășe doctor Dinu, căți oameni au cerut în mod oficial să vină la dv.?

— În cursul anului 1978 am efectuat peste 20 000 de tratamente la boli incurabile. La ora actuală avem peste 15 000 de cereri aprobate de Ministerul Sănătății, de Direcția sanitară și de conducerea administrativă a spitalului pentru a fi luați în tratament.

— I-ați văzut pe oamenii aceștia?

— Nu.

— Din județ sau...

— Din toată țara și de peste hotare.

— Deci cererile li s-au aprobat, iar dumneavoastră sunteți de vină că nu vă ocupați de ei.

— Ministerul Sănătății, Direcția sanitară, direcția spitalului aprobă, însă nimeni nu a venit să ne întrebe dacă putem să rezolvăm acești bolnavi, în cit timp se pot rezolva acești bolnavi.

— 15 000?

— 15 000 de oameni cu afecțiuni incurabile.

— Încă o întrebare. De ce nu se produce, de fapt, aparatul pe care ați preconizat-o, ați gândit-o și ați proiectat-o și ați realizat-o, de fapt, în câteva exemplare, dumneavoastră?

— Pentru că nu se comandă de către Ministerul Sănătății și Departamentul care se ocupă de aparatul medicală.

— În schimb, există vreo soluție, adică luăm din import aparatul similară?

— Da, la ora actuală într-adevăr importăm 4-5 aparate.

— Cu ce eficiență?

— Cu eficiență foarte scăzută. Acest aparat al nostru înlocuiește toate aceste aparate de import.

— Aparatul dv.?

— Da.

— Probabil că asta e și durerea celor care nu-l comandă. Probabil că-și zic: aparatul ăsta al lui Dinu ăsta din Cimpina, cum adică, nu e bun, nu e bun; putem noi să-l facem și americanii nu-l fac? Asta e teoria care a circulat ani de zile și circulară, vând, încă, pe culoarele Ministerului Sănătății și nu numai pe culoare, ci și în unele cabinete. Dacă nu face americanii, cum o să facem noi?

— Da, probabil că așa gîndesc.

— Și cum o să mai facem noi călătorii

în străinătate să căutăm aparatul, dacă e una aici, la Cimpina, foarte aproape, prea aproape de București, nu? Ce-i asta, unul de-aici, de la Cimpina?! Deci importăm 4-5 aparate cînd am putea să exportăm de fapt citeva zeci de mii!

— Da.

— Fabrica nu poate produce fără să aibă comandă?

— Nu, fabrica nu poate să producă înainte de a avea comandă pentru că trebuie să-și creeze un proces tehnologic special pentru această aparatul.

— Vreau să vă întreb cum vi se adresează aceste aprobări? Cînd il trimite Ministerul Sănătății pe bolnavi spre dv. cum zice: Cabinetului de stomatologie din Cimpina?

— Nu. Scrie „Centrul de cercetare și asistență medicală în stomatologie”. Deși acesta nu există.

— Ați ta uitat ministerul, să-l înființeze. Dar i se adresează ca și cînd ar exista.

— Da, ca și cînd ar exista, deși există colectivul de un an de zile, de un an și ceva, muncesc acolo, execută tot ceea ce avem de executat și de cercetat, dar practic nu există.

— Cit sinteți dv. retribuit?

— 2800 lei. Doctor în științe medicale din 1974, inventator la ora actuală cu peste 10 brevete de invenție de importanță deosebită, autor a zeci de lucrări științifice publicate în țară și peste hotare.

— Știu că tovarășul ministru al sănătății, cu o deosebire noblețe și promptitudine, a aprobat un lucru (dealțul firese) și anume echivalarea titlului științific de doctor în științe medicale cu titlul administrativ, cu titlul din țară, de medic primar. Asta nu v-a ajutat?

— Într-adevăr, pe cererea de solicitare, tovarășul ministru a pus avizul, însă nu am primit nici un ordin de confirmare a titlului de medic primar din țară.

— Deci, nu sinteți medic primar?

— Nu.

— Da, este un fapt aproape firese dacă ne gîndim că nici celelalte lucruri nu s-au rezolvat. Cum ar fi să se rezolve asta și să nu se rezolve celelalte? V-ar putea induce în eroare. Trebuie să vă obișnuiți cu greutățile acestea false, pe care nu le meritați, fiindcă o bucurie bruscă v-ar putea produce (nu-i așa?) un șoc. Cum stați cu inima?

— Deocamdată sint o fire foarte calmă, foarte bine echilibrată. Sper că totuși avînd în vedere că mai avem multe de realizat, nu o să fac nici un șoc. Mai ales că sint obișnuit cu greutățile.

— De mic!

— Da, de mic.

— Știu, știu, sinteți un om trecut încă din copilărie prin școala întăritoare a suferinței. Sper ca această realizare a dv. să fie forma cea mai acută și durabilă a patriotismului dv.

— De fapt, tot ceea ce am creat, tot ceea ce voi crea înseamnă recunoștința pentru țara mea și pentru omul suferind. Știu, de asemenea, că tot ceea ce sperăm noi acum, tot ceea ce îndrăznim să sperăm, se datorează partidului, înaltci inteligenți a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a acționat cu extraordinară solitudine pentru ca gîndirea originală românească să rămînă în România și să profite noi întii de ea. Cunoșc gîndirea, cunoșc tot ceea ce face președintele țării, secretarul general al partidului, pentru ca gîndirea noastră să triumfe în toate domeniile. Noi știm că nimic nu se poate realiza fără luptă și lupta aceasta trebuie dusă pînă la capăt. Acestea sint cuvintele președintelui țării. A fi inventator nu înseamnă a produce numai, ci a merge pînă la capăt cu realizarea invenției, deci a lupta pînă ideea a fost materializată.

— Da, adică a fi și un luptător. Un militant, pentru că de fapt dacă e să ne căutăm un defect îl găsim ușor și anume multe idei ne-au trecut nouă, din această parte a lumii, prin cap, dar puține am dus pînă la capăt, puține le-am intruchipat. Or, nu trebuie să fii numai mereu științelor cit trebuie să fii plin de caracter, de hotărît, de revoluționar consecvent. În acest sens sperăm ca dv. să luați aceste greutăți drept o provocare a destinului și drept un prilej pentru a vă afirma și mai eficient forța de muncă și gîndirea noastră.

— Da, însă trebuie să răspundem zilnic solicitărilor celor suferinzi. Cui să mă mai adresez?

— Dar v-ați exprimat clar nevoile?

— Nu numai o dată!

— Și?

— În zadar!

— Nu s-a ajuns la nici un rezultat?

— La nici un rezultat.

— Dar cine se ocupă din partea Ministerului Sănătății de cazul dumneavoastră?

— Tovarășa secretară de stat Olimpia Solomonescu.

— Vreau să vă spun, tovarășe doctor, că noi, de fapt, am comis, nu o eroare, pentru că ar fi inexact zis, cînd noi am scris că dv. vă desfășurați în excelente condiții activitatea nu ne gîndeam strict la condițiile materiale, dar am comis o polițete prea mare, nu o impolițete, ci o exagerată polițete, spunînd că s-au rezolvat condițiile în care vă desfășurați activitatea la Cimpina. Dacă țineți minte, noi cînd am mai fost aici am văzut că ați realizat niște lucruri excepționale pentru oameni și pentru cercetarea dv. Ați făcut o grădină dintr-o casă despre care știm că era părăginită și că era, de fapt,

aproape de ruină. Cum ați realizat ceea ce ați realizat?

— Da, este adevărat. De această minunată realizare, într-adevăr, toți cei care au vizitat această unitate au rămas incantați, neputînd crede că există la noi o astfel de unitate. Ea există pot să spun cu sacrificii, efectuîndu-se muncă atît ziua cit și noaptea.

— De cîte cine?

— De cîte acest personal de medici care pur și simplu au spălat pe jos, au spălat W.C.-urile, au încărcat și au scos din ea mizeria care exista în această casă care era părăsită de aproape 4 ani.

— Aș dori să vă întreb dacă aparatele pe care dv. le preconizați au succes?

— Da. Aceste aparate au fost expuse la Tîrgul internațional TIBCO '78.

— A fost un titlu de mîndrie pentru eei care le-au expus?

— Da.

— Cine le-a văzut?

— Toate firmele prezente la tîrg s-au interesat de aceste aparate.

— Cum se numesc ele?

— În primul rînd de la marile firme producătoare de aparatul medicală, de la firmele Siemens, Pacard, Philips, și alte firme.

— Și aparatele dv. cum se numesc?

— Aparatele noastre se numesc Dimistoma, Neuro-dimi, Antalgie-dimi, Gineco-dimi și de laborator.

— Proiectul lor vă aparține, da?

— Da.

— Și interesul acesta al firmelor s-a manifestat în vreo ofertă? Ofertă concretă!

— La ora actuală există 10-15 țări, R.F.G., S.U.A., Austria, Canada, Franța, Grecia, Italia, China etc. care solicită în număr foarte mare aceste aparate.

— Vreo firmă a solicitat aparatele concrete? A zis adică: dăm atîția bani și vrem aparatele acestea?

— Firma Siemens! S-a deplasat personal directorul acestei firme la București.

— Cînd?

— Pe 9 februarie și a solicitat un număr de cel puțin 5 000 de bucăți la un preț de 25 000 de dolari.

— Cit?

— 5 000 de bucăți la un preț de 25 000 de dolari bucata. Afară de metoda de învățare a medicilor care se plătește separat.

— Și asta interesează oare industria care se ocupă de dv. Cine ar trebui să facă asta?

— Industria este interesată. Fabrica producătoare a primelor prototipuri este în continuare pregătită să producă.

— Unde e fabrica?

— Este Fabrica de echipamente periferice și calculatoare din București. Însă Ministerul Sănătății nici pînă la ora actuală nu a emis comandă pentru aparate în țară.

— Deci în țară nu interesează?

— În țară nu avem decit 15 bucăți prototip scoase la indicația Academiei și a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

— Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie v-a ajutat foarte mult. Cu adevărat, da? Concret? Da?

— Da.

— Dar ați comunicat conducerii Ministerului Sănătății problemele legate de aparatul?

— Da.

— Faptul a impresionat?

— Da. Au rămas chiar impresionați, și tovarășul director Cristea a făcut un calcul, a spus: asta înseamnă citeva milioane de dolari, e ceva formidabil!

— Tovarășul director Cristea a înmulțit numărul de aparate cu prețul fiecăruia, da? Dar mai mult decit atît, să vă dea o mină de ajutor, a făcut? Pînă la ora asta?

— Nu.

— Probabil că, stimați cititori, care veți fi martorii dialogului dintre Florea Dinu și noi, veți simți în cele ce vă vom spune puțină roșeață în obraji, dumneavoastră, că n-ați participat, fără să fi avut datoria, la această realizare excepțională a științei românești, datorată întii de toate gîndirii dr. Dinu. Mă gîndesc totuși la oamenii care primesc retribuții lunare pentru ca să se ocupe de această treabă.

— Sperăm ca aceste cuvinte ale noastre să fie tardive și ca lucrurile să se și realizeze pînă la apariția gazetei. Dar vrem încă o dată să-l rugăm pe dr. Dinu să ne spună care este cadrul optim pe care îl solicita. Ce dorește de fapt? Ce crede că trebuie să aibă la Cimpina pentru a face tot binele de care e în stare? Eu v-aș ruga să nu vă rusinați de numărul de persoane. V-aș ruga să nu vă rusinați pentru că e o rusine burgheză să ne apucăm acum să mințim, să zicem 3 persoane, 5 persoane. Păreră mea — și păreră mea nu ca pacient al dv., pentru că nu sint deocamdată, dar păreră mea ca pacient al stării de neliniște că gîndirea românească se mai pierde în atîtea cazuri — este că nu dv. ar trebui să solicitați, ci ministerul de resort ar trebui să solicite de la dv. maximum. Știu că dormiți puțin, știu că sinteți suprasolicitat și știu că totuși în condițiile astea doriți să munciți și mai mult. Deci, vă rog, fără nici un fel de falsă rusine burgheză (ca să nu se zică, să nu se spună a exagerat), vă rog să solicitați în cadrul revistei noastre ce credeți că vă trebuie pentru a fi în stare să faceți tot binele pe care îl meritați și-l merităm.

— În primul rînd un cadru legal pentru a ne putea desfășura activitatea.

— Ce înseamnă cadru legal? Concret!

— Acest cadru legal se referă la existența unui laborator, a unui colectiv sau a unui centru de cercetare ca unitate integrată, la ora actuală fiind considerat cabinet de stomatologie pură în cadrul Spitalului orășenesc, sintem aproape zilnic sîcîtiți de conducerea administrativă a spitalului care spune că în schema dinșilor și în structura spitalului nu figurăm decit ca un simplu cabinet de asistență stomatologică. Aceasta are repercusiuni asupra noastră din mai multe puncte de vedere:

— Nu ni se dă ceea ce cerem. Nu îi interesează partea de cercetare. Sintem nevoiți să facem partea de cercetare noaptea, duminica sau în timpul liber.

— Atît cit mai aveți.

— Da, atîta cit mai există.

— Căți oameni sint zilnic la cabinetul dv.?

— Zilnic se perindă în centrul nostru atît din teritoriu cit și din întreaga țară, dar și de peste hotare, peste 250-300 de oameni. Cu afecțiuni incurabile.

— Vă rog să spuneați care sint indicațiile tratamentului dv.? Adică să ne spuneați în ce situații pot să vină oamenii cu încredere la dv. Pentru a preciza, în fine, și cu claritate, ce fel de bine puteți face.

— În primul rînd cei ce suferă de nevralgia de trigemen, o dîntre durerile cele mai groaznice cunoscute în medicină, considerată ca incurabilă, vindecată prin intervenții neurochirurgicale cu risc foarte mare, de aproape 99,99 la sută.

— Dv. rezolvați asta?

— Noi rezolvăm această maladie foarte simplu, fără inecții, fără intervenții singurinde, în citeva ședințe. Clinicile universitare trimt la ora actuală bolnavii cu astfel de maladii la noi, cu bilete de trimiteră și noi le rezolvăm. Mai mult, clinicile din străinătate trimt bolnavi la noi și noi rezolvăm. Nevralgii Arnold, nevralgii de glosso-faringian, nevralgii sfenopalatine, paralizile faciale, paralizile faciale nu de o zi, nu de o lună, paralizile faciale de peste o lună de zile, practic am luat paralizii faciale între 5 și 45 de ani. Mintea omenească nu putea să creadă că aceste maladii mai pot fi vindecate. Avem material științific bine pus la punct atît prin investigații...

— Alte rezolvări.

— Spasmele faciale. Paralizile faciale de origine periferică sau centrală, spasmele faciale. În afecțiuni de trunchi cerebral, în epilepsie, în miopatii tip Duchen, miononii de altă natură decit cele de tip Duchen, în epilepsie, în Parkinson, scleroză în plăci, maladia Pompe, în sterilitate și încă în multe altele, în paradontoză, în proflaxia cariei, în afecțiuni glandulare, în hemoragii, în fracturi, alții diverse (migrene, cefalgii etc.).

— Da, se pare că la toate acestea, care nu sint vorbe, ci — după cum revista noastră a mai arătat — sint fapte, este trist, este revoltător să se răspundă cu formalism și rutină. Solicităm celor în drept o acțiune imediată pentru a pune de acord vorbele, promisiunile — cu faptele, pentru a pune de acord nevoile oamenilor cu acțiunile Ministerului Sănătății și pentru a duce la îndeplinire sarcina de partid atît de nobilă de a sprijini noul și — am zice noi, mai mult decit atît — de a produce o emulație reală în rîndul gînditorilor din medicină, pentru că pînă la urmă — repet — nu este o favoare pe care un minister o face unui popor, ci este o datorie să sprijinim noul și să căutăm, să căutăm, nu să așteptăm să vină la noi adevărații purtători ai noului. Ceea ce se întâmplă la Cimpina este de domeniul bucuriei absolute, este una din marile noastre realizări în medicină. Nu e un experiment despre care ar fi timpuriu să ne exprimăm, la Cimpina o realitate își așteaptă cadrul. N-am fagăduit nimănui niciodată că vom opri lupta noastră pentru afirmarea noului. Dumpotrivă, conform propriilor noastre sarcini de partid, de conștiință, vom sprijini pe toți aceia care sprijină noul. Și vom sprijini, în continuare, noul.

— Ne bucură — repetăm — atmosfera pe care am văzut-o pe viu la Ministerul Sănătății, atmosfera de lucru și de îndrăzneală creatoare. Zile în șir am fost martorii eforturilor de a se recupera — acum — toate rămănerile în urmă și în acest domeniu. Eforturile acestea aparțin dr. Eugen Proca, ministrul sănătății. Dar, din păcate, puțini dintre colaboratorii domniei sale sint dispuși, după cum se vede, să pună în practică rapid și eficient justele sale decizii.

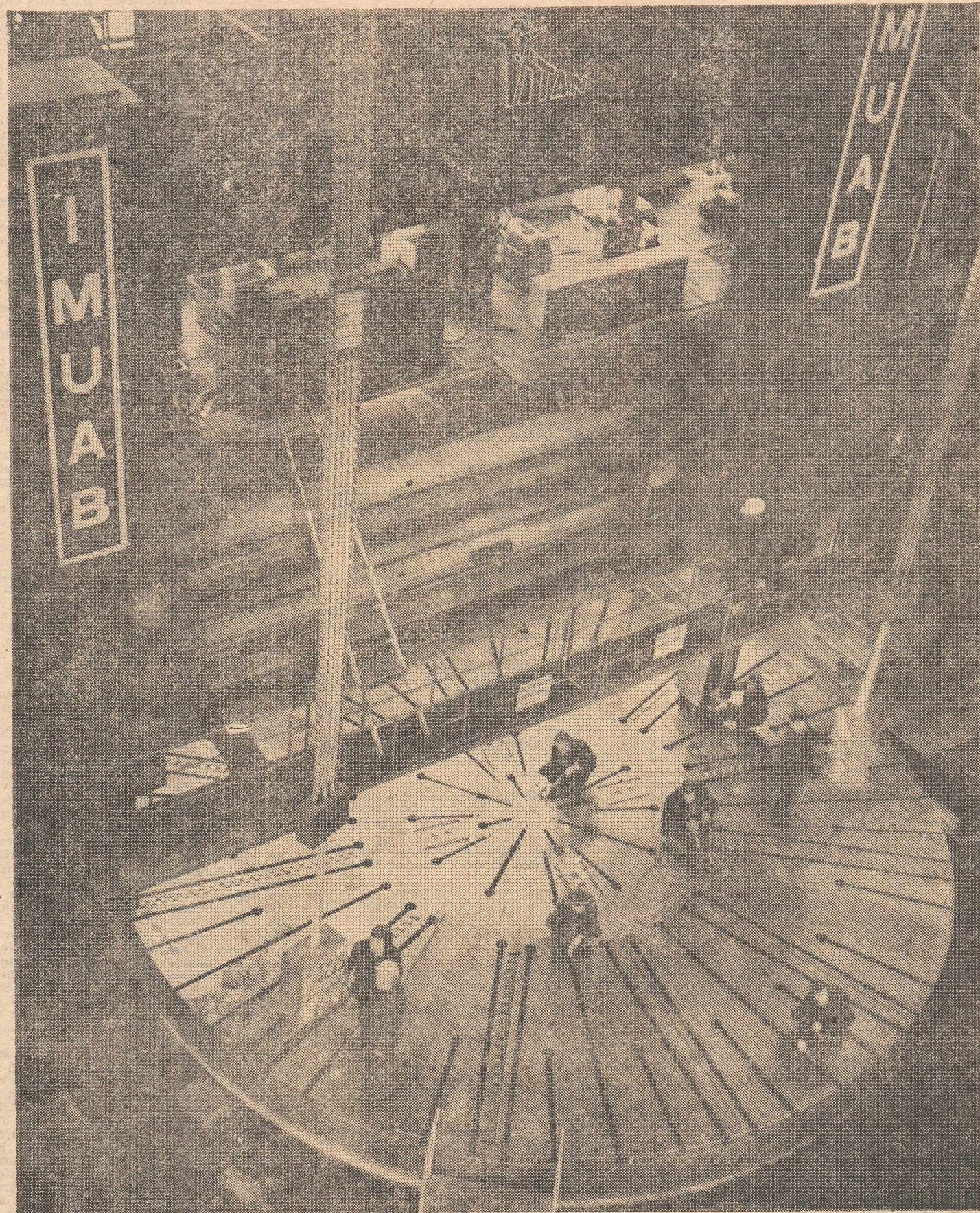
— Sperăm, doctore Dinu, să dăm convințător cititorilor noștri și celor în drept stenograma discuției noastre, ca să nu fim doar noi doi cei care judecă situația, ci și autoritățile de fapt și autoritatea cea largă a cititorilor.

— O singură dorință aș avea: cineva din conducerea ministerului, poate chiar tovarășul ministru, Eugen Proca, dacă are plăcerea și amabilitatea, să facă o vizită să vadă, să cunoască această unitate și acești oameni care nu precupețesc absolut nimic din timpul lor, din energia lor pentru a participa la binele țării și al oamenilor.

— Doctore Dinu, să rămînem sub zodia speranței!

Strungul carusel cu diametrul de 16 metri

Fotografie de Elena GHERA ■

Un monument al muncii

Doi protagoniști, inginerii Nicolae Buciu și Gheorghe Speriatu, despre noua performanță a industriei noastre

La capătul a patru zile de documentare, când am înțeles cit de cit ce vrea să însemne strungul carusel cu diametrul de 16 metri, dar mai ales i-am cunoscut pe oamenii care au construit acest strung, inginerii Gheorghe Buciu, tehnologul șef al strungului, și Nicolae Speriatu, proiectantul șef al aceluiași strung, au fost neapărat să ne explice pe îndelete, nu apelând la date tehnice sau expresii pur științifice, ce anume vrea să fie acest strung, un colos, un munte de fier. Iată, asadar, în rezumat, dialogul avut.

Deci strungul carusel D-16-N.C., adică strungul carusel cu diametrul de 16 metri și cu comandă numerică. Se spune că, privindu-l, oricare specialist, de la noi din țară sau din străinătate, se simte obligat să-și scoată pălăria. Piatoul, de exemplu, el singur, alcătuit din patru sectoare a câte 40 de tone fiecare, cântărește, cu alte adaosuri, 180 de tone. Unde și cine a turnat aceste sectoare, când până mai ieri-alaltăieri la noi în țară se turnau piese de cel mult 15 tone? Sau traversa mobilă, o adevărată bijuterie, lungă de aproape 18 metri și dreaptă ca în palmă, dacă te uiți la ea cu ochiul liber. Dar studiată la colimator, traversa prezintă două adăncituri de câte 0,2 milimetri fiecare. Nici

o sutime în plus, nici o sutime în minus. Fix 0,2 milimetri. Respectiv adăncituri nu sunt altceva decât două segmente din circumferința unor cercuri fiecare cu o rază de 180 de kilometri. Nu, nu e nici o greșeală de tipar. Cele două cercuri au raza de 180 de kilometri!

Cine la noi în țară se mai poate lăuda cu o astfel de performanță? La mijlocul strungului, îngropată în pământ, ca o cușcă de șlefleur în fața unei scene, instalația motorului electric de 100 kW și, bineînțeles, agățat, motorul însuși, o altă premieră pe țară. De o parte și alta a strungului, lângă platou, două tije lungi de care atârnă două tablouri de comandă, iar deasupra motorului de 100 kW, un alt tablou de comandă, tabloul mare, ca să-i zicem așa. Tot de o parte și alta a strungului, dar la sol, două grupuri de dulapuri cu instalația pentru comanda numerică. 150.000 de reperi în 6.800 de tipodimensiuni, unele dintre ele la fel de complexe ca și piesele unui ceas, iar altele mult mai complicate. Cine sunt cei care le-au conceput, le-au proiectat și le-au fabricat? Cine sunt cei care le-au verificat și apoi le-au montat? Citeva sute de oameni, cel mult o mie. În cit timp? În numai doi ani de zile. E mult, e puțin? Vom vedea. Deci, pentru citeva sute de oameni, cel mult o mie, doi ani de zile fără duminici, ba chiar, pentru foarte mulți dintre ei, și fără concedii legale de odihnă. Nu, nu li s-a impus acest efort. Nu au fost obligați să intre

în virtutea fantastic al bătaiei. Nimeni, dar absolut nimeni nu le-a cerut să facă pe eroii. Și nici nu prea au avut timp să se gindească la faptul că s-ar putea să devină și eroi. Unii, înspăimântați, s-au retras și nimeni nu le-a făcut nici un reproș. Iar cei care au binevoit să rămână, au rămas. Citeva sute de oameni, cel mult o mie, au înțeles și au simțit, toți ca unul, că trebuie să rămână. Au înțeles și au simțit că este o mare cinste și totodată o șansă să faci parte din marele colectiv al strungului carusel cu diametrul de 16 metri, această mașină-unealtă în stare să nască alte și alte mașini. „Și nu-i vorba aici doar de faptul că numai citeva țări din lume se pot lăuda că posedă un astfel de strung sau că numai citeva țări își pot permite să-l construiască, ci și de faptul că la noi, în România, strungul a fost construit în doi ani. Atât, doi ani, în timp ce în celelalte țări el se construiește în cel puțin patru ani. Nu, nu gustul competiției ne-a determinat să comprimăm timpul, doi ani în loc de patru, ci strigătul puternic al tinerei noastre industriei constructoare de mașini. Cu alte cuvinte, necesitatea, necesitatea stringentă, acută, în cel mai înalt grad. Economic vorbind aveam nevoie de această mașină-unealtă de proporții. Metaforic vorbind aveam nevoie de această gură de aer proaspăt culeasă de pe amănitorul pisc unde au dreptul să urce doar marile puteri tehnice ale lumii. Aveam nevoie să îndrăznim, aveam obligația să îndrăznim și, iată, am îndrăznit.

Iar izbînda este de partea noastră, întrucît strungul carusel cu diametrul de 16 metri este o izbînda și un argument în același timp, un argument temeinic, un colos, un munte de perseverență și îndrăzneală, un adevărat monument al muncii“.

Născut din inițiativa și la îndemnul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu secretarul general al partidului nostru primul care a îndrăznit să creadă că putem purcede la construirea acestui strung, primul care a evaluat, ca un mare strateg, cu exactitate potențialul constructorilor de mașini din țara noastră caruselul de 16 metri reprezintă ideea materializată a saltului spre o nouă calitate. „Construirea strungului a spulberat toate barierele, a spulberat toate recordurile, a sfărîmat multe din prejudecățile care pînă mai ieri stăteau în picioare. Spuneau muncitorii tinerei turnătorii din Alba Iulia că nicăieri în țară nu s-au turnat piese mai mari de 15 tone. Cu alte cuvinte de ce tocmai ei, fără prea multă experiență, să toarne patru piese a câte 40 de tone fiecare? Pentru că puteți, li s-a răspuns, și puteți pentru că aveți toate condițiile să bateți recordul celor 15 tone. Și au putut, instaurînd o nouă calitate a competenței a încrederii în forțele proprii. Sau, ce să dăm un alt exemplu, traversa mobilă și cele două adăncituri de 0,2 milimetri pe o lungime de 18 metri. Nu se poate au zis scepticii, pentru că au fost, orice s-ar spune, și sceptici. Ba se poate, au zis cei de la I.M.G.B. Și-am mai putut vorbi despre motoarele electrice de la I.M.E.B. sau de instalațiile hidraulice executate la Sibiu, la „Balanța“, ori despre fantastica răsturnare a platoului, la I.M.G.B., mai palpitantă, pentru noi decât lansarea la apă a unui vapor. Saltul spre o nouă calitate s-a făcut cu precădere în conștiința noastră, a tuturor. Nimeni nu a precupețit nici un efort, nimeni nu s-a menajat. Toată energia, pînă la cea din urmă picătură, pentru mai repede, mai bine“.

Mustările de conștiință ale unui secretar de partid

Și dacă tot am ajuns la acest capitol al consemnării spuselor interlocutorilor noștri, fapt petrecut la capătul a patru zile de documentare, să notăm chiar punctul de pornire al acestui reportaj. Ion Dragu, secretarul comitetului de partid al I.M.U.A.B. „Nu mai scot în fața ziaristilor nici măcar o singură vorbă despre strungul carusel. De ce? Pentru că nu știu cum se face, dar toată lumea crede că numai noi, cei de la I.M.U.A.B., l-am făcut. Nu s-a prea înțeles că la fabricarea lui au colaborat 28 de întreprinderi din București și din țară. Cei de la Sibiu, de la „Balanța“, au făcut cu instalațiile hidraulice adevărate minuni. Nimeni, nici o vorbă despre ei. Cei de la Alba Iulia, de la turnătorie aflată încă la început de drum, au întrecut toate așteptările, chiar și ale celor mai optimiști dintre noi. Nici despre ei nici o vorbă. La fel, nimic despre întreprinderea de motoare electrice București care, deși aglomerată pînă peste cap cu tot felul de sarcini a reușit printre picături să facă în premieră pe țară un motor electric de 100 kW cu curent continuu. Ce să mai zic despre colegii noștri de la I.M.G.B., unde au fost construite, printre altele, batiul, platoul și traversa mobilă. Am muncit timp de doi ani umăr la umăr și am transpirat subțioară lângă subțioară și am gândit timp la timp, în acum, cînd totul e aproape gata, noi cum se zice, am ieșit în față, iar despre ei nu se știe nimic. E normal? Să nu ne crape nouă obrazul de rusine? Unde e satisfacția lor morală? Nici nu au curaj, o spun sincer, să dau față cu acei minunați tovarăși de muncă. Iată aici, pe birou, un telefon. Sună și cine trebuie, dar și cînd nu trebuie. A suna și pentru a ni se spune, mai pe ocolite nu chiar așa de-a dreptul, că noi, cei de la I.M.U.A.B., ne-am dat în față, mă grozavi decât toți. Scrieți, vă rog din toată inima, că nici măcar prin gînd nu ne-a trecut așa ceva. Și mai scrieți că dacă nu exista acest telefon, conștiința mea, apăsată, l-ar fi inventat. După cum vedeți, nici un cuvînt despre strung. Dacă ați fi înțeles, atunci vă propun o treabă gospodărească, temeinică. Scrieți despre toți. Incepeți cu...“

Un profesor universitar, energetician, conduce marea bătaie a constructorilor de mașini

Și am început, adică am continuat cu tovarășul profesor doctor inginer Ion Gheorghe Carabogdan, șeful catedrei de centrale termoelectrice, Facultatea de energetică, Institutul politehnic București, șeful comandamentului instituit la nivelul Comitetului municipal de partid București, pentru acțiunea carusel 16. A reda întregul dialog avut cu profesorul Ion Gheorghe Carabogdan ar însemna să umplem cel puțin două pagini de revistă, motiv pentru care ne-am rezumat a transcrie doar citeva fragmente „Industria constructoare de mașini reclama cu stringență acest carusel. Prin 1975 s-a ajuns la concluzia că nu putem realiza, așa că trebuia să-l aducem din import. Pe lângă faptul că era foarte scump, partenerii ni-l livrau abia peste 4 ani. Într-o zi de decembrie a anului 1976, în cadrul unei ședințe Comitetului municipal de partid, s-a luat hotărîrea să-l construim cu forțe proprii în numai doi ani. Deci, în decembrie 1978 strungul trebuia să fi montat la I.M.U.A.B., gata de reglaj

il ghidare, iar în martie 1979 să intre în probele de omologare, pentru ca în iunie să fie mutat la beneficiar, la I.M.G.B., și să producă. Când acțiunea avea să ajungă la jumătate, urma să înceapă și fabricația celui de-al doilea strung pentru Combinatul de utilaj greu din Iași, fapt care s-a și întâmplat, conform planului. De ce am fost numit eu, energetician, șef al comandamentului? Pentru că eram șeful comisiei tehnico-stiințifice de pe lângă Comitetul municipal de partid... „La loc de cinste, cu litere mari, adică, se cuvine a fi notat numele celorva întreprinderi ca I.M.G.B., pentru prelucrarea batiului, a platoului, a traversei nobile și a montanților ei, precum și a patiurilor pentru montanți. La turnăoria din Alba Iulia au fost turnate secțiile platoului, iar la «23 August», în premieră pe țară, s-a turnat coroana de antrenare a platoului, precum și toate carcasa pentru cutiile de viteză, de avans, de indexare și ale reductoarelor. La «Balanța»-Sibiu, instalația hidraulică. Merită menționate I.P.A., Automatica și Electrotehnica pentru dulapurile de automatizare, iar I.M.E.B. pentru motoarele extrem de pretențioase de 100 kW curent continuu. Dintre institutele de învățământ superior am menționat în primul rând Institutul politehnic pentru conceperea și proiectarea batiurilor la montanți, și Institutul de construcții pentru săniile montanților, la care săniile, printr-o construcție sudată, s-a făcut o

dicat au fost puterea sa foarte mare, apoi poziția sa, verticală și suspendată, precum și faptul că trebuia să realizeze două motoare identice din toate punctele de vedere, întrucât strungul este acționat de două motoare simultan. Conceperea, proiectarea și fabricația au început în iunie 1977 și l-am livrat exact în ziua prevăzută de grafic. De menționat că în aceeași perioadă a trebuit să asigurăm fabricația unor altor comenzi, la fel de importante, ca echipamentul electric pentru metro, pentru cuptoarele siderurgice sau echipamentul excavatorului cu cupa de 8-10 metri, fabricat la Brăila, acum în exploatare la Anina, plus alte și alte comenzi. Chiar dacă, valoric, motorul nu era cine știe ce, dar ca execuție ne ridica destule dificultăți în îndeplinirea principalelor noastre sarcini de plan, ne-am mobilizat exemplar. Cine ne-a mobilizat? Cineva, poate secretarul comitetului de partid, maestrul Constantin Moiescu, fiind cel care a reușit să ne ambicioneze pe toți, stîrnind în noi acea mîndrie profesională. Cine sînt oamenii care s-au lăsat, cum am zis, ambionați? Pentru toate problemele de calcul, ingineria Gabriela Simion. Pentru partea de construcție, ingineria Zamfirica Lungu și tehnicianul Gheorghe Paraschiv. Fabricația s-a realizat în atelierul de prototipuri și microproducție sub directă conducere a maestrului Pavel Sfetcu, la bobinași, un om de mare și îndelungată experiență, și șeful de echipă Marin Tudor la partea mecanică. Să-i amintim totodată și pe bobinari Nicolae Macavei, Nicolae Alecu, strungarul Ion Rădulescu și ajutorul Petre Rădulescu. La încercări și omologări i-aș menționa pe inginerii Virgil Tenescu, Dan Enăceanu și Alexandru Ianky. O contribuție importantă și-a adus-o și atelierul de sedevistică, unde inginerul Cornel Galea și maestrul Ion Radu au realizat în timp și foarte corect ștanța satorului, o piesă de o configurație extrem de complicată, poate cea mai complicată piesă din toată munca lor de până acum. În altă ordine de idei, am reușit să ne înscriem în grafic prin faptul că am cistigat un avans de timp la cercetare și proiectare, unde am ajuns la concluzia că pentru anumite reperi putem apela la citeva existente și la alte motoare pe care le executasem în prealabil. Am folosit, cu alte cuvinte, produse tipizate, iar produsul final, motorul, o mărturisim cu toată sinceritatea, ne-a umplut inimile de mîndrie. Cam atît despre noi”.

Nimeni nu era cel mai deștept

Inginerul Corneliu Nahorniak, directorul tehnic al I.M.G.B.-ului, ne-a împinținat surprinzînd, declarîndu-ne că ideea reconstrucției, chiar și sumare, a filmului numit carusel 16 îl încîntă nu în ceea ce-l privește, ci mai ales pe oamenii care timp de doi ani de zile nu au știut ce-i casa, nici masa, nici linistea, nici odihna. „Deși lucram la citeva utilaje de maximă importanță, cum ar fi coloana de sinteză pentru uree, în hala de mecano-sudură, sau turboagregatele pentru Turceni, în hala de utilaj greu, sau presele de vulcanizat benzile de cauciuc și mașina de alezat și frezat pentru C.U.G.-Iasi și Progresul-Brăila, ca să nu mai vorbim de uriasa presă de 12 000 de tone, cu toate acestea deci oamenii noștri au fost cuprinși de o frenezie pe care eu greu mi-o pot explica. Era o frenezie nu numai la nivelul întreprinderii noastre, ci în toate întreprinderile care colaborau la realizarea strungului. Cit despre colaborare, cum să spun, rar mi-a fost dat să văd așa ceva. Dispăruseră măruntele mofuri, micile ambiții, iar discuțiile în contradicții, pentru că au fost numeroase astfel de discutii, nu au lezat pe nimeni. Nimeni nu era cel mai deștept, iar soluția putea veni din partea oricui, chiar și din partea unui simplu muncitor ori a unui maestru de numai 33 de ani, așa cum a fost cazul cu întoarcerea platoului, cînd Dinel și-a asumat răspunderea că el, care a mai întors și alte piese, va întoarce și platoul, iar noi, specialiștii, sefii, am rămas, dacă mi se permite să spun, ca și trăsniți. Nu pentru că nu aveam încredere în maestrul Dinel și seful său, inginerul Ion Cîrpeanu, ci pentru că ne-a explicat foarte clar și pe indelete cum va face și am fost obligați să recunoaștem că a alesese soluția cea mai bună. Că pe urmă s-a întâmplat ce s-a întâmplat, de înghețase inima în noi, băiatul nu are nici o vină. El știa că se putea întâmpla, iar noi, spectatorii, după cum avea să se vadă, ne cam pierduserăm cu firea. În aceeași ordine de idei, ne-a uimit convingerea de sine a maestrului Corbu care stia că traverșa mobilă e bine făcută, că se înscrie perfect în parametri, iar nouă nu ne venea să credem, motiv pentru care noi am propus încovoierea gliserelor, astfel încît cei doi montanți, așezați la capete, cu cele 20 de tone ale lor, să le îndrepte în timpul lucrului. Nu, maestrul Corbu a zis, bazindu-se pe comanda numerică pregătită de inginerul Dumitru Țiu, că el scoate cei 0,2 milimetri. Și i-a scos, după trei zile și trei nopți petrecute lângă traverșa. Celor amintiți pînă în clipa de față i-aș mai adăuga pe tehnologii Ilie Simionescu și colegul său Teodor Dughilă, precum și pe maestrul Stelian Muresanu de la mecano-sudate. Cam atît, plus faptul că abia așteptăm să vedem strungul instalat la locul lui, aici, la I.M.G.B., în vederea execuției primelor piese, ansamblele sudate ale carcaserelor pentru motorul inelar de 5,05 MW. Prin prelucrarea lor la carusel, fabricația se reduce substanțial, ca timp, iar prin comanda numerică cu care este dotat caruselul, productivitatea muncii crește cu aproximativ 30 la sută. Ce este comanda numerică? Nu intru prea mult în detalii, dar este un ansamblu de instalații electronice după care umblă toată lumea, 15 la sută din prețul strungului se cuprinde tocmai în această comandă numerică!”

conomie de metal de 20 la sută. Intre institutele de cercetare, la loc de cinste se află Institutul de cercetare și proiectare mașini-unelte și agregate care, împreună cu Institutul de proiectări și automatizări, a asigurat proiectul general. După cum se vede, strungul carusel nu este opera unui om, a unei întreprinderi sau a unui oraș, fie el chiar și Bucureștiul. La nivelul anului 1978, acest strung reprezintă potențialul tehnic al unei țări. Una din semnificațiile majore ale acestui strung ar fi, zic eu, ridicarea stachetei competenței tehnice în țara noastră, adică, la ora actuală, România poate realiza utilaje de mare performanță. Mai mult decît atît, întreprinderile care au participat au realizat nu o mașină-unealtă, ci au cistigat colective cu o maturitate profesională cum nici nu se gîndeau că pot avea... „Ce anume a fost esențial, hotărîtor în această acțiune? Colaborarea între muncitorii, maștrii, tehnicienii, inginerii, specialiștii și întreprinderii, plus respectarea cu strictețe a tehnologiei de fabricație, a calității fiecărui reper și, în lupta permanentă cu timpul, respectarea graficelor... Momente deosebite? Multe, foarte multe. Ca spectacol palpitant, întoarcerea sau răsturnarea platoului la I.M.G.B. A fost o clipă atunci cînd, cit sint eu de profesor, m-am simțit tot numai o apă. Tot atunci, un moment hazliu. Se apropie de mine un tip și mă întrebă cine e unul, Carabogdan. De ce? Întreb. Pentru că, zice el, vreau să-l văd și eu pe ala care ne-a înnebunit cu telefoanele și să-i spun și eu vreo două vorbe. Dar cine ești dumneata? —am întrebat. Viorel Ocos de la «Balanța»-Sibiu, directorul întreprinderii. Îmi pare bine, i-am zis, eu sint Carabogdan. Ne-am dat mîna și am ris mîndoi. Sau un alt moment, repetat în ultima jumătate de an în fiecare vineri, sînd aveam ședințele de comandament. Ziua de vineri, cea mai aglomerată, începea printr-o tură pe la toate întreprinderile din București. Se analiza totul a fața locului și, fără rapoarte, discutăm la comandament, pe viu. Ruta începea de dimineață, iar pe la ora 14.00 ne apuca o foame de zile mari. Foamea ne apuca întotdeauna, ca un făcut, cînd receam pe lângă un Cuptor de aur, Îngă Titan. Se repezea șoferul și cumbara cite o piine mare, o dublă, caldă rumenă, că ne lăsa gura apă. Rupeam cu toții din piinea aceea și, nu știu cum, să spun, parcă ne înfrățeam și mai mult. Și-acum, vinerea, mi se face poftă de piine caldă. Am strîns, după cum se vede, amintiri pentru o viață întreagă. Nu mă mir că Dragu, secretarul de la I.M.U.A.B., v-a propus, cum zice el, o reabă gospodărească. Eu, ca șef al comandamentului, am ajuns, timp de doi ani, să-i cunosc aproape pe toți cei care au construit caruselul. De ce nu ar cunoaște toată țara?!”

Un motor electric în premieră pe țară

La întreprinderea de motoare electrice București, doctorul inginer Eugen Nicolescu, șeful atelierului de cercetare și proiectare pentru motoarele cu curent continuu, avea să ne declare: „Bineînțeles că nu avem nimic împotriva să scrieți și despre noi, mai ales că am întâmpinat destule greutăți cu motorul de 100 kW, cel mai mare din motoarele realizate pînă la ora actuală la noi. Deci, în ordine, problemele care s-au ri-

O speranță lirică din Timișoara: CORINA RUJAN

Are 20 de ani. E studentă la Facultatea de matematică din Timișoara. Scrie. Uneori frumos. Îi tipărim aici, cu speranță, primele versuri. Ave!

Bacoviană

În noapte se coace iubirea de versuri
Și ceasul se umple-n tăcere de fum.
Te chem pe-ntuneric. Cum ploaia
pe șesuri
Bacovia poate s-apară de-acum.
Recit în surdina o stanță pierdută
În cartea albastră, udată de ploii.
M-ascuți cu-o sială de pasăre mută.
Bacovia singur se uită la noi.

Să nu dormi trei zile și trei nopți din cauza unei traverse mobile

Maistrul Petre Corbu, șef de atelier, hala de turboagregate, din cadrul secției de mecanică grea. „Patru—cinci luni a durat prelucrarea traversei mobile, dar ca ritm de fabricație îl consider cel mai rapid produs. Cu acest prilej am stabilit și un record al meu, un record personal, n-am dormit trei zile și trei nopți. Nici la nunta mea n-am fost în stare de așa ceva. Că veni vorba de nuntă, tin minte că într-o duminică am ieșit pe la 15.30, am ajuns acasă cam pe la 16.30, m-am îmbrăcat la repezeală, nevastă-mea cu morala ei obisnuită, că altceva nu mă interesează decît Imeghebelu meu, și hai la nuntă. Se mărita fata unui coleg, Dumitru Cînciu. Am stat la petrecere pînă pe la ora 17.30, cel mult 18.00, și înapoi la traverșă, cînd a început recordul cu nedormitul. Dacă am băut cafea? Nu, nu obisnuiesc. În schimb am fumat citeva pachete de țigări. Singurul cistig cu țigările a fost că nu erau țigările mele, ci ale colegilor care veneau, iar la plecarea îmi dădeau țigările lor. Tin minte că i-am jefuit zdravăn de tot de Victor Ghilăș și Nicolae Andrei, strungari de-ai mei. Cînd am răsuflat usurat? Cînd am văzut traverșa încărcată pe trailere și însoțită de două echipe ale miliției care i-au asigurat transportul pînă la I.M.U.A.B. Am răsuflat usurat, am urcat aici, în cabină, am fumat o țigară și n-am scos o vorbă. Eram singur, singur-singurel. Apoi, pret de vreo cinci minute m-am uitat la peștii din acvariu, că asta este una din pasiunile mele. Ce treabă aveau peștii cu traverșa mea?! I-am lăsat în pace și m-am privit în oglindă, pregătindu-mă să mă spăl. Mi-am văzut ochii, șterși de oboseală, și o barbă de trei zile. Nu arătăm prea frumos, eu, care mă rad în fiecare zi. Am ajuns acasă pe la ora 16.00, iar soția, în glumă bineînțeles, iar cu morala. Am mîncat și-n 10 minute am adormit. Am dormit buștean, neîntors, pînă a doua zi dimineață, cînd din nou la treabă, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Dar prea mult vorbesc numai despre mine. Cel puțin numele celorva oameni cu care am tras, Emil Rusu, strungar, Constantin Durlan, la fel. Nicolae Andrei, Victor Ghilăș, Nicolae Roșca, Gheorghe Bancu, strungari. Strungari unul și unul, clasa întâi”.

În acest timp unul s-a căsătorit, iar altuia i-a născut nevasta un băiat

Stelian Muresan, șef de echipă, secția mecano-sudură. „Maistrul Corbu zice că oamenii lui au făcut traverșa mobilă. Foarte bine, dar în realitate noi am făcut-o, aici, la mecano-sudură. După staturile noastre avem voie la o toleranță de 16 milimetri, dar am ajuns la numai 3 milimetri. Un cazangiu înțelege imediat că pe o distanță de 18 metri o astfel de toleranță este un record greu de egalat. Știți ce este o sudură în mai multe puncte? O căruță la care sint legați, jur-impregur, 10 cai. Fiecare punct sudat trage în partea lui, deformează piesa. Trebuie să calculezi în așa fel încît forțele să fie aceleași. Dintre oamenii cu care am muncit i-aș aminti pe Ilie Trif, un băiat de numai 26 de ani, dar cu o mină de aur, pe Constantin Cînciu, Alexandru Ochean, Constantin Miu și Vasile Avrinceniței. Intre timp, odată cu traverșa, secția noastră a cunoscut destule evenimente. Cînciu s-a însurat. Jumătate din echipă am fost la nunta lui. Băiatul lui Miu a intrat la facultate, Trifu și-a luat mașină și a reușit la examenul pentru carnet. Iar lui Ochean nevasta i-a născut un băiat. Poate că unii au avut și necazuri, dar eu n-am știere despre așa ceva. Oricum, viața a mers înainte. Acum, chiar în clipa de față, sudăm o piesă de o extraordinară valoare, o coloană fracționară înaltă de 54 de metri. Mai ceva decît traverșa”.

A doua zi specialiștii străini au văzut cum apa stătea drepti în fața maestrului Dinel

Maistrul de schimb Gheorghe Dinel nu are decît 33 de ani și este autorul unei incredibile performanțe. Să zicem că într-un vas, o cratiță de exemplu, s-a

Aviz

E cineva care șterge
Cu mineca hainei
Zăpada de pe plăcuța
Galbenă
Pe care scrie cu intensitate:
„Pericol de moarte!”

Salvarea unei prejudecări

Curată iocană
Desprinsă din nori
Corabie goală
Pe fărîm ancorată
Doi tineri de mină
Și primii fiori
Salvind printre lacrimi
O prejudecată.

pus apă pînă la jumătate. Maistrul Dinel a reușit, cu palmele goale, să ia apa din vas și s-o așeze în poziție verticală. Fără să o fi înghețat, apa, ca un platou, stătea drepti în fața maestrului Dinel. Bineînțeles că totul nu este decît o metaforă prin care s-au exprimat specialiștii străini, că mai repede reușești așa ceva cu apa dintr-un vas decît să răstorni platoul strungului fără a fi descompus în prealabil cele patru secții care îl alcătuiesc. Maistrul Dinel nu cunoaște această poveste cu apa sau cu metafora, dar știe că a doua zi după nemaipomenita izbîndă specialiștii străini au rămas muți de uimire. „Toată răsturnarea trebuia să o asigure inginerul Ion Cîrpeanu, șeful meu, dar am avut norocul că dînsul a fost plecat, așa că mi-am încercat șansa. Nu aveam nici o îndoielă, știam că vom reuși, după cum știam că nu se poate să nu se întimplă ceva. Acel ceva s-a întimplat exact în momentul cînd platoul mai avea trei sau patru grade și ajungea în poziție verticală. Tocmai atunci, cînd ajunsesem la limitatorul cîrligului și urcarea trebuia să o asigure microviteza, cineva a legat invers conexiunea electrică, din neabgare de seamă și din emoție, iar platoul, în loc să urce, a început să coboare. Surpriza a fost așa de mare încît macaragii, șeful de echipă Nicolae Paraschiv și Dumitru Stan, au pus o frînă cam bruscă. De la această frînă a ieșit puțin fum, a căzut ceva praf, iar asistența, extrem de numeroasă, a înghețat pur și simplu. Mi-am dat seama imediat despre ce a fost vorba, am refăcut legăturile și peste citeva minute am ajuns în poziția verticală, punctul de foc, adevaratul moment periculos. De ce era periculos? Pentru că trebuia să asigurăm căderea prin schimbarea centrului de greutate, ori această schimbare, potrivit legilor fizicii, cunoaște un moment de zvicnire în jos. 160 de tone urmau să zvicnească! Asta înseamnă o forță teribilă, iar utilajele noastre nu o puteau contracara. Cum am rezolvat momentul? Am ridicat doar citeva milimetri, cel mult un centimetru, iar de la bază a început o tracțiune în sensul invers al căderii. S-a atenuat astfel șocul și platoul a început să alunece lin de tot, așa cum și urcase, cu viteza unui minutar. Toată lumea a răsuflat usurat, unii nici nu mai puteau vorbi de emoție, dar soția mea, macaragistă, avea ochii în lacrimi, sau numai mi s-a părut mie. A doua zi, cum spuneam, specialiștii străini erau muți de uimire și nu au vrut să creadă că nu am folosit și alte macarale decît cele din hală. Treaba lor!”

Cît mai curînd la Sibiu și Alba Iulia

Reîntorși la I.M.U.A.B., la poalele strungului ca să zicem așa, nu l-am putut aborda nici pe Gheorghe Chirică, șef de echipă, întrucît împreună cu toți oamenii săi tocmai montau capacul inductosinului. Erau urcați pe platoul strungului, ca niște statui vii pe un monument al muncii, și îl dirijau pe macaragiul Cornel Bibirnac. Nu i-am putut aborda nici pe ceilalți sefi de echipă, Dinu Pană, Stelian Petcu sau Marin Ghiță. Misunau în jurul strungului ca furnicile pe un mușuroi. Cu o oarecare șansă l-am întîlnit și l-am rupt de la ale sale pe Dumitru Dumitrescu, tot șef de echipă, care ne-a făcut cunoștință cu oamenii săi. Paul Vasilescu, ajutor de șef de echipă, Ion Cornea, Ilie Dumitru, Ilie Ștefan, Ene Tudorache, Gheorghe Constantinescu, lăcătuși.

Se muncea în liniste, se executau reglări, se verificau legăturile echipamentelor electrice. Undeva, lângă intrarea în hală, se ridicase pe jumătate cel de-al doilea strung carusel cu același diametru. „Despre noi s-a tot scris, mi s-a spus, ba chiar și la televizor a apărut un film de citeva minute. Scrieți și despre ceilalți, că doar nu am fost singuri!”

Lîngă noi, cu mina pe umăr, ca într-un gest amintind de clipele cu gînduri curate, Ion Dragu, secretarul comitetului de partid, zimbea. „Vedeți, nu a fost numai ideea mea, ci și a oamenilor de aici, de la I.M.U.A.B. Ca să fie o treabă gospodărească, pe de-a-ntregul, cînd mergeți și la Alba Iulia și la Sibiu?”

Cît mai curînd.

VICTOR NIȚA ■

Pledoarie pentru valoare și adevăr

Se constată, cu o insistență și cu o fervoare la care parcă nu te aștepti, tendința unor critici literari de a trece (la întîmpinarea unei cărți noi) totemul pe care îl are acea carte mai important. Parcă au sporit în vremea din urmă accentele de minimalizare a creației unor scriitori, mi-aș permite să spun, a unora dintre cei mai valoroși scriitori. Un asemenea caz de scriitori mare, de autor din ce în ce mai interesant de la carte la carte, este Ion Lăncrănjan. În ultima sa carte „Suferința urmașilor”, carte-eveniment, ca în puține alte cărți apar atîta material de epo-

că, atîta adevăr nedesfigurat și atîta durere a adevărului. Se transferă din păcate adversități personale în domeniul judecății de valoare. Oare faptul că Ion Lăncrănjan este un om dificil să micșoreze valoarea cărților lui în concepțiile unor critici, care se exprimă nu doar într-o „gazetă literară” fără o deosebită popularitate, dar și într-un ziar de cea mai mare încredere și de cea mai mare popularitate? Este inadmisibil să nu se observe, dincolo de stilul zgrunțuros sau cum i-o mai fi zicînd, al scrierilor lui Ion Lăncrănjan, statura impunătoare, pe care n-o poate

întîna nimeni, a adevărului cărților sale. E parcă un făcut ca Lăncrănjan să trăiască destinul lui Rebreanu încă o dată. Omagînd, de aici, din acest colț de revistă, efortul literaturii române în general de a depune mărturie adevărată despre epoca socialismului, despre omul acestei epoci, ne facem o datorie elementară să restituim cititorilor ceea ce credem a fi o opinie fără prejudecăți despre Ion Lăncrănjan și literatura sa.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Ion Lăncrănjan:

„Suferința urmașilor”

După Rebreanu, din satul Transilvaniei s-a ridicat la cuvînt o nouă conștiință în scrisul românesc prin Ion Lăncrănjan, acest om al muncii, al răbdării și al suferinței, mai degrabă tăcut, ajuns la lacrima cuvîntului de foarte departe, cu mare greutate, după decenii de lucrare și priveghere în amănunt, cu scrisul său mărunț, de scrib iobag cotropind mii de pagini pînă acum, reluîndu-le de atîtea ori pînă la

limpezimea cerută de rînduiala conștiinței. Rămăsorfan de copil în satul Ourda de pe Mureș, va urma o meserie să devină muncitor și din anul 1945 intră în Partidul Comunist punînd umărul la greul acestei țări cu vorba muncii și a modestiei pînă la anonimat, alături de țărani și muncitorii acestui pămînt ce-și căutau după război noua așezare. Îl văd acum sculțat odată cu zorile într-o cămăruță luminată dintr-un bloc muncitoresc din Drumul Taberei, lucrînd la cuvînt cu aceeași rînduială cu care moșii săi, țărani transilvani, au aruncat sămînta în urma plugurilor.

Lăncrănjan nu poate fi înțeles în afara istoriei de suferințe milenare ale românilor din Transilvania. Incrîncenarea frazei lui, pe alocuri vizioleala și duritatea ternă, corespund unui mers istoric tras pe roată,

hăituit și jupuit, dar niciodată abătut din drumul libertății și demnității sale.

Suferința urmașilor, la o relectură aprofundată, apare mai degrabă un roman istoric mitic, mai aproape de proza de inițiere în tainele trecutului ca și Creanga de aur a lui Sadoveanu sau proza lui Eliade, pentru că și aici suferința, ca și bucuria se plămăduie în preajma iubirii întîlnirii între două suflete în calea cărora intervine cu greul și amarul ei istoria.

Monu, eroul cărții, de acum un nume nou al literaturii române, nu-i un țaran ardelean de azi, de ieri, el revine la cuvînt dintre geții cei nemuritori, se alege dintre oștenii lui Horia și Doja, este virtual cel prezent la marile suferințe și nedreptăți purtate cu demnitate de țaranul român veacuri de-a rîndul aici, sub cerurile Transilvaniei.

Apoi, cartea are în centrul ei basmul tinereții fără bătrînețe și al vieții fără de moarte al cărui înțeles mai profund scapă la o primă lectură. Anume, este vorba de pătrunderea omului în Valea plîngerii, în asumarea suferinței omenirii, în solidarizarea cu soarta muritorilor: omul este tentat, ca și Luceafărul lui Eminescu, de viața muritorilor, dar în basm această tentație devine realitate.

Monu este acest erou, acest om inițiat în tainele suferinței, în măreția suferinței strămoșilor săi, măreție pe care numai omul putea să o poarte. Lăncrănjan rezolvă aici una dintre cele mai dificile probleme ale spiritului, anume cit îl este omului natura solidară, cit poate conta pe natură în asumarea destinului său preluînd, prin iubirea fiului său Niculae pentru un cal cu numele El Zorab, vechea temă a pegasului inițiat. În basmul redat amănunțit de Lăncrănjan, calul — natura — îl însoțește pe erou în drumul său spre asumarea suferinței. Dar odată ajuns în pragul acestui deznădămint el pleacă, scapă destinului, omul rămînînd singur ca și Oedip, orb în fața destinului. Natura nu-l poate sustrage pe om de la suferință, natura îl ajută, îl inițiază, este Paideia, zeița inițiatoare. De aceea calul scapă, nu poate ține omului loc de destin, el singurul fiind capabil din libertatea sa

să-și asume destinul, să accepte suferința, să ia pe umerii săi istoria. Așa se face că El Zorab, calul lui Monu, scapă și el de la moarte, se sustrage suferinței ultime. Monu vrea să se ridice la nivelul lui să-l implice în destin, să-l facă părtaş suferinței lui, să-l eroifice. Dar El Zorab scapă ca și în basm, unde calul se salvează și el de Valea plîngerii, omul rămînînd singur să-și asume din libertatea sa măreția suferinței.

Fără înțelesul mai adînc al acestor doi cai simbolici soot că încă n-am dat cheia cărții. Iar faptul că omul acceptă să-și ducă singur destinul, că nu face cale întoarsă cînd natura nu-l mai poate ajuta, cînd din libertatea sa are putere să se ridice mai presus de natură, să-și circumscrie existența ordinii superioare a spiritului, asumîndu-și implicit destinul istoriei poporului său care înseamnă asumarea suferinței țarilor transilvani, singura fibră vie de nebruit care a durat neamul nostru aici două milenii, acestea înseamnă că omul nu poate fi biruit, că și-a depășit condiția egoistă, obiectivîndu-se, devenind exponențial suferinței tuturor, angajîndu-se la greul istoriei neamului său. Este unul dintre cei mai puternici bărbați ai cuvîntului românesc acest Monu, eroul anonim care se trage din Miorița prin urmașii săi, din Horia cel tras pe roată, din Manole care-și sacrifică ce are mai sfînt pentru a-și însușește ctitoria.

Paginile inițierii eroului copil de către moșul său, de către Bunul său, în sufletul poporului nostru, în frumusețile naturii și rînduiala spirituală a neamului nostru ating dimensiuni antologice. Atît Monu cit și soața lui, Lița, crescută în casa unei femei atotșuitoare a tradițiilor orale milenare, reprezintă sufletul arhaic al unui popor cernut de suferință. Tocmai pentru că știu mult, sint inițiați în cele adînci, li se cere mult, li se cere să rămînă drepti și curaj, încrezători în puterea de purificare prin suferință. Acesta este mesajul central al cărții după conștiința mea și apariția lui în literatura noastră contemporană este semn de maturitate și sărbătoare.

IOAN ALEXANDRU ■

Prietenul mai mare al unei generații literare

La 55 de ani citi împlinește pe 20 februarie, Eugen Barbu rămîne scriitorul cu cea mai puternică forță de agitare a vieții literare. Nu avem încă perspectiva necesară ca să ne pronunțăm cu seninătate asupra omului și operii, dar este definitiv clar faptul că nici un personaj al „romanului literaturii române” din ultimii treizeci de ani nu a polarizat sentimente atît de violent contradictorii ca autorul Gropii și al Principei, ca redactorul șef al Luceafărului și Săptămîinii. Tentativa unora de peste hotare de a prezenta devenirea literară a României socialiste drept o regresivitate, de la „epoca de aur” interbelică, se lovește de realitatea extraordinară efervescentă creatoare care așază ultimii treizeci de ani ai vieții noastre culturale sub semnul unei mutații absolut inedite: este momentul cînd cultura română ia cunoștință de calitatea și destinul ei de mare cultură cu un rost universal.

Primii oameni care, în sinul acestei culturi, s-au simțit vorbind universului întreg pe limba română au fost Sadoveanu și Blaga. Primul om care a avut clară conștiința „mării culturii” române a fost George Călinescu. Dar cei dintîi cetățeni ai Universului pe care limba română și cerul românesc i-au făcut să se simtă universali de aici, apar abia în perioada 1955-1960 și ei alcătuiesc o întreagă generație literară, muzicală, artistică (geniali actori, mari pictori, sculptori etc.), așa-zisa „generație a lui Labiș”, fiindcă genul premonitoriu pentru întregul fenomen a fost tînarul pierit tragic în 1956.

Literatura — spunea Alb-rés — a prevestit întotdeauna, în veacul nostru, istoria. Miracolul politic românesc, intru chipul de genul unui cetățean al lumii care a așezat după 1965 pămîntul românesc nu numai într-un punct de interferență a liniilor pe hartă, ci și într-un punct de convergență a speranțelor lumii în biruința unei noi umanități, acest miracol a fost prevestit de „explozia talentelor” în preajma lui 1960. Explozie care face din acest an (cînd se lansează colecția „Luceafărul” destinată tinerilor, cu Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea ș.a.) începutul unei vîrste noi în literatura română. Dar această nouă vîrstă și-a avut nu numai vestitorul, ghiocelul de primăvară înflorit prematur și secerat de ger, ci și doi mari precursori, al căror destin personal și a căror forță de creație au reșezat cablul doborît de furtună pe stilpii de înaltă tensiune, făcînd a pulsa iarăși în uriașa uzină ce se cheamă Cultura Română, puterea pămîntului.

Acești începători de ev cultural sint Marin Preda și Eugen Barbu. De la Moromeții (1955) și Groapa (1957) s-a știut că rădăcina străbună odrăștește și mai năvalnic, în felul arborilor rețezai spre a-și concentra sevele în vîlăstare noi, regenerate. Preda și Barbu au acționat atît de profund și atît de hotărît asupra sensibilității epocii, au semănat, prin simpla lor prezență, atîta încredere în forțele de viață și de izbîndă ale acestei culturi, încît niciodată nu se va putea șterge din memoria generației care se afla atunci pe

băncile școlii „șocul” fericit al nașterii primelor capodopere ale literaturii noi.

Vor trece cîtiva ani și se va produce noul șoc: izbucnirea, spre cerul tot mai senin, a stolului de porumbei vestit de Labiș. Geniul lui Labiș, după geniul lui Preda și Barbu, a reșezat literatura română pe marea sa ablie firească și totodată pe albia nouă, a destinului socialist contemporan.

Generația aceasta, a lui Labiș, care în literatură își are deceni de vîrstă pe Paul Anghel și Fănuș Neagu, și al cărei benjamin este Adrian Păunescu, s-a caracterizat prin ceva ce i-a marcat pe toți: consonanța sufletească cu procesul inovator ce a transformat — cu sacrificii desigur, dar a transformat — România creată de generația pașoptistă, dar năruită de cataclismele primei jumătăți a veacului nostru, în Patria noastră de azi, renăscută și așezată pe treapta celei mai largi rezonanțe pe care prezența ei în lume a dobîndit-o vreedată. „Generația lui Labiș” s-a simțit chemată să definească sufletul și conștiința de sine ale acestei Români noi, să fie glasul ei de biruință și cîntecul de primăvară ale unui neam întreg ieșit dintr-o iarnă ce părea fără sfîrșit.

Această generație — cărcia îi va urma „generația ironică” și „generația critică” — și-a găsit, în ceasul hotărît în care se alege destinele, doi prieteni de nădejde: un critic și un scriitor. Criticul se cheamă Paul Georgescu, cel ce l-a descoperit și lansat pe Nichita Stănescu. Paul Georgescu a făcut din fosta Gazetă Literară clocoțoarea de unde au ieșit cîtiva dintre „ciudații boboci de rață” de care s-au spierat toți birocrății literari și toți dogmaticii momentului, dar mai ales fabricanții de literatură moartă din naștere, care se vedeau brusc măturați de pe scenă de năvala talentului și geniului.

Scriitorul se numește Eugen Barbu și trecerea sa în vara lui 1962 la conducerea Luceafărului (intemeiat de Mihai Dragomir) a însemnat așezarea unei adevărate locomotive în fața șirului barat încă de atîtea prejudecăți. Ce a însemnat Eugen Barbu pentru noi toți în anii 1962-1968, ne-a amintit de curînd Ioan Alexandru, în tableta sa din Luceafărul. Acel adevărat curent cristalizat în jurul

Luceafărului — „seria Eugen Barbu” — a reușit să adune într-un mînuș de energie, într-o veritabilă „sinteză în atac” ceea ce înmugurise la Steaua și Tribuna și ceea ce-și făcuse loc, de sub frunze veștede, la Gazeta Literară.

Luceafărul „lui Barbu” a fost locul unde ne-am găsit, ne-am recunoscut ca generație, ne-am definit un loc și un mesaj, Eram toți între douăzeci și trei zeci de ani și aveam nevoie de oameni care să explice „forurilor” ce avizau „materialele” noastre că nu e o crimă să scrii „poporul român” în loc de „poporul nostru”, că nu se cutremură lumea dacă apar versurile bolovănoase și unice ale lui Ion Gheorghe, că a scrie numele lui Nicolae Iorga nu înseamnă fascism și că a afirma existența unei vechi și mari tradiții culturale române nu este delict de naționalism; că poezia meditativă și încărcată cu parfum de grădina proaspătă a Anei Blandiana precum și versul, de o forță ce vestea pe tribunalul de mai tîrziu, al lui Adrian Păunescu au dreptul să vadă lumina tiparului măcar tot atît cit mîile de flori artificiale confecționate de pe o zi pe alta. Eugen Barbu, Ion Dodu Bălan, Alexandru Oprea se specializaseră ca plutașii de pe Bistrița de odinioară! Noi așteptam cu inima purice „cu ce vor veni” și era un oftat de ușurare în toți cînd aflam că „vom apărea”. Au fost cîteva „cauze” pentru care Eugen Barbu s-a bătut cu inerteții pînă la a accepta orice compromis personal, numai să biruie manuscrisul vreuunui dintre noi. Printre acestea, mica epopee (nescrisă) a apariției dramei Iona de Sorescu — cea dintîi creație genială a noii dramaturgii românești.

Eugen Barbu ne-a fost cloșcă, iar puși săi de aur s-au numit Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, Ion Gheorghe, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Constanța Buzea și alții alții. Pe critici, maestrul nu-i iubea în mod deosebit, cu excepția lui Marian Popa. Veniera însă pe Vladimir Streinu, căruia i-a creat la Luceafărul — prin Distinguo — cea mai celebră rubrică în epocă după Cronica optimistului de la Contemporanul.

În familia literară ce o prezida, ca și la cenaclul „N. Labiș” (care a rămas nedepășit, ca importanță, fiindcă nici un alt cenaclu n-a putut să adune sub același acoperiș pleiada care se aduna acolo pe vremea de glorie) am legat noi toți, cu marele nostru prieten, mai vîrstnic, un gen de relații pe care vicisitudinile vieții au fost neputincioase în a le eroda. Ne-am legat de fapt, în fața unui ochi nevăzut al conștiinței culturii române, să purtăm pe culmi un steag — steagul marii culturi românești crescute din tot trecutul, dar mai ales din tot prezentul nostru, către un viitor pe care am avut îndrăzneală (mi se pare cel dintîi), să-l proclamăm grandios în ultimul și totodată singurul articol pe care Eugen Barbu n-a reușit (cu toate eforturile și cu toată dorința sa arzătoare de a-l vedea în paginile revistei) să-l facă a „trece”! În ultimul moment cineva m-a declarat „vizionar exagerat” și cam... scrîntit și articolul a fost scos din pagină, așteptînd în spulul îngăbenit din mai 1968 pînă în 1975 ca istoria să ajungă acolo unde îndrăznise literatura să vizeze! Este articolul Prezența românească din volumul meu Istorie și cultură, articol în care încercam o sinteză a primilor trei ani din marea epocă în care ne găsim încă angajați, cu umire și dăruire.

Puțin după aceea Eugen Barbu a părăsit, în iunie 1968, Luceafărul. În toamna lui 1970 Eugen Barbu revenea, la Săptămîna.

Eugen Barbu a rămas și în această etapă a existenței sale cel ce a fost la Luceafărul, adică omul aceleiași pasiuni și aceleiași idei. Și-a putut schimba prietenii, colaboratorii, condițiile de lucru și spațiul grafic. Nu și-a schimbat steagul. A rămas mereu omul pasiunii ce ne strînsese în jurul său la Luceafărul, al acelei patimi mistuitoare pentru tot ceea ce-i pare că duce la creșterea culturii române și a gloriei naționale. A rămas cu aceleiași reacții prompte contra nedreptății, oricine i-ar cădea victimă, chiar propriii dușmani, pe care e gata atunci să-i apere. Eugen Barbu a făcut, face și va mai face destule greșeli. Este în logica acestui temperament vulcanic și nestăpînit. Sint și umbrele incrente oricărui piscur. Nimeni însă n-a fost gata cu mai mare sinceritate să-și recunoască eroarea și nimeni n-a întins cu mai multă sinceritate mina celui care îi pregătise cuțitul. Instinctul infailibil al Marelui Anonim — publicul — simte tocmai aceste trăsături ale omului. Sint tocmai trăsăturile pe care timpul le va cerne alegîndu-le de tot ceea ce în om și în epocă a produs tumult și îndîrjire. Și va recunoaște că Eugen Barbu face parte din categoria acelor oameni evocați cîndva de Bergson, care spunea: «În istoria societăților pentru ca să se producă un progres decisiv, este necesar să apară încălțătorii cu emoție, oameni ce reîncarcă aerul cu electricitate, care creează o atmosferă de emoție».

Cultura română a cunoscut în fiecare etapă a existenței sale cel ce a fost la Luceafărul, adică omul aceleiași pasiuni și aceleiași idei. Nici unul n-a făcut viață ușoară confrăților și nici unul n-a scăpat de represaliile lor. Cine citește azi presa vremii lor este îngrozit de cît poate răbda hirtia în materie de rea-credință, patimă și orbire, atunci cînd se urmărește „lichidarea” unui asemenea individ. Dar este condiția însăși a „speciei”! Căci cine seamănă vînt, culege furtună. Și cine seamănă un anumit fel de vînt, nu se poate aștepta la alt gen de furtună.

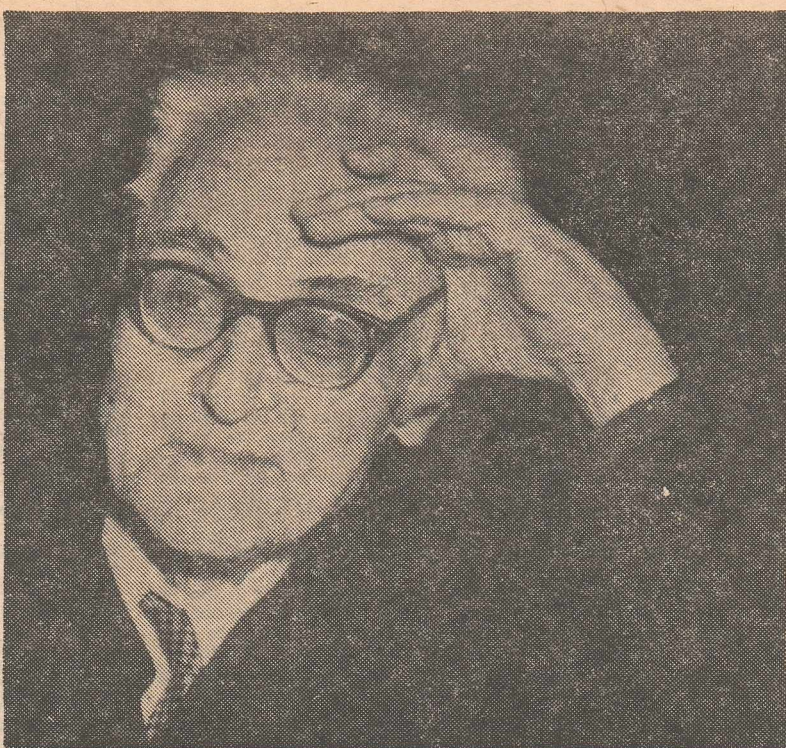
În briza de energie explozivă, neînfrînată și imprudentă, numită Eugen Barbu, o generație întreagă ne-am întins pinzele acum peste 16 ani și am pornit într-o „aventură spirituală” care s-a conturat cu vremea și care, purtîndu-ne pe fiecare după traiectoria propriului destin, ne-a făcut să ne simțim mereu legați sufletește prin debutul nostru și prin ceea ce el a semnificat cîndva. Se cuvine dar ca, la 55 de ani, Eugen Barbu să știe că fapta lui nu se șterge din conștiințele noastre ca urmele de nisip pe malul mării, oricîte valuri s-ar încerca să se arunce asupra lor. Fie-mi îngădui deci să mă alătur lui Ioan Alexandru, care evoca aceleiași ceasuri rodnice din istoria culturii noastre noi, de pe care numele lui Eugen Barbu nu poate fi nici răsluit și nici întinat.

DAN ZAMFIRESCU ■

P.S. Acest articol este și răspunsul meu pentru dl. Virgil Ierunca, pe care știu că e greu totuși să-l conving că nu toți pot trece de la „Caete de dor” și „Ființa Românească” la războiul împotriva ființei românești.

Ultimul Philippide

Fotografie de VASILE BLENDEA ■

Am încercat să dezvăluie către lume a omului, către
comunitate, căruia îi este dator, căruia îi este dator
poate să se poată da, pe termen lung, un
câtă omului și pe comunitate, ca la o libertate, spun
Tatăl nostru păstrat, nu se face, și face
spiritul de democrație, la aceasta dezvăluie, demeritul
nu un rol, heterodox și în al drăgăstie, speranța de
mai bine și posibilitatea omului și a satului român
aceste speranțe.

Alexandru Philippide

dec. 1977

Din manuscrisele de aur ale redacției Flacăra prezentăm cititorilor acest text, veritabil testament spiritual al mare-
lui poet Alexandru Philippide

S-a stins Alexandru A. Philippide, una din conștiințele acestei națiuni și ale acestei planete. Nimic însă din existența marelui poet, unul dintre cei mai mari pe care i-am avut, n-a amintit de zarva stîrnită în jurul lor de unii scriitori dornici să se afirme cu orice preț, prin orice mijloace. Viața lui Alexandru Philippide, mai ales de la o vreme încoace, s-a desfășurat ferită de ochi indiscreți, într-o reclusiune propice studiului și meditației, devenind un exemplu de înaltă ținută morală și dovedind că un om adevărat poate face din propria sa existență o capodoperă. Numai în aparență „ursuz”, autorul **Aurului sterp** a fost un om deosebit de cordial, care și-a iubit semenii fiind în permanență atent la tumultul epocii de azi. „Retragerea” sa a fost numai aparentă; nimic nu i-a rețezat în acești ultimi ani ai săi legăturile cu lumea înconjurătoare și faptul că în 1978, după o absență îndelungată, începuse să fie din nou prezent în coloanele revistelor cu poezii sau „considerații confortabile” e o expresie nu numai a unei vigori creatoare remarcabile ci și o mărturie a faptului că poetul fusese totdeauna printre noi.

Alexandru Philippide este urmașul unui neam vechi de cărturari. Strămoșul său Dimitrie (Daniel) Philippide a fost unul dintre primii care au folosit cuvîntul România pentru ansamblul teritoriilor noastre. Pentru acest unchi după tată al străbunicului său, Alexandru Philippide a întreținut un adevărat cult, dovadă și excepționalul său poem închinat lui, **Omăgiu unei umbre**, publicat anul trecut. Dealtfel, poetul l-a evocat întotdeauna cu iubire, așa cum a făcut-o și în revista noastră: „Dimitrie Philippide face parte din tradiția familiei mele. Nu vă ascund că și acum am un sentiment de mindrie cînd mă gîndesc la el. Venit din Grecia din pricina prigoanei otomane, Dimitrie Philippide s-a îndrăgostit de oamenii acestei țări și în anii 1815—1816, deși nu știa românește, a publicat două lucrări despre geografia și istoria Româ-

niei. El a văzut mai larg, mai complex decît unii dintre contemporanii săi din Școala ardeleană și a înțeles că locuitorii acestor meleaguri au dreptul să-și numească țara România. Și nu numai că a înțeles acest lucru, dar l-a și făcut cunoscut lumii într-o limbă de circulație”. Tatăl poetului, ilustrul lingvist și profesor Alexandru Philippide, a scris printre altele controversata lucrare **Originea românilor**. Dar nici unul dintre oamenii de cultură ai acestei familii nu avea să fie inezestrat atît de generos ca Alexandru A. Philippide. Învățat și scriitor de seamă, el a strîns în sine toată energia unui neam și a cheltuit-o pentru a spori averea spirituală a poporului nostru. Cel care a avut privilegiul de a fi cel mai de seamă reprezentant al neamului său de cărturari este totodată și ultimul dintre ei, de parcă natura ar fi fost geloasă pe această izbîndă a sa și și-ar fi interzis să mai creeze o alta asemănătoare.

Întreaga creație a lui Alexandru Philippide — poezie, proză, eseuri, traduceri — stă sub semnul dorinței de „împrieteni” cu realitatea. Volumele, sale mărturisesc despre tentativa poetului de a alunga din preajma sa enigmaticele, de a afla cit mai multe despre ambianța în care trăiește, naturală sau istorică. Fiecare carte a lui reprezintă o nouă treaptă în procesul de edificare a unei conștiințe care află de sine însăși și de cele înconjurătoare.

Aur sterp (1922) contura în general atmosfera senină a unui univers armonios și fericit. Decorurile erau populate de bufoni verzi, de țînțari. Viorile vechi întonau neconținut melodii, crinii își revărsau parfumul îmbătător. Peisajele nu aveau nimic terifiant. Treptat însă viziunea poetului se modifică și locul tablourilor pline de bună dispoziție îl iau altele, neliniștitoare. Încă din **Aur sterp** se petrece această schimbare, pentru că în **Stînci fulgerate** (1930), ea să fie și mai evidentă. Volumul acesta este al marilor elanuri romantice, al gesturilor care se cer profilate pe un fundal vast. Trîind într-o epocă de mari presiuni din partea istoriei asupra individului, poetul

opune realului plin de primejdii zborul fanteziei (**Visuri în vîietul vremii** — 1939). Dar această refugiere este lipsită de speranță și Alexandru Philippide revine în actualitatea literară cu cel mai bun volum al său, **Monolog în Babilon** (1967), o meditație susținută cu mijloace artistice de prim rang despre relația dintre om și societate. Contemporan cu seismele istorice ale acestui secol, Alexandru Philippide își exprimă în această carte plină de dramatism încrederea că valorile umane nu vor pieri niciodată și că în ciuda tuturor vicisitudinilor omul va triumfa. Aceeași nădejde în puterea creației de a învinge răzbate și din esurile sale, strînse sub titlul **Considerații confortabile**, unde atenția autorului este îndreptată spre ceea ce are șanse să dăinuie, fiecare pagină fiind un adevărat imn consacrat echilibrului clasic. Mai puțin comentate decît ar merita sînt cele două nuvele publicate de Alexandru Philippide — **Floarea din prăpastie** și **Îmbrățișarea mortului** — în care autorul face cu abilitate treceri din lumea reală în cea imaginară.

Poetul avea în pregătire, la „Cartea românească”, un ultim volum de versuri, **Vis și căutare**. O parte dintre poemele cuprinse în această carte apăruseră în ultimele luni. Nu putem ști cu exactitate cum va arăta imaginea „ultimului Philippide” așa cum ne-o va oferi **Vis și căutare**. Dar putem risca să anticipăm cîteva dintre coordonatele viitoarei cărți. Ea se așază firesc lîngă celelalte ale poetului încheind ciclul deschis de **Aur sterp**. Dacă „primul Philippide” contura feerii, se lăsa în voia jocurilor săgalnice, descria ironic peisaje („castelul e istoric și lacul e pătrat”), ultimul Philippide este de o gravitate coplesitoare. Lirica sa nu suferă modificări spectaculoase ca formă dar capătă „sonuri” inedite, în ceea ce privește conținutul. Este vorba, indiscutabil, de o lărgire a teritoriului liric al acestui poet. Totul pare gîndit în perspectiva sfîrșitului, presimțit cu o liniște și cu o împăcare care îi permit să pună în ordine tot ce-l înconjoară, ca în argheziul **De-a v-ași ascuns**. Versurile exprimă oboseala capătului de drum după care nu mai urmează nimic, nici o altă zare. În primul rînd, acest poet care nu-și pomeneste în nici o altă poezie strămoșii închină un impresionant poem celor care l-au premers. **Omăgiu unei umbre**, un veritabil testament spiritual, e un semn de recunoștință pentru rîvna înaintașilor și un vibrant elogiu adus pămîntului românesc. Acest poem patriotic al lui Philippide — cu adevărat extraordinar! — este scris dintr-un sentiment de datorie și respect față de valorile care l-au ajutat pe poet ca la rîndul lui să creeze. Într-o altă poezie, **Palatul**, autorul glorifică — lucru rar pentru el — copilăria („copilăria mea ridea în vale”) și păstrarea inocenței inițiale care îi permite să-și conserve intacte visurile:

„Și multă vreme rătăcirăm încă
Pîn-am ajuns la vechiul zid surpat,
Purtînd în noi, subtilă și adîncă,
Enigma dispărutului palat,
— Pe care, poate, tu l-ai și uitat,
Pe care însă eu îl caut încă.”

În **Pămîntului** Alexandru Philippide se lasă pradă unei crize de mizantropie contemplînd fărădelegile oamenilor. El ajunge să dorească un alt „rege al naturii”:

„Dar poate Marele Necunoscut
Sătul de-aceste creaturi inepte,
Va face lumea iar de la-nceput
Cu alte vietăți mai înțelepte,
Cu porcii blînzi, destoinicii măgari,
Modestii viermi sau șerpii solitari,
Scoțînd din fundul mării și-al pădurii
Pe viitorul rege al naturii.”

„Trista omenire de azi, mașinolatră” s-a îndepărtat de natură, astfel încît:

„Sub cerul larg, sfioși, în suflăt goi,
Ne furîșăm ca niște duhuri rele,
Și rid cumplit pădurile de noi
Cînd, firavi și stingaci, venim spre ele.” (**Întoarcere**)

Dar cele mai multe dintre aceste poezii destăinuiesc despre inevitabilul amurg. Lipsesc însă accentele de sperare, totul este spus simplu și adînc, pe un ton potolît, deci cu atît mai tulburător:

„De-a lungul vieții anii se alungă
Cu vara tot mai scurtă și iarna tot mai lungă,
Și tot mai repede și timpul trece
Și filiiie din aripi tot mai reece.
Spuneam așa pe vremuri, în trecut, dar acum,
Ajuns aproape de sfîrșit de drum,
Mai tare-mi sună toate-aceste-n minte” (**De-a lungul vieții**)

Acest poet care n-a cîntat pînă acum în versurile sale senectutea o descrie într-un decor întunecat, răvășit de întemperi:

„Se năpustește-n hornuri, vîind a toamnă, vîntul,
Și nouri suri s-adună posomorînd pămîntul,
Pătrund în orice lucru fiori de vreme rea.
De-a lungul vieții anii se alungă”

Cu vara tot mai scurtă și iarna tot mai lungă
Cenușă-n suflăt și la tîmple nea.” (**Cumpănă**)

Foarte frumoasă este și poemul **Viziune**. Stînd „ling-un geam înalt, atît de-nalt / Încît atinge cerul la zenit”, poetul își recunoaște dincolo de „muntele de sticlă” un alter-ego al său:

„Acest subtil și straniu frate-al meu,
Robit și el de zidul străveziu,
Sînt eu,
Dar eu așa cum aș fi vrut să fiu:
Erou al sutelor de vietți pe care
Nu le-am trăit din lene, din uitare,
Din teamă, din orgoliu, din vis, din nepăsare...”

Aceiași regret pentru clipele irosite în zadar răzbate și din **Vox în deserto**:

„Noi existăm, nu viețuim. Dar oare
Nu este cel mai prețios secret,
În omenească lume-nîmplătoare
Să ne-nvățăm să viețuim încet?”

Vis și căutare va cuprinde piese lirice de o rară frumusețe și va fi o incununare a creației marelui poet care a fost Alexandru Philippide. Ultimul din dinastia de cărturari Philippide, el ne-a lăsat o moștenire spirituală plină de strălucire și s-a retras „într-un tîrim de neștiut azur / În care nici o amintire nu vibrează.” Dar pe tîrimul nostru, în cultura noastră, numele său va fi mereu amintit, poeziile sale vor fi mereu citite de noi și noi generații, atîta vreme cît va exista suflarea românească, adică pentru totdeauna.

GEORGE ARION ■

Cap limpede

Trei valoroase reeditări

● A apărut, la Editura Eminescu, ediția a treia din volumul **Niște țărani** de Dinu Săraru. Salutăm cu bucurie această apariție editorială, socotind că romanul este o creație valoroasă în proza noastră contemporană. **Niște țărani** — carte publicată mai întîi în coloanele revistei noastre — își continuă cariera strălucită. Cităm din postfața autorului: „Dacă stau să mă

gîndesc bine am scris primul roman tipărit, **Niște țărani**, pentru că nu-mi mai ajungeau spațiul gazetăresc și mijloacele gazetăriei pentru a spune ce credeam eu că trebuie spus despre procesul revoluționar care a determinat schimbarea unei mentalități milenare într-un univers atît de tragic supus conștiinței salvării prin apărarea, „cu ghiarele și cu dinții”, a petecului de pămînt proprietate personală. Mă duceau la exasperare imaginile din literatură în care ni se descria un țaran continuu fericit și care nu mai știa ce să facă de bucurie că a venit, în sfîrșit, revoluția socialistă să-l invite la colectivizare ca la o serbare”. ● La aceeași editură a apărut și **Galeria cu viță sălbatică**,

romanul lui Constantin Toiu. Iată cum argumentează editorul — criticul și istoricul literar Valeriu Răpeanu — necesitatea acestei reeditări: „Anunțat de autor cu discreția care îl caracterizează, așteptat în editură de mai mulți ani, romanul a reprezentat pentru toți cei care l-au citit evidentă întîlnirii cu opera ieșită din comun, cu opera care reprezintă nu un moment într-o carieră literară, ci un eveniment în evoluția unei literaturi”. ● Editura Eminescu a mai reeditat și **Iarna bărbaților** de Ștefan Bănulescu: „Prezentă ediție, a IV-a — scrie autorul — care apare sub bunele auspicii ale Editurii Eminescu, poate fi numită, în sfîrșit, ediție definitivă, întregul corp de nuvele fiind cuprins aici, în ordinea și îngrijirea

dorită de autor, iar în **Addenda** volumului fiind tipărite integral și textele numite **Cîntece de cîmpie** (apărute într-un volum separat, în anul 1968) ele constituind, după opinia autorului, un fel de „documente lirice” ale spiritualității personajelor din prozele aspre ale **Iernii bărbaților**; după cum, atît **Cîntece-le**, cit și nuvelele cuprind, la modul evident, elemente principale de geneză pentru romanul **Cartea Milionarului**, din care a și apărut, anul trecut, întîlul volum, **Cartea de la Metopolis**”. ● Toate aceste trei volume au apărut în Biblioteca de proză română contemporană inițiată de această editură și care vizează retipărirea celor mai reprezentative lucrări ale prozei românești de azi.

Chichen-Itza

1.
Hacienda Chichen. In această noapte mă simt ca pământul poros de Yucatán care absoarbe în el totul. De undeva din junglă ajung până aici urletele șacalilor. Sfirtecă noaptea și nu mă lasă să dorm. Dimineața se vor retrage oboșiți să se culce, dar, acum, noaptea îi întărită parcă împotriva ei. Și voi ține minte probabil aceste urlete, așa cum îmi va fi greu să uit arsură soarelui tropical. Căci memoria mea seamănă cumva cu pământul de Yucatán. Pământul acesta care nu reține apa la suprafață. Adevărul său e în adânc. Acolo unde se ascund izvoare nebănuite. (Așa lor se compară, poate, cu fericierea? Și fericirea îți cere uneori să treci mai întâi printr-un deșert aparent, ca să ajungi la ea.) Aud afară, în clipele de liniște, foșnetul portocalilor. Cind am venit să mă culc, pe alea asfaltată de lângă piscină am vrut să culeg câteva portocale scuturate de vânt. Pe urmă am renunțat. Și fără să înțeleg prea bine de ce, mi-am reamintit o întâmplare pe care am evocat-o cindva în versuri.

„Am ajuns noaptea acolo și cineva scrisese cu cretă pe scindura ușii «Aceasta e casa Dvs». Dar n-a fost așa. Și poate de aceea o visez acum noaptea, să ne întorcem acolo și ceea ce n-am îndrăznit să ne spunem atunci, să ne spunem acum, poate nu vom mai repeta greșelile vechi. Și poate de aceea am rămas singur acum, să ajung iarăși acolo, să deschid ușa pe care cineva scrisese «Aceasta e casa Dvs» și care ne-a despărțit totdeauna. Dar amintirile nu pot fi locuite și trebuie să părăsim această casă din nou după ce-am părăsit-o o dată. Și să pierdem din nou ceea ce fusese pierdut. Ne rămâne drumul, să ne întorcem acolo cind sîntem prea singuri, dar casa aceea nu va mai fi, nu va mai fi niciodată o casă a noastră“.

De ce mi-am amintit această întâmplare tocmai în Mexic? Poate, lucrurile de care nu simțim niciodată nevoia să ne aducem aminte nu merita să le cunoaștem, să le trăim. Totuși, nimic nu poate fi reparat prin amintiri. O greșală săvârșită rămîne ca un șacal în junglă. Tace în lumină, ca și cum n-ar mai exista. Și într-o noapte, pe neașteptate, urlă. Ireversibilitatea timpului nu e o glumă a filozofiei. Nici portocalele care vibrează afară în liniștea nopții și pe care nu le-am cules nu-mi mai aparțin. Dintr-odată am impresia că multe lucruri au rămas neînțelese în acest drum. Am trecut, poate, prea în grabă. Și de aceea uneori aș vrea să mai dorm o noapte la „El Presidente”, să mai urc o dată Piramida Soarelui. Dar această noapte sfirtecă de urletele șacalilor mă cheamă la realitate.

— Izvoarele, seînor.
— Nu, Tatle, memoria e altceva. Totul rămîne în urmă așa cum s-a întimplat. Nu putem acționa decît asupra timpului din fața noastră.

Aud afară, în clipa aceasta, unicul sunet din lume la care nu mă așteptam. Un cocș cîntînd. Visez? Sau am devenit propria mea fantomă, singura care își mai aminteste de mine?

★
Dimineața, soarele plutește din nou orbitor deasupra junglei. Ne pregătim să urcăm azi treptele piramidei de la Chichen-Itza. Am brusc senzația că am văzut toate piramidele lumii și că ne aflăm undeva pe niște trepte, între ficțiune și realitate. Privesc piscina pustie, cu apa de un albastru de cobalt în care m-am răcorit în zori, hacienda, șoseaua, aridă ca și la Uxmal. Sîntem într-un pustiu verde. Nici un semn de așezare populată în jur.
La Chichen-Itza, după cite țin minte din ceea ce am citit, a fost odinioară centrul noului imperiu maya. Ruinele, ignorate multă vreme, au fost descoperite într-o noapte de un arheolog foarte controversat azi; acuzat de unii că ar fi fost un aventurier și elogiât de alții: E. H. Thompson. El a ajuns la Chichen-Itza însoțit doar de un indigen, amîndoi extenuați de drumul prin junglă. La lumina lunii a descoperit piramida și templele năpădite de ierburi și de mărăcinișul specific pământului calcaros al Yucatánului. Thompson n-a dormit toată noaptea, iar dimineața a văzut înălțîndu-se în aerul limpede coloanele în formă de șorpe din Templul Războinicilor, printre care rătăcea încă, sub cîerul secetos, duhul zeului ploii.

Schliemann a crezut în Homer. Thompson a crezut în povestirile lui Diego de Landa care, din vremea conchistei, istoriseau lucruri la lectura cărora toți mai tîrziu au zîmbit. Ele spuneau că în perioadele de secetă, la Chichen-Itza se organiza procesiuni la Fîntina Sacră unde preoții, pentru a-l îndupleca pe zeul ploii, aruncau la răsăritul soarelui în abisul fîntinii tinere fete, împreună cu vase prețioase și bijuterii. Convins că Diego de Landa nu minte, Thompson a luat lecții de plonjorie și a scormonit metodic în noroiul și mîlul din adîncul fîntinii, îmbrăcat în costum de șcafandru, căutînd printre copaci putrezii, printre șerpi, șopirle și oseminte, figurine de jad sau de obsidian, pumnale, vase și bijuterii de aur, ofrande votive aruncate de preoți împreună cu tinerele fete sacrificate zeului ploii, pînă ce plonjorii i-au spart în cele din urmă timpanele originalului arheolog descind din rasa căutătorilor de aur... Poate că au fost prea aspri totuși cei care explică entuziasmul lui Thompson prin pasiuni străine de știință, mult mai terestre, țînd de febra aurului, de nebunia aurului, cea pe care western-urile ne-au obișnuit s-o vedem ca pe o covalcadă pitorească, dar care a semănat cel puțin tot atîta moarte cit și Inchiziția. Un lucru ar fi greu de negat. Acest om a dovedit ceva. Și trebuie să recunoaștem, chiar dacă nu ne place acest adevăr, că la Troia vitejia n-a rezolvat în zece ani cit a rezolvat viclenia într-o noapte. Homer ne povestește și lucruri care nu ne miră, din păcate.

OCTAVIAN PALER ■

Ipostaze dramatice

Se ride în hohote la Mic? Cozi conștiințioase pentru jocuri planificate și gramezi anarhice care speră într-un bilet în plus. „Pentru săptămîna asta au fost cereri pentru două mii de bilete”, mă asigură Dinu Săraru, directorul teatrului, rîzînd, firește. Rid oamenii pentru că le era foame de pînăa risului. Printre atîtea alte penurii, lumea contemporană o trăiește și pe aceea de haz dialogat și conflictual, adică de comedie. Se pare că omenirea plătește luciditatea, informaționalitatea și exactitatea gîndirii ei de acum, plătește sec, peșin, cash, cum zice englezul, cu pierderi de umor, cu uscăciune a spiritului, deci cam scump. Dar iată că pe Sărindar e rost de ceva umor și încă de calitate!

Piesa — alcătuită c-un asemenea meșteșug încît dacă tovarășul Săraru ar fi general-filotim cu interesele comediei noastre contemporane ar organiza un spectacol-lecție la care să fie mobilizată (eventual prin invitații gratuit-mobilizatoare) membrii secției de dramaturgie a Uniunii scriitorilor (subsecția „comedie”), evident în contextul procesului continuu de reciclare —, piesa deci se cheamă **Pluralul englezesc** și aparține lui Alan Ayckbourn, „cel mai jucat autor englez de comedie”, după cum se jură, alb pe violet, afișul. În regia — precisă și limpede, deci de englezesc fason — a Sandei Manu, în trei bucătării de vis de gospodină din epoca revoluției tehnico-științifice — desenate original, doar cu vagi influențe din cataloagele Neckermann și din unele produse de serie ale Combinatului pentru industrializarea lemnului (C.I.L.) Pipera — de către arh. Virgil Luseov, îmbrăcați — cu șic insular conservator dar și modern — de către arh. Teodora Dinulescu, șase actori — Tatiana Iekel (excelentă în portretul strădaniei sale, cu temeuri filozofice culinare și aseptice, de a-și ajuta soțul să-i parvină Sir-ul din fața numelui în fața prenumelui), Mitiță Popescu (chipul de neclintit zîmbitor al tenacității în marș, al unei tenacități prea umane ca să nu fie și răzbuunătoare, al unei tenacități care, Doamne!, cu ce fălci cumplit-dramatică ride cînd își biciuiește partenerii spre veselie), Rodica Tapalagă (stîrnete spaima în sufletele masculine pentru că e feminină-feminină și, e clar, are și

umor), Vistrian Roman (spune, prin țînută, că familia personajului său numără ceva generații care au dus-o bine și, prin joc, mai spune că personajul său are o luciditate amară), Magda Popovici (minuțios și interesant creată starea rațiunii caraghioase prin somnolență, lene și lehamite), Dan Condurache (după ce trăiește două acte în dramatismul lucidității controlate, trece cu dezvălură în comedia groasă care-l face pe om de prisă) — deci, șase actori ne ajută să ne familiarizăm cu umorul englezesc, în special, și, în general, cu umorul de calitate, cel al spiritului și-al sfileiului, al vieții și-al realității. Nu-i ușor pentru ei (dar de-acum au făcut-ol) și nu-i ușor pentru spectatori, printre altele și din pricina colegilor de pe aici ai lui Ayckbourn, care, de ani și pe parale bune, tot ne-au stricat gustul, ni l-au coborît la nivelul posibilităților lor, tot dîndu-ne comedii bizare, prin care, ba eram tratați ca niște copii în fața învățătorului, ba ni se punea dinainte — chipurile oglindă satirică! — o lume de personaje cu comportamente nelogice, cu limbaj gros, trăind oricum, numai ca-n viață nu. Nu-i ușor, dar nu de receptivitate la inteligență și la glumă și la ironie ducem lipsă, încît spectatori în masă răspund umorului, chiar englezesc, cu aplauzele hohotelor spontane de ris românesc.

Pentru că am fost la premieră, în pauze am beneficiat și de **spectacolul personajelor lumii teatrului**: cu stele mari, mici, foste și viitoare, cu felurite feluri de joc, cu rafinate și cabotinisme, cu ambiții licioase și disperări mascate, cu de ris și cu de admirat, cu dramatism și tragism, per total și, pentru un ochi neino-cent, cu mult comic. Deci, chiar și-n pauze, prilej de ris la Mic.

Apoi finalul piesei și spectacolului, finalul acela care ne trezește la realitate, care ne amîntește, nouă, oamenilor, că relațiile noastre, așa de la om la om, nu-s prea oneste, prea dezinteresate, prea tandre, prea vesele. A fost acesta pasul comediei spre dramă.

Apoi știrea că Radu Nichita-Rapaport — traducătorul „Pluralului” în românește și traducătorul de concret-numeroase piese care ni i-a dat, potrivindu-le firese graiul lor cu limba noastră pe tot concret-numeroși dramaturgi de limbă engleză și de limbă americană; cetățeanul de calitate al lumii teatrului, lume specială însă alcătuită tot și pur și simplu din oameni — a murit. A fost acesta pasul dramei spre tragedie.

Dar la Mic spectatori continuă să ridă în hohote.

NELU IONESCU ■

Patru artiști români culeg aplauze cu Andersen la el acasă

Patru mesageri ai artei și inteligenței românești s-au întors în țară la fel de tăcuți precum au plecat. Numai că acolo unde au poposit au durat din carton și țesătură un spectacol. Un spectacol adresat familiilor, adică și copiului de cîțiva anișori dar și, deopotrivă, tătucului. Un spectacol de mare inventivitate și îndrăzneală, care a stîrnit admirație. Un titlu dintr-un ziar ne atrage atenția: „Premiera de aseară a început cu o ghiulea de aur“.

Organizatorii de spectacole de acolo, foarte în cunoștință de cauză, sînt uluiți de succesul obținut de Andersenul pus în scenă de o echipă românească și cu toate că media de rezistență a oricărui spectacol pe o scenă, tot acolo, este de 30 reprezentații, prevăd un număr record de minimum 100 de reprezentații.

Culmea bucuriei din punctul nostru de vedere este că realizarea aceasta aparținînd celor patru artiști români, pornind de la o piesă de Andersen, are loc tocmai acasă la Andersen. La citeva luni de la premieră iată-ne față-n față cu unul dintre cei care au contribuit la acest eveniment artistic, cunoscutul pictor Sever Frențiu, care avea să ne declare:

— Am plecat în Danemarca o echipă de patru artiști români din dorința de a realiza un spectacol deosebit cu o piesă gîndită și scrisă de regizorul Ștefan Lenkisch după povestirea lui Andersen, „Amnarul”. Ambițiile noastre au fost foarte mari, dar acum putem afirma că am izbutit. Să luăm lucrurile organizat, păstrînd, bînsîntele, firul evenimentelor. Am fost invitați de teatrul Scala din Aarhus, al doilea oraș ca mărime din Danemarca, pentru a realiza spectacolul sus-amîntit. Trebuie să menționez că acest spectacol era o premieră și pentru gazde, dat fiind faptul că teatrul Scala este un teatru pentru oameni mari. Echipa noastră a fost formată din: Ștefan Lenkisch, regizorul și realizatorul scenariului, Florentina Lenkisch, care avea ca sarcină să învețe pe viitorii actori minuirea păpușilor. Sever Frențiu, ca realizator al scenografiei și al costumelor, și Paul Urmezescu, realizatorul partiturii muzicale. Ambițiile scenariștilor au fost foarte mari, motiv pentru care am pornit la treabă cu inima plină de griji, cu atît mai mult cu cît aveam de lucrat cu niște actori care nu aveau nimic comun cu arta păpușărească, ca să nu mai vorbim de limba lor care, la început, suna cel puțin straniu pentru noi. Piesa avea trei lumi: o lume reală, a soldatului, una de basm, aparținînd celor sus-puși, și cea a burgheziei, care pe parcursul spectacolului avea să sufere mai multe transformări. De aceea am folosit 9 păpuși, 18 măști executate la mînere commedia dell'arte. Păpușile au avut niște dimensiuni uriașe, cam 2 metri. Am simțit nevoia acestor supradimensionări din dorința de a crea pe scenă o singură lume, care să se miște în același spațiu, în același univers, pentru a nu se crea o ruptură plastică între ideile și conținut.

— Cum s-a acomodat ceilalți parteneri ai dumneavoastră, veniți din țară și animați de aceleași sentimente și ambiții ca ale scenografului Frențiu?

— Pentru că aveți timpul, și bănuiesc și spațiul, restrîns voi insista mai mult asupra creierului și conducătorului artistic al micului nostru colectiv, care este marele animator de teatru pentru cei mici pe numele său Ștefan Lenkisch, și mă voi opri puțin la Paul Urmezescu care a scris o muzică de aleasă fru-

musește. La început actorii s-au descurcat cam greu, dar cum toți, dar absolut toți, știau bine notele, au reușit să descifreze frumusețea partiturii. Muzica a avut un rol determinant în înțelegerea filozofiei piesei.

Se cer citeva cuvinte de recunoștință pentru Florentina Lenkisch care trebuia să învețe pe actori minuirea păpușilor. Toți erau actori de teatru, despre păpușărie au zăuzeră, probabil, numai din literatura de specialitate. Ei bine, Florentina s-a achitat atît de bine de această grea sarcină, încît am convingerea că a sădit în sufletul multor actori interesul pentru arta păpușarului, și să nu ne mire dacă peste puțină vreme vom auzi că mulți dintre ei vor trece la această nouă artă.

Doresc să menționez faptul că din dorința de a obține cit mai multe efecte plastice am folosit ca exprimare cromatică negrul. Noi obișnuiți să numim maniera de teatru în negru, adică fundalul este negru iar costumele actorilor din catifea neagră. Această manieră nu era nouă pentru cei din Danemarca, dar nu a fost niciodată folosită. Poate și din această cauză succesul nostru a fost atît de mare.

— Stimat Sever Frențiu, sînteți un pictor foarte talentat și cunoscut. Îmi face plăcere să-mi amintesc de faptul că în decursul anilor revista Flacăra a produs în color și alb-negru multe din operele dumneavoastră și iată de-abia acum am onoarea a vă cunoaște. Doresc să vă fac public un gînd intim. Am impresia că sînteți pe cale să vă trădați marca pasiunii care v-a consacrat pentru o altă artă. Am dreptate?

— Nu. Totdeauna mi-a plăcut să abordez mai multe genuri de exprimare plastică. De data aceasta mă atrage mai mult scenografia deoarece am mari neazuri cu atelierul, mai bine spus cu faptul că deși sînt de peste 8 ani în Capitală nu am unde lucra. Pentru un pictor un atelier corespunzător este egal cu oxigenul pentru viață. De aceea mă îndrept spre scenografie atunci cînd mi se propune o piesă a cărei acțiune spirituală se muzează perfect cu universul meu spiritual. A nu se uita că am funcționat mulți ani la Teatrul din Arad, ca scenograf.

— În timpul cînd vorbeai mi-am aruncat ochii pe citeva fotografii color din spectacolul ce l-ați realizat în Danemarca. Cromatică vestimentăției ca și ideea costumelor sînt absolut încîntătoare. Păcat că publicul din țară nu va putea cunoaște niciodată ceea ce ați realizat acolo. Ne mulțumim cu faptul că un grup numai de patru artiști români au obținut un asemenea succes. Orice succes care se obține peste hotare este un succes al nostru, dar asta nu înseamnă că nu am fi bucuroși să vă aplaudăm și pe o scenă bucureșteană. Așa cum vă spuneam, sînteți cunoscut ca un mare pictor. Ați realizat numeroase pinze care au figurat în multe săli de expoziție. Vă preocupă scenografia, ați iscălit vitraliul de o superbă esență clasică la una din clădirile noi ale Aradului, demonstrînd încă o dată variata arie tematică pe care sînteți în stare să o abordați, dar parcă simțim că cel mai greu vă apasă faptul de a vă fi despărțit, fără de voia dumneavoastră, de penel, drept care ne exprimăm speranța că dorința dumneavoastră de a obține un atelier va fi rezolvată favorabil.

DAN BÎRLĂDEANU ■

la Palatul sporturilor și culturii

Grupul Cetatea din Satu Mare

Grupul 5 T din Tirgoviște

Brigada A.S.E.

Formația 2 1/2

Arpad Domokos

Monica Chifor

grijă pentru a nu sacrifica nimic din bogăția de sensuri a poeziilor a manifestat-o și Mihail Stan. El și-a alcătuit un recital de poezie care să-i pună în relief mai puțin înclinarea spre umor (**Halebarda** de Marin Sorescu) cit mai ales spre gravitate: **Și totuși, Arta** (Eugen Jebeleanu), **În fiecare zi ne batem joc** (Romulus Vulpescu), **Tinăr într-un oraș occidental** (Mircea Dinescu), **Document** (Constant Tonegaru), **Silnica geometrizare** (Dumitru Popescu):

Ați făcut din pământ o tablă de șah, voi, pionii închiși în careuri, alungați de caii ce sar peste gard, de nebuni tăind vicleni obicei pirtii, de cvadrițe cu perfide, moi pneuri, Melci tiritori, cu casa în spinare îmbrînchiți din pătrat în pătrat, stergeți cu trupuri gheboase peronul reginei, rostogolindu-vă în groapa comună a marelui mat. Ați tăiat în petice marea și cerul în timp ce boturi de pești înghiț pestii de vii, iar din răsturnate găuri de cirtice curg țările spaimii și ies, veninoase, trănzete lungi, stacojii. Măsurați munții în ani, furind zurgălăii de la gitul înspumătorilor armăsari. Pionul se poate plimba pe tabla de șah de planton seara. Stergeți cu erebla perfide linii și tăiați cerului ghiara! Cînd fi-va liber pământul am să vă caut — încă tinăr și viu — lingă rodiile udate cu fruntea, sorbind zeama lor dulce-acrișoară ca un rachiu. Voi veni prin slobod pământ, o slobodă apă pentru buza albă, uscată, făcînd să rodească vechiul desert de granit numărât, măcurat, cîntărit.

Laurențiu Mărgineanu s-a integrat perfect în structura spectacolului dovedind că are șanse pentru a se împlini și mai mult din punct de vedere artistic.

Așteptate cu interes, cele două debuturi programate pentru această parte a manifestării au convins parțial. Mihaela Nicolau (**Caut nume** de Lucian Blaga, **Colind**) a cîntat curat, dar fără a deveni memorabilă. Nici cei patru cîntăreți din

Tirgu Mureș, prezentați cu mărinimie de Dan Andrei Aldea ca fiind „senzationali”, nu s-au remarcat în mod deosebit cu **Balada anonimului** (Nicolae Lupu), deși nu li se poate nega o oarecare forță.

De-abia debutul pe care îl consemnăm în partea a treia a programului îl putem cataloga drept o reușită. Este vorba de grupul satiric al Academiei de studii economice, condus de economistul Nicolae Arieșan și din care s-au remarcat Cornelia Talambă și Marian Bănduț. Satisfizînd aspecte ale vieții nu numai studențești, tinerii din această brigadă au cucerit pe spectatorii prin verva lor. Dacă s-ar reuși să se omogenizeze și mai bine mișcarea acestui ansamblu și i s-ar găsi un text și mai potrivit, ne-am afla cu siguranță în fața unui grup de mare umor, deoarece talentul este în afară de orice discuție.

Covârșitoare a fost prezența pe scenă a extraordinarei cîntărețe care este Marcela Saftiuc. Cu o simplitate plină de rafinament, ea ne-a transpus cu **Fiii lacrimilor tale, Olean, Singura poveste, Să mă-noroce și prea tîrziu într-o atmosferă de vrajă**. Bine primit a fost și Mircea Bodolan — **Mătrăguna, Rănitul dintre linii, Fugarul**, ca dealtfel și Arpad Domokos — **Cîntec de țară, Ai rămas** (Mihu Dragomir) și un cîntec în limba maghiară — **De ce-aș fi și Vasile Seicaru — Colindul Dunării** (Paul Tutungiu), **Memento** (Doina Sălăjan).

Grupul Cetatea s-a prezentat corect cu piesele **Și de-o fi** (E. Mureșan), **La sintă Marie mare** (text popular) și excelent cu îndelung aplaudatul **Limba noastră** (A. Mateevici). Poate că și orele înaintate la care au cîntat au contribuit ca membrii grupului Opinia să nu răspundă pe deplin exigențelor publicului. Mult îndrăgitul **Și eu, și tu, și el, și noi**, de pildă, a sunat atît de fără vlagă, încît, la sugestia conducătorului cînaclului, a trebuit să mai fie repetat, de data aceasta interpretii și publicul reușind să creeze un bun moment muzical.

Dar cea de-a treia parte a manifestării a fost dominată de cîntărețul italian Evandro Rossetti. Acesta și-a luat rămas bun de la membrii cînaclului, de la spectatori, deoarece, încheindu-și studiile în România, se reîntoarce în țara sa. El și-a amintit chiar cu o zi în urmă, tocmai pentru a fi prezent la această manifestare.

Înainte recitalului său, Evandro Rossetti a spus: „Țin să vă vorbesc, să vă spun cîteva cuvinte acum, cînd trebuie să ne despărțim. Vreau să-mi exprim în-

treaga recunoștință față de poporul român care m-a primit cu atîta ospitalitate în toți acești ani de studiu. M-am bucurat de condiții excelente aici, în România. Vă mulțumesc din suflet pentru tot ce am întîlnit aici, pentru tot ce ați făcut pentru mine, pentru bursa pe care statul român a avut generozitatea să mi-o acorde. Doresc, de asemenea, să mulțumesc președintelui țării dumneavoastră, domnului Nicolae Ceaușescu, datorită activității căruia în România există un asemenea climat de generozitate. Mă reîntorc în țara mea purtînd amintiri de neuitat. Am învățat carte aici, am mîncat piine alături de dumneavoastră, m-am împlinit, lată, și ca artist, așa că nu vă voi uita niciodată. Încă o dată, vă mulțumesc din inimă. La revedere, dar sper că ne vom mai revedea.”

Evandro Rossetti și-a susținut repertoriul cu o însuflețire cu care parcă nu l-am mai văzut niciodată. El a ținut neapărat ca printre cîntecul interpretate să se afle **Cîntec pentru România** și **Dacă te afli undeva în Europa**, piese ce mărturisesc dragostea sa pentru pămîntul românesc, pentru oamenii lui. A fost un veritabil triumf, mai ales că, la insistențele celor prezenți, Evandro Rossetti, a cîntat minute în șir, fiind aplaudat fără nici o reținere, indiferent dacă a cîntat împreună cu copilul Andrei A. Păunescu — **Lumea de mine** a lui Ion Zubascu sau **Cozma Răcoare** împreună cu ceilalți colegi și prieteni, sau **Dor de Bacovia**, sau, în limba maternă, **Piazza grande, Vado via**. Au fost momente emoționante, care au culminat cu intonarea de către toți cei din sală a cîntecului **Trăiască România!** la cererea aceluiași Evandro Rossetti.

Deși au trebuit să fie folosiți un număr mare de interpreți, nici un moment spectacolul nu s-a desfășurat la voia întîmplării. Totul a fost gîndit minuțios, nelăsînd decît în aparență impresia de improvizatie acolo unde de fapt era vorba despre rigoare de arhitect. În această rețea complicată a spectacolului fiecare a apărut exact în momentul în care logica acestei întîmplări literar-artistice îi reclama prezența, realizîndu-se un crescendo bine gradat. Manifestarea a avut un final apoteotic. S-a văzut astfel că tot ce s-a petrecut în primele secvențe ale reprezentației a anunțat, a pregătit izbucnirea triumfală de la sfîrșit. Pentru că numai concentrînd în această parte a spectacolului o parte dintre cele mai mari talente ale cînaclului s-a izbit să se mențină trează atenția celor din sală la niste ore de neînchipuit pentru o manifestare artistică. În ambianța creată de acești extraordinari interpreți, publicul a fost smuls din oboseala inerentă unui asemenea maraton artistic. A fost în primul rînd cîntărețul cu voce care parcă te unge pe suflet, Victor Socaciu: **Un punct de vedere, Sub seu-**

tu amurgului (Lucian Blaga), **Dona, Dona, Colină** (Constanta Buzea), **Oituz**, **Recitalul lui Nicu Alifantis** a confirmat încă o dată valoarea sa de excepție: **Postalionul** (Radu Stanca), **Ce bine că ești** (Nichita Stănescu), **Cîntec cu bufon** (George Tărnea), **Decembre** (G. Bacovia). Din nou a răsunat mîznicul chior al lui Dan Andrei Aldea: **Situația în artă, Din nou acasă** (St. O. Iosif), **Lumină lină** (Ioan Alexandru), **Om bun, Brad bătrîn** (N. Iorga), **Cîntecul bufonului** (W. Shakespeare). Radu Gheorghe a electrizat pur și simplu sala în recitalul său plin de umor, reușind să steargă oboseala de pe toate chipurile: **Dirijorul**, o savuroasă parodie, **Prietena defunctului, Stau singur** (E. Seceleanu), **Broasca țestoasă, Cioroiul Pat** (Morgenstern), **Serenada per la dona**. Pentru ca Vali Sterian, în jurul orelor patru dimineața, să cînte fără greș **Casă bătrînească** (A. Donos), **Ardeal** (Mircea Micu), **Noapți, Cîntec de oameni, Antirăzboinică, Amintire cu haiduci**, iar Mircea Vintilă și Florian Pittis, cei mai îndrăgiți membri ai cînaclului, au susținut un recital combinat de mare frumusețe: **Sărmanul Dionis** (M. Eminescu), **Un om pe niste scări, Doină, Dor de singurătate, Risete fără catalog, Hanul lui Manuc, Proverbe, Făt-Frumos, Lordul John, Constantin și Veronica, Căutătorul, Vis și căutare** — ultimele două poeme aparținînd marelui poet Al. Philippide.

Manifestarea din 10—11 februarie a demonstrat încă o dată strălucitele virtuți ale poeziei și muzicii tinere de la noi, angajamentul cînaclului de a promova o artă lucidă și responsabilă, în conformitate cu epoca de azi, inspirată din idealurile acestui popor, în consens cu hotărîrile partidu'ui, ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, menite să păstreze această țară demnă și independentă, cu un rost precis în lumea contemporană. De aceea au fost numeroase momente care au glorificat epoca în care trăim, au celebrat faptele înaintașilor ca semn al indestructibilei legături între generații. Cînaclul Flacăra a găsit în cadrul politic al prezentului socialist o admirabilă ambianță de desfășurare a talentelor tinere, contribuind, cu puterile sale, prin poezie și muzică de calitate, la conturarea unui fenomen cultural complex și îndrăzneț, pe care numai revoluția l-a putut stîrni și înlesni, și la înfăptuirea căruia sînt chemați deopotrivă toți fiii acestui popor, indiferent de naționalitate și fără vreo prejudecată în privința statutului lor social. De aceea cel mai iubit cîntec al cînaclului, **Trăiască România!**, cîntec patriotic și politic de anvergură, a fost intonat de către toți cei prezenți în Palatul sporturilor și culturii, ca un omagiu adus partidului, revoluției, poporului, cîrmacului destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

GEORGE MAREȘ
Fotografii de ELENA GHERA

Cronica (322, 323)

Marti, 13 februarie. Cînaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar a susținut două noi întîmplări literar-artistice la Școala generală nr. 172 din Bd. I. Mai nr. 126 din Capitală, în prezența elevilor claselor I—VII și VIII—X. După cum a precizat poetul Adrian Păunescu, la aceste manifestări au participat cei mai tineri reprezentanți ai tineretului din România, în număr de 1.220.

Programul a fost alcătuit în așa fel încît să corespundă puterii de înțelegere a spectatorilor aflați la vîrste fragede. Dar s-a văzut imediat, din desfășurarea întîlnirii, că această putere de înțelegere este remarcabilă, astfel încît cînaclul a reușit să susțină cu aplomb o bună întimplare literar-artistice, întocmai ca în fața spectatorilor săi obișnuți. S-a dovedit încă o dată că muzica și poezia tinăra, de la noi, au o asemenea arie de iradiere, încît pînă și cei mai mici locuitori ai țării au devenit buni cunoscători ale acestora, manifestîndu-și preferințele, dezvăluindu-și aprobarea sau mai puțin aderarea la unele momente ale spectacolelor, participînd din toată inima la realizarea unor secvențe ale lor, demonstrînd, totodată, cu cit de mult har sint ineztrați.

La această școală au fost prezenți între orele 12 și 15 cîțiva dintre membrii re-

prezentativi ai Cînaclului Flacăra care — în Anul internațional al copilului — au ținut să fie alături, prin arta lor, de cei care poate, peste ani, le vor lua locul pe scenă.

Mircea Vintilă, Florian Pittis, Mircea Bodolan, Doru Stănculescu, Valeriu Sterian, Andrei A. Păunescu — elev la această școală —, Mihail Stan au realizat o suită de momente muzicale și de poezie mult gustate de întreaga asistență. Notăm cîteva dintre cele mai îndelung aplaudate piese cuprinse în program: **Eroi, Pămîntul deocamdată, Dulce Românie, Mielul, Lordul John, Omul pădurii, Lumea de mine, Avram Iancu, Cîntec între apele țării, Amintire cu haiduci, Cozma Răcoare, Rănitul dintre linii, Ardealul, Minunea**, la multe dintre ele reușita datorîndu-se și participării active a celor din sală. Emoționant, ca dealtfel la toate manifestările cînaclului, a fost momentul în care, în picioare, toți cei prezenți au cîntat **Trăiască România**, ca semn al recunoștinței pentru tot ceea ce se face în țara aceasta pentru ca tinăra generație să se bucure de cele mai minunate condiții de viață, de ambianța cea mai propice pentru a se putea exprima prin artă.

GH. AMUZA

A înțelege sau nu

Uneori e bine să nu afli, uneori e bine să nu știi, uneori e bine să nu înțelegi, uneori...

Uneori e bine să nu știi cum arată o duminică, într-un bar, seara, la Valence, în Franța, când un drumeț tinăr, un vagabond la 27 de ani, plecat de mult de acasă, de nu știi unde încotro, să bată șoselele și cărările, bea „un lăptuc” cu doi liceni, Jean-Pierre și Jean-Louise, bea și discută amical, ca „entre copains”, și pe urmă, când le spune că nu are unde dormi, cei doi îi spun să vină cu ei la Patrick, un prieten, cu apartament mare, fiu de industriaș, unde va găsi cu siguranță o saltea, și o găsește, și ei pun, noaptea, „magul”, cu câteva rockuri și Dominique, drumețul, le spune că nu-i place muzica asta, cum poate să nu-ți placă nici ție, nici lui, deși mie-mi place, dar asta se poate înțelege, dar uneori e bine să nu înțelegi de ce trei băieți normali încep să împungă, cu un pumnal, un prieten, slab, famelic, neputincios, ca să-l vadă cum reacționează, să-l împungă așa, în joacă, așa, de-al naibii, fiindcă nu-i place rockul, și după împunsăturile cu pumnalul, încep să-l lovească ușurel, apoi mai tare, cu pumnii și picioarele, apoi și mai tare, până ajung să-i dea cu ghețele în cap, să-l biciuiască rău cu o curea, peste git, apoi să crape pe el o cască de motociclist, nu, nu e bine să înțelegi din ce le-a venit, ce i-a apucat, cum pot trei oameni tineri să chinuie trei ore, în bătaie, un al patrulea, până-l omoară. Fiindcă nu i-a plăcut un rock? Fiindcă nu a reacționat? Fiindcă era un vagabond? La patru dimineața, i-au injectat în venă o cutie de tranchilizante și l-au cărat, mort, pe o stradă învecinată, punându-l pe o gură de canal. Uneori e bine să nu înțelegi.

Politia însăși nu înțelege, după ce i-a prins și i-a anchetat. Erau indiferenți. Au spus tot, fără conștințieri. Au mărturisit lesne. Au dat amănunte. Au făcut lux de amănunte, „ca specialiști perfecți în romane de serie neagră”, zice un politist, deși eu nu văd legătura neapărată, fiindcă mulți citim un Chase, fără a imbrinca nici măcar lumea în tramvaie, cum fac atîta cu „Micul Prinț” la bază. Politia însăși e stupefiată. Inspectorul a spus că „eram mai îngrozit decît ei, am un fiu cam de vîrsta lor”. Ei nu erau îngroziiți. N-au exprimat nici un regret. Aveau o singură grijă: să împartă împreună responsabilitatea faptei. Uneori e bine să nu înțelegi... Prietenii lor nu înțeleg nimic. Doamna Sapin, proprietara unui cafeu liniștit de peste drum de liceul lor, nu înțelege nimic. Ea le dădea pe credit, cu plăcere, cite un sandwich, cite o gustare, „erau foarte drăguți, zău, foarte simpatice”.

Nu, nu trebuie înțeles tot, nu trebuie întotdeauna explicat tot, elucidat tot. Există un prag al violenței care nu trebuie trecut — zic criminologii — cei trei l-au trecut și singura lor logică a devenit furia de a lovi. Există însă un prag al ororii — sustin eu — și nu întotdeauna este o lasitate a inteligenței să nu-l cunoști, să nu-l calci, să nu-i cobori ultima treaptă. Uneori, a nu ști cit intineric zace în om devine un curaj mai patetic decît o luciditate care înțelege tot și explică tot. Uneori, a explica totul se transformă într-o boală care-ți slăbește întregul organism moral. Iar a găsi inexplicabil oribilul poate fi semn de sănătate a unei inteligențe.

Nu voi pricepe, așadar niciodată cum au putut, după crimă, să stea dimineața în jurul unui flipper. Politia i-a găsit jucind la flipper — precizează, infiorate, zărele, și mie îmi vine să mă rog lor, zărelor inteligente ale lumii, să ne dea din când în când dreptul să nu înțelegem chiar tot ce se întimplă, ca din neînțelegere și perplexitate să găsim puterea de a ne păstra chipul uman, căruia ceva trebuie să-i rămînă totuși străin.

Uneori, a nu înțelege e singurul fel de a da înțelegerii un sens, o noblețe, o șansa.

RADU COSAȘU ■

Noul și negocierile de dezarmare

Se vorbește de citva timp, și pe bună dreptate, cu referire la perspectivele eforturilor de dezarmare, despre premise incurajatoare, despre evoluții ce alimentează speranțe, despre începutul unei etape noi chiar. În aceste zile, asemenea aprecieri sînt prilejuite cu deosebire de inaugurarea activităților noului Comitet pentru dezarmare de la Geneva. Secretarul general al O.N.U. exprimă speranța că evenimentul va deschide o nouă etapă în strădaniile omenirii de înfăptuire a ceterinței, existențială pentru toate statele, a dezarmării.

De citva timp, noul în viața internațională se afirmă pregnant și în sfera dezarmării. Convingerea tot mai larg răspîdită la scara planetei este că omenirea nu-și poate permite — decît dacă s-ar îndepărta în mod premeditat de la rosturile sale firești — continuarea cursei nebunești a înarmărilor. Ceva în materie trebuie făcut, pînă nu este prea târziu, pentru a modifica radical și ireversibil sensul demersului ilotic spre o lume tot mai mult și mai periculoasă înarmată, tot mai amenințată de pericolul de război, tot mai împovărată de giganticele cheltuieli de înarmare. Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării din mai—iunie 1978 s-a constituit într-o vastă cameră de rezonanță în care au răsunat puternic glasurile popoarelor lumii, cerind trecerea la dezarmare. Cele hotărîte atunci deschid perspective reale angajării statelor pe o cale nouă în cimpul dezarmării. Acum, după materializarea consensului într-un document de greutate al O.N.U., este momentul hotărîtor, al trecerii la faptă. Este momentul adevărului pentru afirmarea unei credințe a statelor, pentru exercitarea voinței lor politice, pentru acoerirea în aurul faptelor a bunelor intenții, de atîtea ori dealtfel proclamate și în trecut. Începerea lucrărilor noului organism de negocieri multilaterale în domeniul dezarmării este cea dintîi ocazie semnificativă oferită statelor pentru a dovedi că hotărîrile sesiunii speciale nu vor mai avea soarta atîtor rezoluții adoptate de O.N.U. în materie care au rămas, dintr-un motiv sau altul, într-o formă sau alta, literă moartă.

La Geneva s-a întrunit și este în activitate așadar un organism de negocieri nou. El este imputernicit — și dispune de toate premisele — în vederea soubării rotației: aceea a eficienței eforturilor de dezarmare întreprinse în cadrul negocierii în perioada postbelică.

Structura și activitățile Comitetului urmează să fie, în baza hotărîrilor sesiunii speciale, mai democratice. Ceea ce, în mod concret, înseamnă: participarea tuturor statelor membre la toate lucrările și în toate organele Comitetului, ca state suverane și independente, indiferent de apartenența sau neapartenența lor la un bloc sau altul; asigurarea conducerii lucrărilor pe baza principiului rotației; adoptarea hotărîrilor prin consens; dreptul tuturor statelor — fie ele sau nu membre ale Comitetului — de a prezenta și a-și susține punctul de vedere propriu asupra unei probleme sau alteia, de a

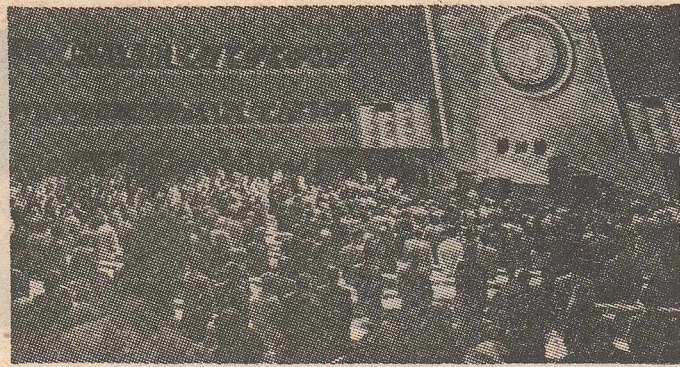
adopta inițiative și de a formula propuneri concrete în domeniile în care interesele lor vitale le determină să acționeze; legătura explicită, mai strînsă, intru totul firească, a Comitetului cu structurile organizației mondiale.

Sînt, toate acestea, premise incurajatoare. De modul în care Comitetul, în fond statele sale membre, va valorifica aceste condiții favorabile depinde transformarea posibilităților evidente în realități certe. Departe de a fi un bun cîștigat, procesul declanșat în acest sens are de făcut față încă unor inerții, manevre dilatorii, obstrucții sau opoziții fătîșe care nu pot fi ignorate. În această perioadă a lucrărilor sale, cînd Comitetul se concentrează cu precădere asupra stabilirii programului concret de lucru și a regulilor procedurale, se poate constata în mod clar în ce măsură statele membre dau dovadă într-adevăr de voință necesară angajării unor dezbateri și negocieri efective în viitor asupra dezarmării.

Ca întotdeauna — din prima zi a participării sale la activitățile Comitetului de la Geneva, zi ce coincide cu momentul înființării acestui organism — România socialistă se află între statele cel mai activ angajate în lupta pentru adoptarea unor măsuri efective și substanțiale de dezarmare. Contribuția țării noastre la democratizarea cadrului organizatoric și procedural al Comitetului, la îmbunătățirea continuă a activităților sale este larg recunoscută. De-a lungul ultimului deceniu, semnatarului acestor rânduri, corespondent al presei române la diferitele sesiuni

ale vechiului Comitet, șefii de delegații a numeroase state i-au exprimat deosebita apreciere față de rolul constructiv îndeplinit de România în cadrul eforturilor desfășurate în organismul de la Geneva pentru realizarea de progrese concrete pe calea spre înfăptuirea dezarmării. Aprecieri elogioase în acest sens ne-au făcut Risto Hyvarinen, reprezentant al secretarului general al O.N.U. în Comitetul de la Geneva, Alva Myrdal și apoi Inga Thorsson, membre ale guvernului suedez aflate succesiv în fruntea delegației Suediei la lucrările Comitetului. Alfonso Garcia Robles, veteran al negocierilor de dezarmare postbelice și, de mulți ani, șeful delegației Mexicului, ca și șefii delegațiilor multor altor state membre, între care Canada, Egipt, Italia, Iugoslavia, Japonia, Marea Britanie, Maroc. În activitățile Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, politica românească de pace, profund angajată în realizarea de progrese pe calea dezarmării, își află o strălucită expresie. Convingerea fermă a României, mereu confirmată de mersul evenimentelor, este că momentul internațional actual este capabil să permită statelor doritoare de pace imprimarea unui curs realmente nou, eficient și în interesul întregii omeniri, eforturilor orientate spre consacarea organismului de negocieri de la Geneva ca for multilateral care să declanșeze în sfîrșit procesul de realizare a dezarmării și instaurarea unei păci trainice în lume.

CORNELIU VLAD ■

O aspirație a tuturor popoarelor: pacea.
O cerință esențială pentru împlinirea ei: măsură practică de dezarmare.

PUTEREA ADEVĂRATĂ

(Urmare din pagina 1)

cîteva milioane de oameni în plus nu pot face mai dreptă, mai justă și mai convingătoare gîndirea unui popor, un spor de venit național nu ajută pe nimeni să vadă mai limpede rosturile lumii, iar înarmarea nu produce ci, din păcate, consumă inteligență.

În viața internațională, puterea adevărată a unei țări, prestigiul și influența sa nu se pot clădi decît pe o politică externă pașnică și activă, pe respectul neabătut și necon-

diționat al principiilor democratice, pe adeziunea în orice situație, la reglementările politice și pe strădania și capacitatea de a influența în bine mersul evenimentelor.

Nu mai astfel ne putem explica de ce printre animatorii vieții internaționale regăsim deopotrivă țări mari, mijlocii și mici, de ce, pe lîngă ierarhia propusă de teoriile sus-amintite, există și o alta, în care fiecare națiune își alege singură locul în raport direct cu dragostea de pace, dreptate socială și națională, de libertate și progres pe care este dispusă să o investească în politica sa.

„Maricultura”, o posibilă soluție la penuria alimentară mondială

Oceanul planetar, care ocupă mai bine de 71 la sută din suprafața Pămîntului, furnizează în prezent doar un procent din totalul necesităților alimentare, în continuă creștere, pe plan mondial. Constatarea, aparținînd experților în probleme de pescuit, poate părea un veritabil paradox într-o lume în care se vorbește tot mai intens de penurie alimentară, de milioane și milioane de infometați. Se pare însă că mileniul viitor, de care nu ne mai despart prea mulți ani, va marca începutul unei perioade de reevaluare a importanței uriasului depozit de proteine pe care îl reprezintă mările și oceanele.

În această perspectivă, ideea valorificării controlate a faunei și florei marine ar putea constitui o alternativă demnă de luat în seamă, cu atît mai mult cu cît rezultatele obținute pînă în prezent în domeniul „mariculturii” sînt în măsură să pledeze cu suficiente argumente practice pentru o utilizare largă a potențialului alimentar existent în „lumea adîncurilor”. În arhipelagul nipon, de pildă, cultivarea zonei litorale a mării constituie încă de prin secolul al XVII-lea o îndeletnicire de bază a localnicilor, îndeletnicire care cu-

noaste astăzi o extindere și dezvoltare spectaculoase, legat evident, și de condițiile extrem de favorabile existente de-a lungul celor 29.000 kilometri de coastă, dar și de necesitățile sporite de alimente ale populației. Începînd cu primii ani ai acestui secol, creșterea dirijată a stridurilor, anghilelor, crapilor a început să capete un caracter industrial din ce în ce mai pronunțat. Dacă prin anii '40, culturile în mare produceau deia aproape 100.000 tone de alimente pe an, în 1976 exploatarea mării furniza peste 840.000 tone de resurse alimentare. Regiunile din sud-vestul Japoniei, ca și marea interioară Seto, serie o revistă niponă, sînt pe cale să devină principalele regiuni ale mariculturii din această țară unde, pe lîngă activitățile de producție propriu-zise, se desfășoară și ambele lucrări de cercetare în domeniu. Evident, o îndeletnicire cum este cea a „cultivării” mării nu este nici simplă, nici ușoară. Ea ridică o serie de probleme legate de asigurarea unei eficiențe economice cit mai ridicată, de „furaieră” cit mai corespunzătoare a diverselor specii de pești, de construirea spațiilor de care se fixează crustaceele, de stabilirea a densității optime, de evitare a proliferării planctonului, fenomen nociv care dă naștere așa-ziselor „marea roșii”. În ultima vreme au fost consacrate numeroase studii utilizării apei calde provenite din centralele termoelectrice sau nucleare, în vederea îmbunătățirii creșterii peștilor. Încălzirea pe această cale a apelor în care se practică maricultura ar permite continuarea exploatarei și în sezonul rece.

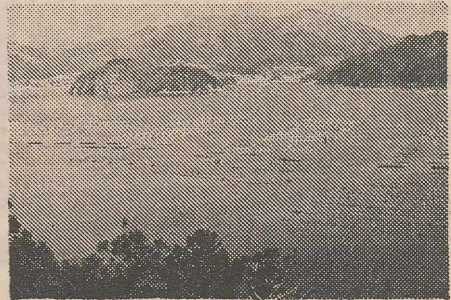
Iată numai cîteva secvențe dintr-o activitate care începe să-i preocupe tot mai mult pe specialiștii din lumea întreagă și care ar putea oferi o soluție la marea problemă alimentară ce confruntă tot mai acut omenirea. Cu atît mai mult cu cît, așa cum afirma un reputat specialist, profesorul Pieter Korringa, de la Institutul olandez de cercetări asupra pescuitului, „fiind foarte optimisti și presupunînd că randamentul pescuitului tradițional ar ră-

Imagine de la un centru nipon de cercetări în domeniul pisciculturii, în care se studiază cele mai bune metode de alimantare

mîne acelasi, exploatarea mării ar putea să urce producția anuală de pește cu numai 0,1 la sută. Aceasta nu este soluția pe care o așteaptă milioanele de infometați din lume”. Desigur, maricultura modernă, industrială se află încă la începuturile ei, iar cercetătorii care se ocupă cu ameliorarea acestei noi discipline nu și-au spus încă ultimul cuvînt. Și, așa cum susțin experții, dacă s-ar putea organiza piscicultura după metodele de creștere a animalelor domestice în mari complexe industriale, ceea ce nu este imposibil în perspectiva dezvoltării științei și tehnicii la începutul viitorului mileniu, marea ar putea asigura o hrană imbelusugată pentru miliardele de cetățeni ai planetei.

P. AURELIAN ■

Diferite varietăți de scoici sînt „crescute” în această veritabilă baie creată de om în nordul Japoniei

ȘTIINȚA PE MAPAMOND

Temperatura corpului și inteligența

Mamiferelor și păsărilor le-au trebuit trei miliarde de ani pentru a „învăța” să transpire și să se zburlească, declanșând astfel mecanismele de răcire și de încălzire, astăzi riguroso dirijate de un sistem informatic natural — afirmă specialiștii. Această autonomie termică, ce a fost înălțată de om la cel mai înalt grad de perfecțiune, a permis dezvoltarea inteligenței. Astăzi, sub gerul cel mai cumplit sau sub soarele tropical, termometrul de sub braț indică 37 de grade Celsius. Care este semnificația fiziologică a acestei termoreglări? Studiind evoluția speciilor, se găsește firul conducător: viața pe Pământ a început în apă; ieșind din ea, omul a încercat să se adapteze noilor condiții de uscat. Cele care nu au reușit au dispărut, iar cele care au rămas vor cheltui energie mai multă pentru căutarea hranei, pentru apărare. Reflexele variate și rapide necesită multă energie. Or, energia produsă este însoțită

de emanația de căldură care sfințește prin a bloca reacțiile generatoare de energie. Reptilele uriașe au încercat să zboare dar ele nu au rezistat: zborul necesită o rezistență musculară și o precizie a reflexelor motorii, adică o energie biologică care doar ea putea oferi o temperatură stabilă. Deci păsările — spun oamenii de știință — sînt primele animale care au inaugurat era homeotermică. La rîndul lor, și mamiferele, pentru a scăpa de animalele de pradă, sînt constrînse să consume energie. Omul însă, cu inteligența sa, a putut supraviețui milenii într-o atmosferă vulnerabilă. Omul a devenit om pentru că în creierul lui s-a format „aparatură” de termoreglare. Cine produce „căldura animală”? Lavoisier credea că ea este produsă de combustia oxigenului în plămîni. Astăzi se știe că nu este numai aceasta, ci și nenumăratele combustii care au loc în toate celulele organismului și care constituie metabolismul. După cum se știe, există animale cu sînge rece și cu sînge cald. Oare lupta dintre un rechin (cu sînge rece) și un delphin (animal cu sînge cald) de ce se termină totdeauna cu victoria ultimului? Specialiștii afirmă că tocmai datorită faptului că delphinul își păstrează disponibilitățile de energie, iar rechinul „se încălzește” și nu-și poate fabrica energia musculară necesară.

Biologii afirmă chiar că așa-numita „piele de gîină” care apare la om în caz de emoție sau de frig este un mecanism moștenit de la animalele cu sînge rece.

Despre viitorul

„copiilor în eprubetă”

În Marea Britanie a venit pe lume, recent, cel de-al doilea copil a cărui existență se datorează cercetărilor îndelungate de laborator întreprinse de medicul ginecolog Patrick Steptoe, împreună cu psihologul dr. Robert Edwards, ambii din Glasgow, a anunțat publicația en-

gleză Daily Mail. Cei doi oameni de știință britanici au reușit să pună la punct o metodă prin care este posibilă fecundarea în condiții de laborator a ovulelor provenite de la femei afectate de sterilitate. Reimplantate apoi, acestea urmează în continuare în organism calea lor firească de dezvoltare.

Activitatea de cercetare susținută a celor doi oameni de știință englezi, în cursul căreia au trebuit să fie învinse numeroase dificultăți, a fost în cele din urmă încununată de succes. Astfel, la 26 iulie 1978, prin utilizarea metodei lor, s-a născut fetița Louise Brown, iar după cum menționam deja, recent a văzut lumina zilei băiatul lui Grace Montgomery, o scoțiană în vîrstă de 32 de ani.

Desigur, metoda echipei de cercetători din Glasgow ridică, conform aprecierii unor experți, o serie de probleme de ordin tehnic (posibilitatea apariției unor malformații), financiar (costul deocamdată foarte ridicat) și etic (acționarea artificială asupra unui embrion uman). Aceste aspecte suscită în prezent numeroase discuții contradictorii în lumea medicală mondială. Dar, deocamdată, conform cotidianului francez Le Monde, metoda amintită nu se aplică decît unui număr extrem de redus de femei a căror sterilitate se datorează unor cauze fiziologice bine precizate. Este, într-adevăr, foarte uman să oferi unor cupluri posibilitatea de a avea proprii copii.

În vederea perfecționării metodei lor, precum și pentru eliminarea riscurilor pe care aceasta le-ar comporta, cei doi oameni de știință britanici și-au propus să înființeze, cu sprijinul unui important grup de presă englez și al unei companii, un centru de cercetări în acest domeniu, care va fi amplasat după toate probabilitățile în apropiere de Cambridge, în estul Angliei. Răspunsul cit mai complet pe care îl pretinde complexa problemă a fecundării artificiale continuă, cel puțin la ora actuală, să rămîină o sarcină a viitorului.

Adevărata aventură (comercială) a lui Goldorak

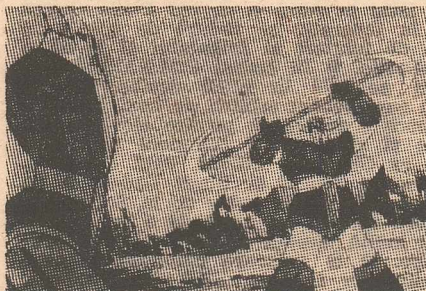
În primăvara anului 1977 un producător de filme de animație, Jacques Canestrier, se arată interesat de una din peliculele de animație pentru tineret, produsă de firma Toei Animation: „Grendizer” — povestea aventurii unui robot spațial „bun” care apăra Pămîntul împotriva unor invadatori străini. Filmul, prezentat deja de televiziunea japoneză, realizat de către o echipă de specialiști, era conceput și în versiune occidentală, personajele vorbind engleza-americană și avînd figuri europenizate. Este adevărat că ochii și gura le erau mai mari, dar fără îndoială așa erau văzuți europenii la Tokio! După achiziționare, filmul a fost dublat în întregime în franceză și a căpătat un nou nume, combinate între numele a doi super-eroi ce făcuseră deja carieră: Goldfinger și Mandrake. Pornind de la Gold și terminînd cu rake, a fost inventat Goldorak și odată cu el o serie de alte cuvinte corespunzînd uimitoarelor accesorii și arme folosite de acest robot: fulguro-pumn, helico-punch, retro-laser etc., pe care copiii le-au asimilat cu mai multă repuziune decît pe cele din manualele școlare.

Goldorak a fost oferit de Canestrier Televiziunii franceze și cumpărat de aceasta la prețul de 1.000 franci minutul. Primul episod a fost difuzat, fără a stîrni prea mult entuziasm, în luna iulie 1978. Nimeni nu prevedea că, la sfîrșitul anului, toți copiii între 8 și... 20 de ani vor

exclama „Este super!” și că va apărea o adevărată industrie „goldorakistă”: peste 80 de produse purtînd numele sau fiind consacrate lui Goldorak inundă piața; „Jurnalul lui Goldorak” (benzi desenate) editat de „Télé-Guide” a ajuns la tirajul de 250.000 exemplare și a devenit rapid un bilunar; Clubul „Goldorak” are astăzi 15.000 membri între 4 și 16 ani și chiar mai în vîrstă; un disc cu muzica genericului a atins într-o zi cifra de vânzare de 500.000 exemplare, devenind astfel „Disc de aur”; un număr inspăimîntător de produse purtînd numele robotului au devenit „obiecte de care nu te poți lipsi”: auto-colanți, sacoșe, bluzoane port-chei, măști, panoplii, pahare, diapozitive, ambalaje pentru înghețată, ghete, bomboane avînd forma robotului, bretele... și altele. Și bineînțeles „gigantul”, el însuși un robot din plastic de 60 centimetri înălțime, albastru, roșu și galben, cu brațele și picioarele articulate, proiectînd la o înălțime de doi metri mici proiectile pe care le are așezate de una dintre miini. Nu este prevăzut cu telecomandă, nu este o minune a electronicii, nu posedă nici un ordinator, este doar... mare! Și deși costă 115 franci, cele 700.000 de exemplare s-au vîndut ca piinea caldă, înlocuind jucăriile tradiționale, iar doritorii nesatisfăcuți au trebuit să fie evacuați din magazine cu poliția. Televiziunea franceză asigură că pentru sfîrșitul lui '79, Goldorak va filma o serie nouă a cărei acțiune se va petrece în 2976 și va fi mult mai romantică!

Lăsînd la o parte aspectul comercial al acestei „povesti pentru copii”, aspect ce nu trebuie neglijat însă — reprezentanții televiziunii franceze afirmă că: „În atîră că este primul foileton de desene animate”, serialul reprezintă și „Mitul unui erou, dar de astă dată nu mitologic, ci de science-fiction, care a produs scînteia unor viitoare filme de acest gen”.

„Goldorakomania” n-a atins încă trupele experților în psihologie infantilă, care pretind că nu cunosc acest robot intergalactic. Fenomenul aparține deocamdată doar copiilor și specialiștilor în marketing. Doar etnologul și folcloristul Daniel Fabre a încercat să explice succesul lui Goldorak, care „datorează foarte mult tradițiilor orale. Astăzi copiii recită slogani publicitare cu mare usurîntă și astfel au asimilat limbajul științific, sau pseudostiințific folosit de Goldorak, cu incintăre. Termeni ca „pulvonium”, „planitronk”, „cornofulgur” au pentru ei rezonanțe magice. Ele formează un vocabular de ruptură cu limbajul adulților. Încă o dată cultura copiilor funcționează ca o cultură paralelă, iar Goldorak ilustrează minunat extraordinara plasticitate a acestei culturi. În afară de aceasta, filmul este expresia unei noi educații a imaginației. Caracterul clar al povestirilor și al grafismului din desenele lui Walt Disney a fost înlocuit de un univers strălucitor în care-și află loc imaginile cele mai nebunesti. Copiii au părăsit Terra și evoluează azi în galaxii! Oare chiar așa să fie?

PARADOXURILE SUPER-CIVILIZAȚIEI

Robotul, oamenii de afaceri și cățeei...

Il cheamă Klatu. A fost numit așa, într-o doară, și ar fi putut să i se spună Petox sau Yuguru sau chiar Manfred. În diferent de toate acestea Klatu s-a născut avînd 1,60 m înălțime și 90 de kilograme. El nu va mai slăbi și nu se va mai îngrășa, nu va deveni nici mai mititel nici mai lungan și toată viața va ști numai 5.000 de cuvinte, ceea ce poate fi mult sau puțin în funcție de răspunsurile pe care le va da de acum încolo la mîile de întrebări perfile ce îi vor fi puse de-a latul lumii.

Klatu este un robot gîndit și făcut de profesorul Anthony Reichart din New Jersey. Klatu umblă și se așază, clipește din ochi și glăsuiește cu o voce hîrșită care îl pleacă mai degrabă din călcîie decît din oricare altă parte. Prima sa ieșire în lume a fost transoceanică și înconjurată de o vilvă cumplită. So-

sind din New Jersey la Davos, în Elveția, Klatu s-a dat jos din avion, cuminte și odihnit, cu toate bateriile încărcate. Înainte de a lua cuvîntul la o reuniune pe tema complexă și plină de curse a gestiunii comerciale, Klatu s-a răsfațat în fața ziariștilor la o conferință de presă în care, din cauza emoției nedismulate a asistentei, fondul lui principal de cuvinte s-a dovedit mai bogat decît al reporterilor. Ba chiar mai rău. Mai întîi a făcut o declarație pe cit de plină de tact, pe atît de succintă: „Sînt fericit că am prilejul să particip la o reuniune care așteaptă atît de mult de la mine. Dar, mai înainte de orice, aș vrea să văd cîteva fete frumoase!” O ziaristă a vrut, în replică, să-l onoreze, cu o bomboană. Klatu i-a răspuns însă, la fel de decis, cu vocea sa greu de imitat: „Mulțumesc, nu mi-e foame. Mai bine sărătuți-mă pe caschetă”.

Astfel și-a făcut Klatu intrarea triumfală în lumea gestiunii economice descerețînd frunțile experților comunitari apăsați de obsesia monedelor propriu-zise

sau verzi sau de alte feluri care fluctuează după alte criterii, la fel de sinuoase. Bineînțeles că după ce l-au omnit cu bomboane, l-au ciocănit pe frunte și l-au testat cînd cu leașpa cînd cu baba-oarba, ziariștii nu s-au lăsat. Iată o bucată mică din stenograma conferinței de presă: REPORTERA: KLATU, pot să te întreb ceva? KLATU: „Poți și ești frumoasă! Cum te cheamă?” REPORTERA: „Liliane!” KLATU: „Liliane, te iubesc!” REPORTERA: „Spune-mi Klatu, despre ce o să le vorbești oamenilor de afaceri?” KLATU: „Despre dragoste și înțelegere.” REPORTERA: „Mai precis!” KLATU: „Dacă nu se vor înțelege și nu-i vor lăsa pe oameni să se iubească îi distrug!”

Se dovedește că în clădirea ideilor Klatu folosește exact cuvintele necesare, cele cinci mi cit are la dispoziție fiindu-i arhifisicente pentru a preciza termenii adevărurilor celor mai abrupte. Făcînd diferența între

oamenii de afaceri și oamenii normali, Klatu depășește starea de robot făcînd, subtil și în planul ironiei, cu ochiul. Desigur, programatorul a avut haz și imaginație complicîndu-i atît de delicios circuitele în scopul lîmpede de a lăsa pe curioși perplecși, Klatu a fost montat bucată cu bucată pentru a rememora oamenilor, prin răspunsuri rare și metalice, cîteva lucruri elementare care se uită din cauza lipsei de timp de a se ajunge la ele. Proba evidentă a capacității lui Klatu de a fi necruțător în simțul său moral a fost întrebarea prin care a răspuns la întrebarea următoare: ZIARISTUL: „Klatu, de cîrînd în Marea Britanie un om a primit o moștenire de 250.000 de lire, avînd obligația de a îngriji cățelul decedatului. Tu ce crezi despre asta?” KLATU: „Dacă oamenii primesc moșteniri pentru căței nu s-ar putea ca și cățeei să primească moșteniri pentru oameni?”

Se poate, dar cu ce preț...

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

„Cruciade spirituale” ?

Un anume timp, asemenea evenimente erau inserate — de presa respectivă — la rubrica faptului divers. Nu prea se ținea seamă de existența lor sau nu se cunoșteau bine mobilurile activității protagoniștilor respectivi? Greu de crezut și una și alta mai ales că acești protagoniști făceau atîta vilvă în jurul lor și al „ideilor” care-i animau încît ni se pare hazardat să se spună că nu se știa cine sînt, ce vor și cum vor să facă ceea ce și-au propus. Apoi, cînd au început să apară asemenea „idei”, s-a creat mai întîi un fel de derută, o uluială, după care au curs întrebările: cum a fost posibil? dar autoritățile ce-au întreprins? dar oamenii cum au putut să adere la așa ceva? ș.a.m.d.

Iată însă că așa ceva s-a produs, că sectele respective — intrucît despre ele vorbim — n-au avut nimic comun cu religia, iar în fruntea lor erau niște personaje care de care mai pătrunse de meritele lor extraterestre, de „filozofia” cea mai „bună”, de „predicile” care n-aveau nimic de-a face cu un asemenea gen. Căci, să ne amintim, nu demult apăruse un Sun Myung Moon, sud-coreean, care, la cei 58 de ani ai lui, era nici mai mult nici mai puțin decît „al doilea Mesia” pe pămînt. Acest Moon explica fără jenă că (probabil datorită unor „merite” neprecizate) lui, doar lui, „i-au fost revelate cele mai mari secrete ale Bibliei”. Cuvintele și formulele magice la care apela insistent erau: „cruciadă” — dar nu spirituală ci „completă” — „stabilirea unei teocrații mondiale”, „crearea unei noi civilizații”, „declanșarea unei ultime bătălii”. În acest sens, tot ceea ce viza Moon nu se putea realiza și apăra decît printr-un fanatism dus dincolo de orice limite, pînă la a face din adeptii săi niște roboți bine strușiți și care să execute orice ordin, chiar acela de a (se) ucide. Însă orice analiză, cit de sumară at fi ea, demonstrează de la început caracterul profund nociv al unei astfel de „filozofii”, al propagării ei nestinjenite. Pentru că, ineseși importante organizații oficiale din țările unde mooniștii activau — beneficiind deci de suficientă libertate — au demonstrat că este vorba de cu totul altceva și nu de religie. Astfel, nu demult, revista franceză „Le Point” vorbea de faptul că, de fapt, „așa cum a confirmat comisia de anchetă a Congresului S.U.A., reverendul Moon se află în centrul unei vaste companii multinaționale care cuprinde, între altele, uzine de armament și metalurgice din Coreea de Sud, o bancă din capitala americană, întreprinderi de pescuit din Virginia, un cotidian new-yorkez. Cifra de afaceri a acestor interese temporare (da, temporare) poate atinge cîteva zeci de milioane de dolari pe an și acești bani par a trce ilegal dintr-o parte în alta a organizației Moon”.

Așadar, este vorba de un aspect dovedit și care nu era bînuit în legătură cu activitatea „spirituală” a celui de „al doilea Mesia”. Dar, din păcate, nu este singurul, pentru că sînt indicii numeroase că același Moon a conspirat adesea cu KCIA, serviciul sud-coreean de informații, pentru a face astfel încît opinia publică americană să susțină regimul de la Seul. În context, revista amintită citează concluzia raportului comisiei de anchetă otrivită căreia „în general, organizația Moon, mereu pe cale de a-si urma propriile obiective, a căutat să promoveze interesele guvernului sud-coreean în deplină cooperare cu acesta”.

Iată, deci, o primă explicație a faptului că, în țara respectivă, activitatea lui Moon n-a fost ignorată ci s-a bucurat (evident, tacit) de un sprijin substanțial. Așa au putut deveni puternice asemenea organizații, așa au putut acționa ele în voie la adăpostul unor cuvinte mari precum „cruciadă”, sau „bătălie”, cu fonduri obținute pe căi secrete au achiziționat tot felul de bunuri materiale, au făcut presiuni asupra unor oameni, cel mai adesea din categoria celor deruțați sau refuzați de un anume mod de viață. Așa au apărut și s-au consolidat acești „Mesia” pe care însăși presa occidentală i-a numit „aranoici”. Pentru că, iată, publicînd unele extrase din cartea „Masacrul din Guyana”, scrisă de o erhină de la „Washington Post” condusă de Charles A. Krause, ziarist care a și urmărit la fata locului, evenimentele din „Templul din Jonestown”, revista săptămînală franceză „Le Point” le plasează sub elocventul titlu: „Am întîlnit profetul nebun”. Și, ceea ce e important, faptele consemnate sînt din plin exact titlu cit și dimensiunile holocaustului.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Meciuri amicale

15 000 de spectatori pe Republicii într-o dimineață friguroasă, ca să vadă un meci oarecare, dacă ținem seama că **Dinamo** avea mulți titulari la loturi iar **Rapidul**, împiedicat cu Oană, nu e chiar o glumă, totuși minunea s-a întâmplat! Oamenii au desfumat mahalalele, cum se zice, pentru că Rudy a dispărut de pe micul ecran, am revăzut și finalele **Mundialului** din Argentina și ne-am cam săturat de calorifere, ceaiuri și alte plăceri ale iernii. Oamenii vor balon. Vor joacă. Vor să mai strige câte ceva din tribună, admonestându-i pe băieții care au pus kilograme pe ei cu ocazia Crăciunului, Anului nou și Bobotezei. Românul cînd n-are fotbal ajunge la chestii literare: barmani, coafeze, patinatori, scambiatori, tramvaiști, bișnițari, piețarese din Amzei și Unirii au trecut la metaforă și la editura **Univers**. Iată un subiect gras între tur și retur, adică de ce să vorbim noi numai despre ratările lui Dudu Georgescu, despre **luminările** fundașilor și să nu ne amestecăm și în critica literară? Că doar fotbalul, televiziunea și romanul sunt lucruri la care se pricepe toată lumea. Așa vremea trece mai repede. Lumea e mulțumită că are un os de ros. Acușacuș vine etapa inaugurală și o să vedem băieții cu steaguri, trompete și tobe, o să-l auzim pe Ilie care a stat cu vocea la cutie trei luni; să te ții pe urmă cîntec, faze încilcîte și arbitrii cu orbul găinilor. Cronicarii și-au ascuțit creionasele, carnetele sunt dolidora de cifre statistice și panseluțe; crainicii — ce să mai vorbim? — au învățat dicționarele pe dinafară, au încă dubii asupra capacității unor stadioane, dar ele vor fi spulberate pînă la data **derby**-urilor celor mai așteptate. Dacă mai dă și nițică căldurică, ca să nu fim zgribuliți, și să trecem la cămășuță cu mincă scurtă din martie! O să fie un retur cum nu s-a mai văzut. Nea Fane abia așteaptă să mai tragă dintr-un tun de ciros în Ștefan Covaci și să-l laude pe **Dinamo**, iar dulcele Belphegor pregătește un eseu intitulat probabil „**Euforiile spirituale prilejuite de reîntrirea în arenă a unor fotbaliști care au plutit pe marea plietisului într-un sezon mort, atît de mort, ca un mort de la Sfînta Vineri**”. Adrian Păunescu, îmblînzit probabil de torpoarea lui aprilie care se presimte în aer, va scrie un poem de dragoste dedicat președintelui federației din care, sigur, nu vor lipsi sfaturi duioase, ca la **Plugușor**, și unele urări de sănătate. Pe eseistul Al. Căprariu de la Cluj-Napoca sper că nu l-a rocolat **Universitatea** din localitate pe post de sfătuitor de taină, în preajma reîntririi „acestei scumpe echipe nouă în prima divizie, numai un poet va ști cum să fină moralul **unsprezeceleui** din Napoca. Pe la Timișoara și pe la Iași, durerile locale vor izbucni cu aceleași fente stilistice cu care ne-au obișnuit cei doi inteligenți comentatori de la **Cronica** și de la **Orizont**.

Așadar, toată lumea în start, cu ochii și urechile ațintite spre minunățiile care ne așteaptă! Încă de pe acum ni s-a făcut un dor de un 0-0! Încă de pe acum visez un arbitru pus pe tocător sau, dar și mai bine, în țepile filmului „Vlad Tepeș”!

EUGEN BARBU ■

F. C. Constanța a renunțat la Antonescu și la Ștefănescu!

Date fiind tradiția și ambițiile locale, era de așteptat ca F. C. Constanța, retrogradată în B anul trecut, să se angajeze cu toate forțele în lupta pentru promovare. Numai că, spre mîhnirea miilor de suporteri, echipa litoralului a luat un start poticnit, arătîndu-se o pradă ușoară în deplasare și terminînd prima jumătate a campionatului la 8 puncte de liderul seriei, F.C.M. Galați! Cu toate acestea, veți constata imediat, președintele Clubului de fotbal din Constanța, Ion Robu, consideră că bătaia pentru un loc sub soarele diviziei A e departe de a se fi încheiat. La discuția dintre Ion Robu și redactorul nostru Ovidiu Ioanițoia, au mai asistat, făcînd anumite precizări, noii antrenori ai formației, Constantin Tilvescu și Iosif Bükossy, precum și doctorul Nicolae Andreescu, medicul lotului.

— **Tovarășe președinte, Constanța a început sezonul cu Ola, l-a continuat cu Mareș și l-a încheiat cu Tilvescu! Se ascunde, oare, ceva în spatele acestor atît de dese schimbări de antrenori?**

— Nimic special. După 5 etape, Ola a cerut să plece, iar noi am fost de acord. În lipsa lui Tilvescu, aflat la cursurile de specializare organizate de federație, i-am încredințat echipa lui Mareș, care s-a descurcat cum a putut. Vreau să subliniez că Tilvescu e o idee mai veche a conducerii clubului.

— **Ziceți că Mareș s-a descurcat cum a putut. Judecînd după diferența de puncte dintre Constanța și Galați, n-a putut mare lucru! Așa-i?**

— După părerea noastră, Mareș e un antrenor serios și capabil, dar mai are nevoie de experiență. Am fi nedrepti dacă am pune clasarea modestă a echipei pe seama lui.

— **Dar pe seama cui ar trebui pusă, tovarășe Robu?**

— E greu de spus. Au contribuit mai mulți factori, între care tineretea echipei. Dacă vă aduceți aminte, în primăvara lui '77, noi am trecut la primăvara lotului, renunțînd, între alții, la Sălceanu, la Mărculescu și la Mateescu, pe care i-am înlocuit cu o serie de juniori crescuți de club. Cu Dorel Zamfir, cu Tararache, cu Petcu, cu Ignat. Toți aceștia au trecut prin mîinile lui Tilvescu, care a funcționat o vreme la tineret-rezerve și o alta la Centrul de copii și juniori. În felul acesta am pus bazele unei echipe tinere, cu o medie de vîrstă în jur de 22 de ani și cu o mare dorință de afirmare, alcătuită, aproape în întregime din localnici. Dacă Farul de acum cîțiva ani era, s-a

bătut multă monedă în presă pe expresia asta, un adevărat „cimitir al elefanților”, în sensul că la noi veneau fotbaliștii aflați la apusul carierei, atunci F.C. Constanța de azi e o garnitură abia ieșită din juniorat, compusă din jucători descoperiți și formați, exceptîndu-i pe Turcu, pe Buduru și pe Nistor, în pepiniera clubului. E drept că Turcu a venit de la Tîrgoviște și Buduru de la Giurgiu, dar ei s-au stabilit aici, s-au căsătorit și muncesc în Constanța, n-au de gînd să mai plece.

— **Spuneți lucruri frumoase și, din cîte cunosc, reale. Numai că una e, tovarășe președinte, întînirea echipei și alta promovarea în A! Mă înșel?**

— Nu știu, poate că da, poate că nu. Noi am sperat și sperăm să le facem în același timp.

— **Vreți să ziceți că F. C. Constanța n-a renunțat la gîndul cîștigării seriei?!**

— Exact. Lupta e departe de a se fi încheiat și noi apreciem că mai avem încă un cuvînt greu de spus. Dacă n-ar fi fost căderea psihică a jucătorilor după meciul pierdut de la Suceava, altfel am fi stat astăzi de vorbă!

— **Ce s-a întîmplat la Suceava, tovarășe președinte?**

— Toată lumea știe că, în B, echipele, mai ales cele mici, trag cu dinții de punctele de acasă, dar ce-am pățit la Suceava a întrecut orice închipuire! Am ieșit de acolo cu 3 jucători grav accidentați, între care Peniu a stat pe margine 8 săptămîni! Arbitrul și-a făcut datoria, arătînd gazdelor 6 cartonașe, dar noi am pierdut cu 3-0 și nu ne-am mai revenit.

— **În altă ordine de idei, se zice că veți începe returul fără portarul Ștefănescu și fără fundașul central Antonescu, jucători care au făcut, ea să zic așa, numele echipei din Constanța. E adevărat că s-a renunțat la ei?**

— Da. Nu fără păreri de rău și nu fără stringeri de inimă. Amîndoi erau în scădere de formă și făceau față tot mai greu la efort. După o analiză amînușită a situației și ținînd cont de vîrsta lor, în jur de 34 de ani, am decis, a fost o decizie colectivă, a tuturor factorilor de conducere ai clubului, să renunțăm la ei, spre a face loc tinerilor. Lui Ștefănescu, absolvent al secției de educație fizică a Institutului de învățămînt superior din Constanța, i s-a oferit posibilitatea de a antrena o echipă din campionatul județean, dar el și-a exprimat dorința de a mai juca. Din cîte cunoaștem, a optat pentru divizionara C Șoimii Cernavodă, ca și Antonescu, dealt-

fel. Firește, li s-au dat dezlegările solicitate. În ceea ce-l privește pe maestrul emerit al sportului Dumitru Antonescu, figură proeminentă a fotbalului constanțean, clubul s-a angajat să-i organizeze o festivitate de retragere, un meci de adio. În acest sens, el ne-a dat cîteva nume, Dobrin, Oblemenco, Lucescu, pe care noi am fi fost gata să-i invităm. Numai că el, plecînd la Cernavodă, n-a mai zis nimic, așa că mi-e greu să precizez ce va ieși din mai vechea noastră înțelegere.

— **Tovarășe președinte, să stabilim un lucru. Noul cuplu de antrenori a cerut scoaterea celor doi?**

— Nu. Vă repet, a fost o decizie colectivă. (Tilvescu și Bükossy confirmă, iar doctorul Andreescu ține să adauge că posibilitățile fizice ale celor doi jucători în discuție erau într-o îngrijorătoare scădere. În plus, Ștefănescu fusese în repetate rînduri emoționat, suferînd totodată de o luxație recidivantă la umărul stîng).

— **Nu dorește să fac din renunțarea la Antonescu și la Ștefănescu un caz, dar știu că, în asemenea situații, suporterii nu privesc totdeauna cu ochi buni scoaterea din lot a jucătorilor cu nume, primii lor favoriți. Cum a reacționat publicul constanțean?**

— Cred că el a înțeles mobilurile hotărîrii noastre. Am avut, la meciul cu Portul, 7 mii de spectatori și n-am auzit o vorbă de reproș.

— **Ar mai fi ceva. Cine va lua locul lor în formație?**

— Pentru postul de portar, am adus de la Metalul Mangalia un tînăr, care mai are încă 2 ani de juniorat. Se numește Cristea și va fi rezerva lui Sărăcin. Pe Antonescu îl va înlocui, cîteva etape, Drogeanu, după care intenționăm să-l folosim ca liberu pe Buduru, aflat încă în convalescență. (Doctorul Andreescu completează: din cauza unei pубialgii, Buduru a făcut o pauză de 3 luni; s-a tratat, între altele, la Băile Felix și recuperarea lui e pe drumul cel bun; la rugămintea noastră, Constantin Tilvescu precizează formația pe care o va alinia în prima etapă a returului; dacă nu vor interveni indisponibilități, ea va fi Sărăcin, Mustafa, Nistor, Drogeanu, Turcu, Petcu, Ignat, Liviciuc, Zamfir, Peniu, Tararache).

— **Tovarășe Robu, ultima întrebare e, de fapt, o întrebare de mai devreme. S-a împăcat F.C. Constanța cu gîndul rămîinerii în B?**

— **Nici vorbă! Vă atrag atenția că au mai rămas de disputat 17 etape!**

— **Bine că mi-ați spus! Vă mulțumesc.**

Time-out

● E un lucru cert că patinatorii noștri de viteză se află în progres. O dovadă în acest sens e faptul că, recent, concu-rînd la Inzell, Vasile Coroș a ocupat locul 3 pe 500 metri. ● Făcînd pereche cu cehoslovacul Orlovski, arădeanca Eva Ferenczi a devenit campioană internațională de tenis de masă a Țării Galilor. ● În timp ce lotul reprezentativ de fotbal are, după verbul jucăuș al lui Ioan Chirilă, „dificultăți de exprimare timp de o oră” în fața unei anonime divizionare B din Bulgaria, Dumitru și Iordănescu zburdă pe terenul din Ghencea, arătînd o vervă de joc deosebită. Cine i-a lăsat la vatră și de ce? Poate cineva de la federație se îndură de sutele de mii de iubitori ai fotbalului și le dă o explicație. ● În cadrul C.M.E.F.S. București se află în plină desfășurare un nou curs pentru arbitrii de box. Îmbucurătoare e vestea că printre elevi se găsesc și cîțiva foști campioni ai ringului, ca Gheorghe Chivăr, Paul Dobrescu, Gheorghe Pușcaș și Virgil Badea. ● La Balcaniada de tir redus de la Sofia, trăgătorii români au urcat de 5 ori pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere. ● O scrisoare emoționantă ne-a trimis, din Craiova, arbitrul divizionar de fotbal Radu Șerban. El acuza, după opinia noastră argumentată, gravitatea sancțiunii primite în urma arbitrajului

Cine și de ce are interes să dosească adevărul?

Aflată pe ultima linie dreaptă înaintea grupei B a europenilor, programată peste puțină vreme la Miercurea Ciuc, reprezentativa de hochei juniori a României a susținut, recent, mai multe partide de verificare în compania selecționatei similare a Cehoslovaciei, campioana continentului. Înainte de a ne ocupa de rezultatele confruntărilor dintre cele două reprezentative, e de datoria noastră să menționăm că, în vederea europenilor, hocheiștii juniori au început pregătirile comune la mijlocul lunii iulie a anului trecut, ei beneficiînd, pe lîngă excelentele condiții de pregătire, și de serviciile a 4 (patru) antrenori, Mihai Flamaropol, Alexandru Kalamar, Vasile Boldescu și Marcel Tudor, între numele de familie al ultimului dintre ei și cel al proaspătului secretar al federației de specialitate, Vasile Tudor, existînd o identitate dată de faptul că Marcel Tudor, „uns” peste noapte antrenor de echipă națională, nu e altul decît fiul lui Vasile Tudor! Dar despre toate acestea, cu altă ocazie.

Primul meci dintre hocheiștii juniori români și cehoslovaci, disputat vînera trecută, s-a încheiat cu victoria oaspeților, cîștigători cu scorul de 11-1. Simțînd nevoia să ia poziție, ziarul „Sportul” de a doua zi, din 10 februarie, și-a intitulat cronică „Hocheiștii noștri juniori au dezmăgît total”, lăsînd însă, în finalul textului semnătura de Valeriu Chioșe, o șansă de reabilitare pentru învinși prin prisma partidei revanșă programată, cităm din „Sportul”, „azi de la ora 17, tot la patinoarul artificial „23 August”.

confuz prestat, în toamnă, la meciul Sportul studentesc — Jiul. Suspendarea inițială, pe 3 etape, dictată de Comisia de disciplină a Colegiului central al arbitrilor, a fost înăspriț în mod exagerat de F.R.F., lui Radu Șerban ridicîndu-i-se dreptul de a mai oficia pînă la sfîrșitul campionatului în curs. Arbitrul cu pricina se întreabă dacă se poate face vre-o legătură între mărjirea pedepsei și faptul că mai multe persoane din conducerea federației de specialitate, tovarășii Nicolae Irimie și Daniel Lăzărescu, au făcut parte, pînă nu demult, din conducerea Sportului studentesc. Ne întrebăm și noi! ● În tripla întîlnire amicală de tenis România—Ungaria, rachetele noastre au obținut victorii categorice. ● Ținîndu-și promisiunea, federația de box a organizat, duminică dimineață, o reușită gală în sala „Giulești”. Au asistat, claie peste grămadă, peste 1000 de spectatori, găzduiți în condiții improprii. La aceeași oră, la „Floreasca” se juca baschet, în prezența a aproape 40 de persoane, recrutate din rîndul rudelor apropiate ale jucătorilor de sub panou! Oare nu era mai bine invers?! ● Aflată în turneu în Ungaria, echipa de fotbal din Baia Mare a făcut o figură dintre cele mai frumoase, învingînd, între alți adversari redutabili, pe Vasas Budapesta. ● Reprezentativa de polo a României urmează să susțină 8 meciuri de pregătire și verificare în Italia, avînd să-și încerce forțele cu formația țării gazdă, campioană mondială.

Firește, sîmbătă, 10 februarie, a avut loc al doilea meci. Desfășurat în fața citorva sute de plătitori, unii indignați de comportarea deplăzabilă a formației noastre, alții numai amuzați de hazul situației, el s-a terminat cu o nouă izbîndă a hocheiștilor cehoslovaci, de data asta învingători cu astronomicul scor de 25-0!! Am fost martorii, nu încapem nici o îndoială, celei mai rusinoase înfrîngerii din istoria hocheiului românesc dar, cum spuneam, nu despre asta e vorba în aceste cîteva rînduri.

Luni, 12 februarie, am căutat zadarnic în „Sportul” rezultatul meciului revanșă! Pe linia unei abilități devenite proverbiale, în virtutea căreia, dincolo de cea mai elementară etică, se umflă pînă la odă succese mărunte ale reprezentanților sportului nostru (cazul ciclismului), se denaturează ierarhii mondiale (cazul naționalei de polo, cocoțată pe locul 3 în lume) și se ignoră comportări lamentabile (cazul nepublicării pozițiilor codase ocupate de patinatorii artistici juniori la europene), colegii de ziarul de specialitate prezintă esecul de sîmbătă seara drept „un antrenament comun”, fără nici o referire la scorul înregistrat!!

O asemenea manieră de a înfățișa opiniei publice prestațiile sportivilor noștri, dosînd adevărul, răstălmăcîndu-l sau trunchiîndu-l, este inadmisibilă și nu servește nimănui. Mișcări sportive, cu atît mai puțin!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

NATALIA

Obișnuiți să primim mereu vești bune de la această minunată atletă care e Natalia Mărășescu, unele din ele sosite, nu demult, tocmai din îndepărtata Noua Zeelandă, aproape că ni s-a părut firese să auzim că, luînd startul în sala Nepstadionului din Budapesta, sîmbătă seară, alergătoarea noastră a stabilit un nou record mondial pe 1500 de metri! Realizînd timpul de 4:03,0, Natalia și-a îmbunătățit cu două secunde vechea performanță, de asemenea cea mai bună din lume, dar a demonstrat, bătînd al patrulea record al anului 1979, că se află în plin progres, avînd de învins un singur adversar, cronometrul! Felicitînd-o pentru acest nou succes, pe ea și pe soțul ei, antrenorul Nicolae Mărășescu, îi dorim să repete isprava la europenele de sală, programate la sfîrșitul acestei luni la Viena, și, mai departe, la Olimpiada de la Moscova. Bravo, Natalia!

„Tinăr, profesional, este cel care rămâne

îndrăgostit de meseria lui”

— Un om nou și sănătos moral trebuie să ridice și de aceea nu se poate lipsi de caricatură — artă puternică, vie, populară — gen artistic a cărui eficiență n-a fost niciodată dezmintită. Dumneavoastră o faceți, cu succes, de prea multă vreme pentru unii, mai exact, cel puțin o dată pe zi, de 12 ani, în „România liberă”, cu oarecare exces de cuvinte. Nu vă place FĂRĂ CUVINTE?

— Important e altceva. Ideea să fie spirituală, umoristică și exprimată la rîndul ei, dacă se poate, cu umor. De la caz la caz, în funcție de subiect, de temă, sau de publicul cărui i te adresezi — pentru că nu poți uita adevăratul beneficiar al rezultatului muncii tale — construiești un desen cu sau fără legendă. Istoria caricaturii n-a făcut niciodată o astfel de departajare, ci numai o apreciere valorică asupra calității umorului și a exprimării plastice. Altfel spus, nu asta-i problema cu sau fără cuvinte, ci inteligibil sau neinteligibil.

— Sîntem mulțumiți de răspuns. Nu respingeți FĂRĂ CUVINTE, ci cu argumente. Printre marii caricaturisti ai lumii sînt destui care folosesc legende la desenele lor. Despre așa-zisele desene „gîndiriste” ce ne puteți spune?

— Există un gen de umor exploziv la prima citire și există un gen de umor care necesită o prealabilă pregătire intelectuală și pretinde o meditație. Dar, dacă avînd această pregătire și după o îndelungată meditație tot nu reușești să descoperi unde e umorul, atunci e de presupus că, de fapt, el nu există.

— Poate nu e vina creatorului că nu e înțeles?

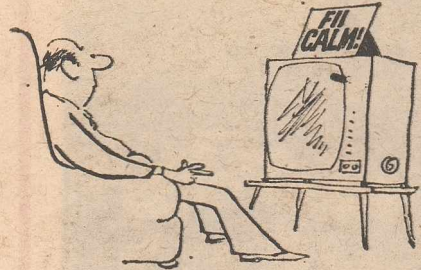
— Formula comodă „nu sînt înțeles” ascunde ori faptul că pe autor nu-l interesează să fie înțeles de cei din jurul lui, în mijlocul cărora trăiește rămînîndu-le

dator, și atunci mă întreb de ce vrea cu tot dinadinsul să fie publicat și expus, sau pur și simplu nu are de la început în cap ceva clar, ceva de exprimat, iar dacă are, atunci nu știe cum să-l exprime. Există și posibilitatea ca autorul să nu dorească un efect final umoristic, ci numai să-și manifeste plastic poziția, concepția, sentimentele sau felul lui de a vedea viața. Dacă este așa, atunci apropierea lui de caricatură este neavenită.

— Știu că ați afirmat și ați susținut niște tineri de talent, dornici să se manifeste în acest gen de artă, elemente valoroase, cu putere de sinteză, spirit critic ascuțit, dispoziție vădită pentru umor și incontestabile calități plastice. Cine poate fi tinăr?

— Tinăr profesional, biologic nu ne interesează, este cel care rămîne îndrăgostit de meseria lui și caută să și-o îmbunătățească, e dornic de mai bine. Tinăr mi se pare Mihai Boacă, promite că va munci mult, și care, cu siguranță își va găsi un drum, dacă va munci, după cum nu mi se pare tinăr unul care, la doi ani după debut, afirmă că el este legătura dintre filozofie și desen. Apreciez talentul lui Chiriloaie, Iulian Pena, Stînghe și mă gîndesc cu îngrijorare că aceste promisiuni certe pot dispărea tot așa cum au apărut, din insuficiențe condiții de manifestare. Mai apreciez colegii deja afirmați ca V. Crăiță Mîndră, Anton Dragoș și Denes Molnar. Nu sînt suficiente mici manifestări de perseverență, talent, bună intenție sau pîlpîiri de entuziasm care se fac remarcabile pe ici, pe colo, nu au alt merit decît acela de a semnala prezența unor inimoși, și atîta tot. Pentru că apariția sporadică a unui desen într-un chear cu bibluri și înecat de o pată de culoare îndoiește și mai puțin decît nimic.

ION PREDOȘANU ■

CRONICA ȘOSELEI

Un om moare și ucigașului îi ridicăm statuie de vorbe

În noiembrie 1978 au fost multe zile cu ceață, dar atât de densă că în ziua de 26 noiembrie n-au fost decît foarte puține. Nu vedeai în față decît la cîțiva pași. În asemenea condiții vitrege de timp Ioan Hățoi, șoferul autoatelierului 31-VS-162 proprietatea S.M.A. Zorleni, deși termina-se programul de lucru se deplasa nu spre unitate, ci în direcție contrară, spre comuna Popeni — unde trebuia să se achite de niște „obligatii” cu mașina statului. Așa cum se grăbesc aproape toți conducătorii auto aflați în culpă se grăbea și șoferul nostru. Preocupat să „rezolve” totul cît mai repede, nu s-a urmărirea șoseaua, I.H. nu observa în fața sa silueta unui om care mergea alături de bicicletă. Cînd îl observă, este tîrziu. Nu-l mai poate evita doborîndu-l pe asfaltul drumului.

Nu coboară nici măcar din mașină pentru a vedea ce s-a întîmplat, continuîndu-și cursa. Ajunge în comuna Popeni și procedează exact ca majoritatea infractorilor care după ce au comis nelegiuirea se întorc la locul faptei. Observă omul întins și neșocat pe drum, alături de bicicleta căzută lângă el, reduce viteza, se uită atent la victimă și demarează spre Zorleni. Ca și cum nimic nu s-a întîmplat, gareză autoatelierul în curtea S.M.A. Zorleni și apoi se duce acasă la Birlad.

Deși postul de miliție se află la doi pași de unitate, I.H. nu anunță accidentul. La ora aceea încă se mai putea face ceva pentru salvarea victimei.

A doua zi, șoferul se prezintă la serviciu mai punctual ca de obicei. Nu trec însă decît două ore de la începerea programului și „eroul” nostru este invitat la miliție. Recunoaște fapta dînd vina pe starea de emotivitate, pe șocol suferit după accident care l-a „determinat să-și piardă controlul acțiunilor” însă nu l-a împiedicat să facă cîteva zeci de kilometri pentru a vedea a doua oară locul faptei.

Pină aici, nimic ieșit din comun, I.H., un laș, nu este din păcate nici primul și nici ultimul șofer lipsit de cel mai elementar sentiment de omenie. Pentru faptele lui: uciderea din culpă și părăsirea locului accidentului fără încuviințarea miliției va răspunde în fața legii.

Altceva este deosebit în acest caz. Răsfoind dosarul acestui accident de circulație orice om de bună-credință este curios să afle cine este de fapt I.H., cum s-a comportat la locul de muncă, în familie, în societate pînă la comiterea rușinoasei sale fapte. Nu cumva totuși acest accident este în fond un incident în viața lui?

Dacă citești caracterizarea semnată de directorul S.M.A. Zorleni — ing. Alexandru Pop — se pare că așa este.

„În perioada lucrată, cu o vechime peste 5 ani, cu continuitate, a fost conștiințos pentru îndeplinirea sarcinilor primite pe linie de producție, dînd dovadă de multă pricepere, avînd un orizont dezvoltat...”

Tot din caracterizare rezultă că în in-

treaga sa activitate I.H. nu a comis nici o încălcare a disciplinei muncii, că nu a fost niciodată sancționat ori penalizat.

„A avut o conduită morală ridicată atît în societate cît și în familie.

În timpul cîr a lucrat în unitatea noastră a fost un bun exemplu și pentru „ceilalți tovarăși sub toate aspectele vieții social-politice.”

I.H. are însă ca toți ceilalți mecanici, șoferi, tractoriști etc. un dosar personal la S.M.A. Zorleni. Privind documentele din acest dosar observi că ele se bat cap în cap cu caracterizarea sus-menționată. Din ele rezultă că cel în cauză a fost sancționat de două ori cu penalizări pentru încălcări ale normelor de disciplină.

Băiatul nostru atît de conștiințos este cunoscut ca mare amator de licori — indiferent de țara lor — și după care nu se lasă pînă nu provoacă cite un scandal. Doar cu o zi înainte I.H. a fost găsit consumînd băuturi alcoolice în incinta unității împreună cu cîțiva colegi de serviciu.

Cu o lună și ceva înaintea accidentului cel în cauză a fost depistat în timp ce efectua cu mașina unității un transport ilegal de struguri pentru care a fost sancționat contravențional, fapta fiind cunoscută în detaliu de conducerea S.M.A. Zorleni.

Reținem din caracterizare că I.H. este oferit ca exemplu pentru ceilalți șoferi și tractoriști. Să vedem ce fel de exemplu. În sens negativ sîntem de acord că este pentru că cel în cauză a suferit trei condamnări, două pentru abuz în serviciu, din cauză că a confundat avutul statului cu cel personal și a treia pentru că a condus autovehiculul în stare de ebrietate și s-a sustras de la recoltarea probelor biologice.

Se pun în acest caz cel puțin două întrebări:

I. — Cui folosește atitudinea conducerii S.M.A. Zorleni? Consideră ea că cu asemenea practici ieftine va întări disciplina în unitate, va sporii prestigiul și autoritatea conducerii unității? În afară de aceasta, caracterizarea respectivă în vîdită discordanță cu realitatea, binecunoscută de conducerea unității, constituie de fapt un fals.

II. — Este atît de naivă sus-menționata conducere încît să-și imagineze că cei care fiind puși să analizeze, să aprecieze și să hotărască în acest caz, se vor baza doar pe caracterizarea cu pricina și vor renunța la celelalte căi de aflare adevărului cu privire la comportarea în muncă și în viață a lui Ioan Hățoi?

Au cred de învățat din această întîmplare mulți șefi de unități care potrivit legii trebuie să-și spună părerea despre oameni, care în împrejurări diverse comit greșeli mai mici sau mai mari.

Cînd facem o caracterizare, să nu ne tremure mina!

Colonel VICTOR BEDA ■

POVEȘTEA UNEI PERFORMANȚE UMANE (VII)

Cinci mii de kilometri prin Iugoslavia...

Au trecut 24 de ani din ziua cînd copilul Vasile Adamescu, după o grea suferință, rămăsese orb, surd și mut. În toamna anului 1955, atunci cînd avea aproape 12 ani, a fost adus la Cluj, la Școala specială de nevăzători. Era destul de tîrziu. Prin munca plină de pasiune și eroism a profesorilor Florica Sandu, Andaluția Leahu, Georgeta Damian și Gheorghe Stancu, elevul Vasile Adamescu a fost umanizat, i s-a redat vorbirea, începîndu-se o pasionantă muncă de instruire. În 1962, după 7 ani de școală, a terminat primele 4 clase elementare, iar apoi, în 1967, a absolvit școala generală, fiind admis la liceu. Rezultatele sale erau din ce în ce mai bune. Progresele erau evidente. În 1968, spre sfîrșitul primului an de liceu, cazul său făcuse deja multă vîlvă în numeroase țări ale lumii. În urma unei înțelegeri între catedrele de profil și universitățile înfrățite din Cluj-Napoca și Zagreb, la inițiativa academicianului iugoslav Petar Guberina, elevul orb-surd, Vasile Adamescu, a plecat pentru o lună de zile în Iugoslavia. Comunica ușor cu cei din jurul său, prin mai multe mijloace, iar comunicarea cu el se putea face printr-un singur mod: scrierea pe palmă cu litere mari ale alfabetului latin sau cu sistemul de scriere Braille.

Universitatea din Zagreb, etajul III. În citeva încăperi de aici își are sediul Institutul de fonetică și Centrul de reabilitare a auzului. La primele ore ale dimineții a fost convocată o sedință, din indicația academicianului Guberina, la care a participat și „expediția” clujeană. În centrul atenției, evident, Vasile Adamescu. Profesorii iugoslavi Skorić și Lovric, stabilesc un program minuțios în vederea continuării procesului de utilizare mai bună a resturilor de auz, în procesul vorbirii. După citeva discuții „introductive” într-o sală izolată fonic, unde se aflau aparatele „Suvag”, activitatea a-nceput. I se făcuse și o audiogramă vibro-tactilă. Cînd simtea vibrațiile, ridica mina în sus. Mai lucrase cu vibratorul, dar aici avea de-a face cu un aparat perfecționat: cu căști speciale, deosebit de puternice, la urechi și o instalație specială, miniaturizată, pe care n-o mai întîlnise pînă atunci, în palmă. La microfonul aparatului, prof. Lovric, vechi cunoscut și a sa, încă de pe vremea cînd era elev la „primară” la școala de orbi din Cluj, a-nceput să pronunțe citeva cuvinte românești. Informațiile au început să circule cu repeziune, ca un curent electric, spre creier. Vasile, asculta atent. Din cînd în cînd, înțelegea cite ceva, apoi, imediat, dădea răspuns. Înțelegea însă destul de puține cuvinte. Și, de fapt, nici nu se putea pune problema dezvoltării auzului, ci doar a corijării vorbirii. El își făcea însă iluzii. Se gîndea că aparatul „Suvag” îl va ajuta să poată auzi cît de cît. Știa de la profesorii săi că surditatea totală nu există, că, în mod firesc, undeva în zona „frecvențelor grave”, trebuie să aibă și el resturi vagi de auz. Dar tot atît de bine știa că, cel puțin pînă la acea oră, „resturile” erau cu totul insuficiente pentru progresul pe care l-ar fi dorit. Simțea parcă mai ușor zgomotele. Cînd rămînea pentru scurt timp în mașină, în așteptarea „universitarilor”, uneori tresărea. Zgomotele erau prea mari. Era un semn că „Suvag”-ul avusese și un oarecare efect ameliorativ. Dar totul se afla abia la început. După aproape 8 ore de antrenament, un răgaz devenea absolut necesar. Și mai întotdeauna, răgazul era activ. Făcea multe excursii. În primele zile a aflat că la 50 de kilometri de Zagreb se află satul natal al tovarășului Tito. Știa multe despre conducătorul Iugoslaviei. Urmărise cu atenție, de fiecare dată, vizitele tovarășului Tito în România, îi știa biografia, cunoștea bunele raporturi dintre țările noastre. Cînd a ajuns în sîtuc, a constatat că el devenise un frumos orașel, iar casa țărănească în care s-a născut tovarășul Tito se transformase în muzeu. A pipăit cu emoție și statuia din fața casei, a admirat hainele soldătești și mantaua, iar apoi a cîșit cu degetele și textul de pe soclu: IOSIP BROZ TITO. A vizitat apoi și camerele, descriînd laconic în jurnalul său tot ce a „văzut” în ele. În fața casei-muzeu „a admirat” un liliac înflorit și cîțiva pomi fructiferi. De aici a plecat să viziteze și orașelul.

A doua zi începea o nouă zi de lucru. Domnișoara Mira, buna lui gazdă de la Liceul de ambliopi din Zagreb, l-a condus la masă, iar apoi la mașină, unde îl aștepta mica delegație clujeană. Reîntîlnirea l-a bucurat. I-a salutată pe toți, iar cînd a dat mina cu fiecare, la un moment dat, a tresărit. L-a recunoscut pe profesorul clujean Anatolie Chircev, care venise de la Cluj-Napoca în noaptea aceea. Călătorisese mult, era obosit, dar ținea foarte mult să fie prezent alături de Vasile Adamescu la noua întîlnire de la Institutul de fonetică...

Și activitatea s-a reluat. Vasile Adamescu e din nou în fața vibratorului, e iarăși invitat să vorbească în fața microfonului, se înregistrează totul, apoi se reascultă. Profesorul Chircev, pe atunci prorector al Universității cluje, nu sesizează progrese. Antrenamentele vor continua însă. Vor fi efectuate în continuare și fel de fel de analize și consultații. Pe coridoarele institutului întîlnește oameni cu necazuri, provocate în special de auz: o femeie mai în vîrstă n-aude de loc, o fată de 20 de ani e surdo-mută... Profesora Georgeta Damian, educatoarea sa, îl însoțește zilnic peste tot: și la Institutul de fonetică, și la universitate, și-n vizitele făcute-n oraș sau în afara orașului. Vin adesea la „antrenamentele” sale și studenții de la facultatea de profil a Universității din Zagreb, în rîndul cărora cazul a stîrnit un interes extraordinar. Cunoaște și mulți copii surzi. O fată are o proteză pentru auz pusă la urechea dreaptă și microfon

în buzunarul stîng de la piept. Asistă la ore de curs și constată cu satisfacție că toți copiii de acolo, de la Școala de ambliopi sînt drăguți și veseli. Cu Nedeluca Popovic s-a și împrietenit. L-a condus de multe ori prin curtea școlii și chiar prin oraș. Cu comunicarea era însă mai greu. Vasile știa franceza, iar noii săi prieteni doar limba sîrbă. Au găsit însă ad-hoc alte mijloace, naturale, de dialog...

Zilele de antrenament sînt măsurate, de fapt, în zile-lumină. Continuă să muncească, dar satisfacțiile progresului sînt minime. Se întrezărește însă perspectiva ameliorării în continuare a vorbirii. Lumea cunoașterii devine mai bozată. Vizitează alte localități, alte comune, urcă pe mînti, „admiră” văi și cascade, peșteri, lacuri montane de o rară frumusețe, retrăiește bucuria reîntîlnirii cu zăpada, acolo în mînti, modelînd cu finețe chiar și un om de zăpadă.

Îl interesează viața nevăzătorilor din Zagreb. Pentru aceasta, face o vizită și la asociații, iar mai apoi la Muzeul „Fonologic”. Află că orbi din Iugoslavia, ca și cei din România, dealfel, au o activitate extrem de complexă. Învață, muncesc, unii au ajuns profesori universitari, scriu cărți, fac sport, alții lucrează în fabrici îmbrățișînd meserii din cele mai diferite...

Se apropia vremea plecării din Zagreb. La propunerea academicianului Petar Guberina, pentru a se putea continua „experimentul” în țară, unul din aparatele „Suvag” avea să ia drumul Clujului. Bagajele erau gata. Și-a luat rămas bun de la Școala de ambliopi care îl găzduise, a mulțumit și domnișoarei Mira și tuturor profesorilor de la Universitatea din Zagreb, care îl ajutaseră cu mult suflet. După 8 kilometri se afla pe autostradă, în direcția orașului Ljubljana. A „privit” cu sete peisajul de rară frumusețe, l-a descris cu talent chiar în jurnalul său, din mersul mașinii, iar după o oră și jumătate a ajuns la Ljubljana. Orașul i-a plăcut. După ce a vizitat anterior alte 2 mari orașe iugoslave, Belgrad și Zagreb, crede că acesta e cel mai frumos. Și vizitele sale continuă. Trieste, Piran, Portorože, Pola, Koper, Rijeka... „Vede” și insula Brioni. Se oprește din cînd în cînd să „vadă” Marea Adriatică, copacii din această zonă sau să culească flori pe care le dăruiește educatoarei sale. „Vede” vapoare, vizitează altele muzee și profită de fiecare moment, trăindu-l cu sete, cu dor, la cea mai înaltă tensiune...

Se oprește pentru citeva ore din nou la Belgrad. Vrea să viziteze Asociația surzilor iugoslavi: o clădire modernă cu cinci etaje, situată în centrul orașului. Acolo își desfășoară activitatea și președintele Federației Internaționale a surzilor. Se află, de asemenea, și un centru de reabilitare a auzului. Îl primește chiar președintele federației, tovarășul Vukotic, invitîndu-l pe Vasile Adamescu, despre care auzise deja din unele reviste de circulație mondială ale orbilor surzi. L-a condus prin sediul asociației și l-a invitat apoi să facă noi experiențe auditive. Spre seară, după o lungă absență din țară, Vasile Adamescu și mica delegație românească ce-l însoțise în drumurile sale prin Iugoslavia, după aproape cinci mii de kilometri, se întorc acasă. Profesorul-diriginte Gheorghe Stancu pregătise în amănunt planul continuării anilor de liceu de către primul elev orb-surd din istoria învățămîntului românesc.

Îl aștepta și mica lui clasă. Îl aștepta și biblioteca Braille, care, între timp, se îmbogățise cu noi cărți necesare elevului Vasile Adamescu. Drumul i-a părut parcă mai lung. Îi era dor. Retrăia, în așteptarea reîntîlnirii cu Clujul, amintiri dragi din alte peregrinări prin țară. Își amîntea cu emoție de întîlnirea cu sora Ecaterinei Teodoroiu, Sabina. Avea atunci 62 de ani și a cunoscut-o poate în cea mai frumoasă excursie pe care a făcut-o pe drumuri pline de istorie. A vizitat Sarmizegetusa, unde a pipăit cu emoție vestigiile străvechii capitale a dacilor, a vizitat Alba Iulia, pipăind urmele lăsate aici de Mihai Viteazul, de Horia, Cloșca și Crisan sau de Avram Iancu, a vizitat Bințintii lui Aurel Vlaicu, cunos-cîndu-l pe fratele acestuia, s-a suit pe cetatea Devei, a zăbovit cu interes în Muzeul minierului de la Petroșani, a discutat cu bătrîni mineri, și cite altele.

A doua zi, „clasa Adamescu” își relua activitatea în țară...

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Eveniment

UN VIOLONIST CELEBRU LA FUNDENI : VICTOR TRETIAKOV

Tinărul exuberant din dreapta lui Pavel Kozak este celebrul violonist sovietic Victor Tretiakov. Personalitate complexă, încă din școală considerat un mare talent, îi place să citească mult, cîntă la pian și este de o veselie debordantă. La 20 de ani interpretează cele mai complicate pasaje din concertul lui Paganini cu o nemaiîntîlnită ușurință și cîștiga premiul întâi la al III-lea Concurs internațional „Piotr Ilici Ceaikovski”, în fruntea juriului nefiind alături decât David Oistrach. Acum Vic-

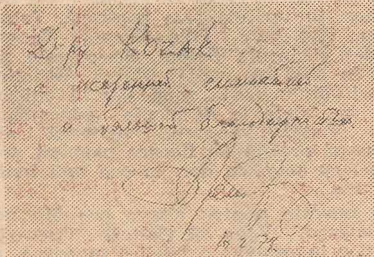

tor Tretiakov are frumoasa vîrstă de 33 de ani și își continuă ascensiunea spre virful piramidei celor mai mari violoniști ai lumii. Aflat în drum spre Viena, simbată a făcut la București o „escală” de două zile, prilej cu care a întîlnit prieteni mai vechi și mai noi. Cu amabilitatea-i caracteristică ne-a declarat :

— Eu, în ultimii opt ani, vin în România destul de des și vă spun cu toată sinceritatea că sînt bucuros să cînt în fața publicului românesc, public de care, oriunde aș fi, îmi aduc aminte cu plăcere pentru că este, înainte de toate, cald, cunoscător și iubitor de muzică, ceea ce pentru un artist este o mare fericire.

— De data asta n-ai venit să cîntați. Cînd veți reveni ?

— La București, ultima dată am cîntat în octombrie anul trecut. Voi reveni anul acesta, în septembrie, cînd voi participa pentru prima oară la Festivalul „George Enescu”. Aștept cu nerăbdare acest eveniment și sper să cînt, cu această ocazie, și în alte orase din frumoasa dumneavoastră țară. Apreciez în mod deosebit iubirea poporului român pentru muzică și mai ales

pentru vioară, instrument cu vechi tradiții, și chiar pentru asta publicul român merită din partea mea cea mai mare dragoste și omagiu meu. Cum vă spuneam, aștept cu nerăbdare reîntîlnirea.

— Ce proiecte aveți ?

— După esala pe care am făcut-o la București, plec într-un turneu lung prin Austria, Italia, Germania, Statele Unite și Japonia. Și tot ca proiect vă rog să notați pentru că-l iubesc mult pe Enescu, că mă pregătesc să includ în repertoriul meu și lucrări din creația sa compo-nistică.

— Doriti să adresați ceva cititorilor noștri ?

— Da, și vă mulțumesc. Profit de această ocazie pentru a le transmite cele mai calde și sincere urări mai ales acelor cititori ai revistei „Flacăra” care sînt iubitori de muzică, dar și celorlalți. Simt că de mult e iubită vioara la dumneavoastră și m-as bucura dacă totii oamenii ar cînta la vioară. Mai puțin prietenul meu, Pavel Kozak. Lui îi trebuie timp pentru lucruri mult mai importante. Eu, personal, am pentru Kozak o sinceră simpatie și multă recunoștință.

ION PREDOȘANU ■

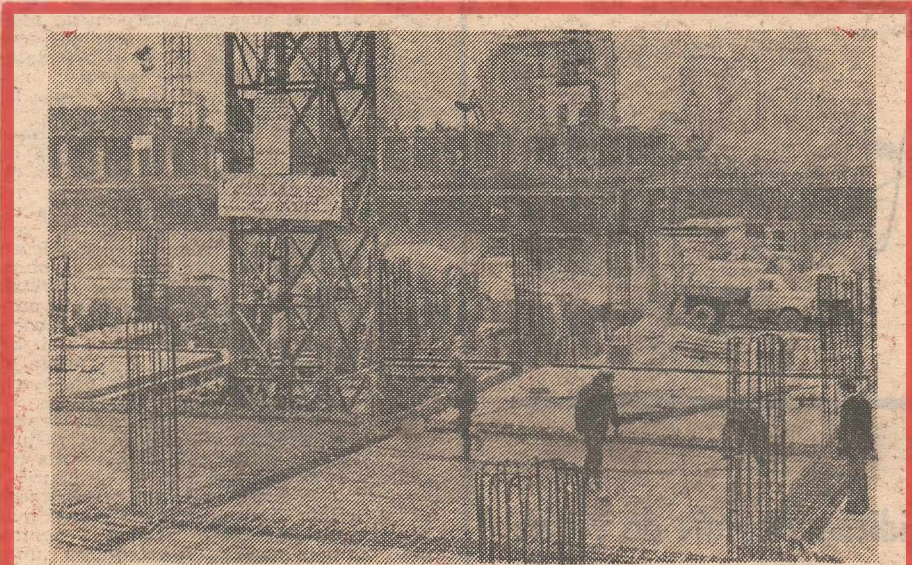
Pagină realizată de RAZVAN BARBULESCU ■

● Toamna nostalgică devine primăvară vioaică. Valurile mării, izvoarele munților, zăpada și picăturile de ploaie devin policrome. Basmele devin adevărate. O lume mirifică într-un filmuleț de 10 minute : „Zina culorilor”. Un film pentru cei mici, dar mai ales pentru cei mari. Un film făcut de Romantafilm și care anul trecut a primit o mențiune la Paris din partea UNIATEC pentru metoda care a stat la baza realizării lui. Pentru „bagheta magică” care transformă culoarea unei flori, a unui peisaj, incintînd privirile, uimind. Metoda aparține inginerului Dan Bistrițeanu și a fost brevetată ca invenție sub numele prozaic „Procedeu pentru obținerea unor efecte speciale în cinematografia color”. „Este vorba, de fapt, ne spune Dan Bistrițeanu, șeful serviciului prelucrare film la Televiziunea română, de o metodă de filmare prin care obiectele în mișcare își schimbă culorile după dorința realizatorilor. Metoda respectivă înlătură necesitatea unei aparaturi complexe costisitoare sau a unor procedee chimice de durată, efectele dorite obținindu-se printr-o filmare multiplă cu filtre colorate”.

● Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” s-a îmbogățit de curînd cu noi piese. Este vorba de specii de pești, crustacee și moluște pescuite în apele R. P. Chineze și Japoniei, păsări rare din Antarctica, un crocodil, un gibbon, maimuță antropoidă albă, citeva scoici de dimensiuni neobișnuit de mari, precum și lanțuri provenite din apele filipineze.

● Profitînd de timpul bun, au apărut mărtișoarele ! Deocamdată însă nu se prea inghesuie nimeni să le cumpere. Ne-o spune Ana Cimpoeru de la magazinul Bucur Obor, care, în patru ore, n-a vîndut decît 10 mărtișoare. Nu-i nimic, se apropie el sfîrșitul lunii și vom vedea cine va ride mai bine. (Fotografie de Elena Ghera)

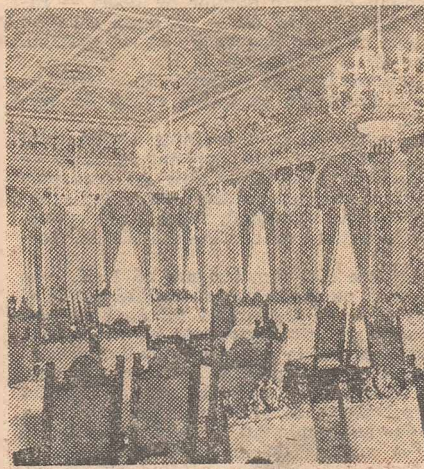

● Marele ansamblu Obor din Capitală va fi realizat, așa cum am mai scris, cu un an mai devreme. Vestea ne bucură pentru că Bucureștiul va beneficia mai repede de rezolvarea modernă a zonei Piața Obor — Mihai Bravu — Ștefan cel Mare — Calea Moșilor, dar și pentru că circulația va reintra în normal pe aceste artere principale. Pînă una, alta, citeva opinii de ultimă oră ale constructorilor. Inginerul Constantin Hergelegiu, șeful lotului 6 : „Avansăm cu lucrările într-un tempo rapid. S-a început lucrul la planșel intermediar peste subsolul 2 al parcajului”. Inginerul Nicolae Dru-

men, care răspunde de realizarea parcajului-sud și a pasajului : „La cofraje folosim metode de mare productivitate, cum ar fi cele cu tipuri de mese metalice. De asemenea, la betonare s-au folosit pompe de beton de mare capacitate”. Subînginerul Ion Turlea : „Azi am atacat al doilea rînd de fundații de la pasaj, precum și bazinul de retenții”. Inginerul șef al Gheorghită Diaconu : „Peretii de galerie și de la structura de parcaj sînt ridicați. În plus, am terminat și cheșonul nr. 4”. (Fotografie de Elena Ghera)

La București și Constanța — două edificii istorice restaurate

● Cu pricepere și talent arhitectonic, la București și Constanța, două edificii impunătoare au fost refăcute și redatate marului public. Astfel, în Capitală, Palatul Ghica-Tei a fost complet renovat după planul inițiat de către arhitectii Direcției generale comerciale (șef de proiect Ion Barabas), aici funcționînd acum Restaurantul Tei (în fotografia realizată de Elena Ghera). Opt saloane mobilate în stiluri diferite, 220 de locuri în timpul iernii și 480 vara, cînd este deschisă și splendidă grădină cu vedere spre lacul Colentina aflat în curs de amenajare. Fresca lui Giacometti are din nou prospețimea de la 1822, iar muzeul, care va fi deschis pentru vizitatori, păstrează citeva exponate de mare valoare pentru istoria noastră, cum sînt tronul lui Grigore Ghica, costume, litografii cu Bucureștiul din acea vreme. Că să revenim la ceea ce este edificiul azi, șeful complexului, Gheorghe Constantinescu, om cu 42 de ani în comerț, ne informează că restaurantul va oferi mîncăruri cu specific muntenesc cum sînt mușacaua, valahă, ghiveciul muntenesc și salata arnăuților, calitatea lor fiind garantată de maestrul în arta culinară Ion Irimia, dar că, în ceea ce privește spațiile de depozitare și vestiarele pentru personalul de serviu, problema este cu totul nerezolvată. Ne-mulțumim este a șefului de restaurant. Noi avem însă o altă nedumerire : de ce

nu se menționează nicăieri, dacă titlul n-o face, că este totuși vorba de un monument al istoriei noastre ? Fundațiile actualei clădiri au fost ridicate de Văcărești și tot în acest loc Tudor Vladimirescu l-a întîlnit pe Alexandru Ipsilanti. Să nu uităm istoria, chiar dacă militei vor amortiza cheltuielile. Cu alte cuvinte, sperăm că și integrarea în circuit cultural nu va întîrzi ! Dincolo, la Constanța, într-o construcție datînd din anul 1898, la „Casa cu lei”, a fost deschis, de asemenea, un foarte modern restaurant. Stilul clădirii a fost păstrat, stilul Renaștere venetiană tirzie, iar cele 4 saloane oferă un cadru agreabil pentru constanțeni și oaspeții lor.

● Spre bucuria copiilor, întreprinderea „Ambalajul metalic” din Timișoara a început fabricația de serie a unui număr de 6 jucării complexe, acționate mecanic, electric sau electronic. Citeva dintre ele : autoturism de teren (după tipicul cunoscutelor ARO), acționat electric și comandat cu ajutorul unui modul, un aspirator electric de praf și un interfon cu trei posturi de conversație. Dar aproape de jucării. Cîtă vreme se vor mai fabrica splendide păpuși care, legănate, nu știu să facă altceva decît să miorlaie penibil, nedumerindu-i pe cei mici care așteaptă să audă cuvîntul „mamă” sau măcar un scîncet apropiat de vîrsta lor ?

Telex din Londra

Pe adresa firmei românești de comerț exterior „Romanoexport” a sosit recent o telegramă din partea companiei engleze „Rindalbourne Limited” care cuprinde, între altele, următoarele : „Direcțiunea companiei noastre dorește să-și exprime în mod deosebit satisfacția deplină privind calitatea mărfii primite de la fabrica din Suceava (întreprinderea de confecții «Zimbru» — n.n.) în cursul anului 1978. Această fabrică este, în mod neîndoielnic, nu numai producătoarea unor mărfuri foarte bune, de primă calitate, dar ea este, de asemenea, și foarte bine administrată, livrările făcute companiei noastre fiind ireproșabile. Toamna trecută, directorul nostru general împreună cu directorul executiv al unui consorțiu internațional pentru vînzări cu amănuntul au vizitat fabrica din Suceava și au cunoscut întregul proces de producție. Impresia după această vizită a fost că fabrica din Suceava este una dintre cele mai bune fabrici producătoare de confecții de bumbac din Europa. Delegația Regatului Unit al Marii Britanii a remarcat condițiile de muncă deosebite, precum și nivelul tehnic foarte ridicat al utilajelor. Dorim să menționăm că noi avem intenția permanentă de a ne extinde relațiile cu fabrica din Suceava în anii următori, avînd încredere deplină în posibilitățile fabricii de a produce marfă de calitate și de a executa contractele cu succes”. Este doar una din numeroasele dovezi de pretuire de care se bucură întreprinderea suceveană pe plan mondial. „Zimbru” fiind astăzi la fel de cunoscută ca și „ARO”, ea și „Electroputere”-Craiova, ca și I.U.P.-Tirgoviste sau multe alte întreprinderi românești. Deci, felicitări !

Antibiotic ? Nu, usturoi !

Un recent simpozion științific a relevat o serie de realizări ale specialiștilor de la Centrul de cercetări medicale din Tg. Mureș în domeniul valorificării plantelor medicinale. Cu acest prilej, cercetătorii mureșeni au dovedit că extractele de usturoi au o puternică acțiune antibiotică și antiseptică acționînd eficace mai ales în faringită și că extractul din frunze de coacăze negre este eficient în lupta împotriva colesterolului (se va și produce de altfel un preparat sub forma ceaiului antiaterosclerotic).

FLĂCĂRA Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (Liviu Timbus, Ilie Purcaru, Lionel Nițescu — 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache — 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (George Arion, Nelu Ionescu — 16 18) ; scrisori, anchete cetățenești (Marga Nădelea, Eugen Secleanu — 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian — 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef adjuncț (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiporul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-împort presă, PO Box 136-137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef : ADRIAN PĂUNESCU